

**Kuopion kaupungin perusturvan ja terveydenhuollon
palvelut sekä**

Isäntäkuntapalvelut

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Perusturva- ja terveyslautakunta

20.2.2018 §

1. PERUSTURVAN PALVELUALUE	2
1.1. Palvelualuejohtajan katsaus	2
1.2. Vanhus- ja vammaispalvelut.....	9
1.3. Lapsiperhepalvelut	13
1.4. Aikuissosiaalityön palvelut.....	16
1.5. Sisäisen valvonnan toteutuminen	19
2. TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE	22
2.1. Palvelualuejohtajan katsaus	22
2.2. Avohoidon palvelut	31
2.3. Sairaalapalvelut.....	38
2.4. Mielenterveys- ja päihdepalvelut.....	41
2.5. Erikoissairaanhoido	44
2.6. Sisäisen valvonnan toteutuminen	46
3. ISÄNTÄKUNTAPALVELUT	49
4. HENKILÖSTÖ	51
5. TIETOHALLINNON KEHITTÄMINEN	55
6. KEHITTÄMIS- JA TUTKIMUSTOIMINTA.....	57
7. TULOSLASKELMAT	61
8. IRTAIMISTOHANKINNAT	69
9. PERINTÖVAROJEN KÄYTTÖ.....	70
10. ORGANISAATIO 2017	71
11. LIITTEET	72

1. PERUSTURVAN PALVELUALUE

1.1. Palvelualuejohtajan katsaus

Toiminta

Kertomusvuoden toiminnassa korostuu vaihtoehtoiset palvelun tuottamistavat, voimakas kehittämistyö ja uusien toimintamallien kokeilu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja maakuntahallinnon uudistukseen varautuminen.

Vanhusten määrän kasvu on lisännyt edelleen paineita niin palveluohjaukseen, asumispalveluihin kuin kotihoidon palveluihinkin. Odotusajat palvelutarpeen arviointiin sekä asumispalveluihin ovat välillä ylittyneet ja erityisesti vanhusten asumispalveluissa on jouduttu lisäämään ostopalveluja, koska lain mukaiset odotusajat ovat ylittyneet. Laitosasumisen ja tehostetun palveluasumisen henkilömitoitukset ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti ja vastaavat valtakunnallisia suosituksia. Palvelutarpeenarvioinnin ja -neuvonnan kehittämistä on kuitenkin jatkettu määrätietoisesti. Tehostetun asumisen hoivapaikkojen niukkuus suhteessa tarpeeseen varsinkin kantakaupungin alueella on toimintavuoden aikana korostunut. Perhehoitoa on kehitetty maakunnallisena yhteistyönä maan hallituksen I&O-kärkihankkeen Pohjois-Savon liiton palkatun muutosagentin tuella, mutta hanke ei ole edennyt tavoitteiden mukaisesti.

Vanhusten ja vammaisten kotona toteutuvia palveluita, asumispalveluita sekä omaishoidon tukea on myönnetty lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti. Omaishoidontuen piirissä oli kertomusvuonna 990 (821) asiakasta. Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksia tehtiin toimintaan varattujen resurssien puitteissa.

Terveys- ja turvateknologialainaamon toteuttamisen mallia on selvitelty ja hankesuunnitelman rahoituksen hakeminen on käynnistynyt.

Vanhusten, vammaisten ja erityisryhmien asumispalveluissa alkoi vuoden alussa uusi hankintakausi. Kuntoutusohjaajien muutos virkasuhteiseksi palveluohjaajiksi on mahdollistanut aikaisempaa monipuolisemman tehtäväjaon ja toimintamallin. Sandelsinkadun erityisasumispalvelujen tukiasumisen kokonaisuus siirtyi vuoden alusta hoivapalveluihin. Erityisryhmien asumispalveluiden piirissä oli 510 asiakasta.

Hoivapalveluissa Nilsiän ja Riistaveden laitoshoidon yksiköt muutettiin palveluasumiseksi vuoden alusta. Uusien turvapalveluiden käyttöönotto toteutui toimintavuoden aikana. Innovatiivinen ns. SOTE-TIKE -projekti käynnistyi tammikuussa ja eteni monialaisen toiminnan käynnistymiseen toimintavuoden loppupuolella Toiminta mahdollistaa jatkossa kotihoidon, ensihoidon ja sosiaalipäivystyksen yhteisten asiakkaiden/potilaiden monialaisen arvioinnin ja hoidon järjestelyn yhteydenoton ensimmäisessä vaiheessa. Toimintavuoden alkuperäistä käyttösuunnitelmaa korjattiin ja lisättiin 30 htv:tta kotihoidon henkilöstöresurssia kotihoidon voimakaasta kysynnästä johtuen.

Kehitysvammaisten asumisessa asiakkaat siirtyivät Vaalijalan kuntayhtymästä asumaan Kuopioon. Kehitysvammaisten päivätoimintoja toteutettiin sekä omana tuotantona että hankintasopimuksen mukaisesti ostopalveluina. Kehitysvammaisten erityisen vaativissa asumispalveluissa ja erityisen vaativassa päivätoiminnassa otettiin käyttöön palveluseteli. Avustajakeskus otti loppuvuodesta käyttöönsä sähköisistä palveluista Suoratyön palkkaohjelman, OSCC takaisinsoittojärjestelmän ja Hilikka toiminnan ohjausjärjestelmän.

Lapsiperhepalveluissa vähennettiin laitoshoidon käyttöä suunnitelmallisesti. Lastensuojelun sijais- ja jälkihuollossa on sijaishuollon kustannusten hillitsemiseksi ideoitu huostassa olevien lasten varhaisemman kotiutumisen tai lähellä täysi-ikäisyyttä olevien nuorten itsenäistymisen mahdollistava tukimalli ja sitä on pilotoitu vuoden 2017 aikana menestyksekkäästi. Lastensuojelun avohuollon asiakkuuksista noin 50 % toteutui sosiaalihuoltolain (lastensuojelulain sijaan) piirissä. Perhetyön tarve lisääntyi merkittävästi, koska perheet kaipaavat yhä enemmän tukea tai käytännön apua vanhemmuuteen, lasten hoitoon ja kasvatukseen. Vuoden lopulla kaupungin omissa palveluissa oli jonoa ja on jouduttu käyttämään täydentävänä ostopalvelua.

Aikuissosiaalitoimen palveluissa perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017. Muutos aiheutti koko vuoden asiakkaille päällekkäistä asiointia kahden eri toimijan välillä ja lisätyötä aikuissosiaalitoimen palveluihin. Siirtövaiheen kustannuksiin varauduttiin kuitenkin riittävillä määrärahoilla, jotka toteutuivat arvioitua pienempänä. Valtakunnalliseen nuorisotakuun kärkihankkeen mukaiseen ns. VAMOS-toiminnan jatkamiseen saatiin rahoitus. OSSl-hanke (osallistavan sosiaalisen kuntoutuksen) päättyi ja siirtyi kaupungin lakisääteiseksi toiminnaksi syksyllä 2017. Aikuissosiaalitoimen asiakkaiden eläke- ja työkyky selvittelyssä laitettiin työkyvyttömyyseläkehakemuksia vireille ja vuoden aikana saatiin myönteisiä työkyvyttömyyseläkepäättöksiä yhteensä 34. Maakuntaudistuksen esivalmistelutyöskentelyyn on osallistuttu aktiivisesti ns. PoSoTe-hankkeen mukaisesti.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Perusturvan palvelualueen toimintatuotot toteutuivat 2,756 milj. € arvioitua suurempana. Toteumaa selittää Valtiokonttorin maksama veteraanien lisäavustus ja valtion maksamat korvaukset maahanmuuttajien ja pakolaisten kotoutumisen aiheutuneisiin kustannuksiin.

Toimintakulut toteutuivat 100,68 %. Merkittävimmät ylitykset ovat henkilöstökuluissa 2,381 milj. € ja palvelujen ostoissa 2,401 milj. €. Asiakaspalvelujen ostot toteutuivat 4,657 milj. € arvioitua suurempana ja muiden palvelujen ostot 2,255 milj. € arvioitua pienempänä. Asiakaspalvelujen ostojen määrärahat ylittyivät vanhus- ja vammaispalvelujen avainprosessissa.

Henkilöstökulujen ylitys johtuu hoivapalveluiden henkilöstökulujen ylityksestä asiakkaiden hoidon tarpeen kasvusta johtuen. Ulkopuolisten sijaisten hankintaa on vähentänyt sisäisten sijaisten palkkaamisen hoivapalveluihin valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti.

Toimintatuottojen arvioitu parempi toteutuminen paransi toimintakatetta 1,601 milj. € käyttösuunnitelmaan verrattuna.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Lapsiperhepalveluihin ja koko kaupungin lapsiperheille suunnattuihin palveluihin kohdistui ja kohdistuu edelleen kehittämistarpeita. Lastensuojelun kustannuskehitykseen voidaan vaikuttaa vain lastensuojelua kehittämällä. Kuopion kaupunki on mukana valtakunnallisessa LAPE-kärkihankkeessa (lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelma), jossa kaupungilla on ollut erityinen osatoteuttajavastuu lastensuojelun palveluiden kehittämisessä. LAPE-hanke jatkuu vuonna 2018.

Vanhusten tuetun asumisen palvelurakennetta on kevennetty muuttamalla ostetun pitkäaikaishoivan (laitos-) paikkoja tehostetun palveluasumisen paikoiksi. Tuetun kotona asumisen palvelusetelin laajempaa käyttöönottoa on tehty kertomusvuonna ja sitä jatketaan edelleen.

Hoivapalvelujen tuottavuutta on seurattu suorituspaikkakohtaisesti, jolla voidaan kehittää hoivan tuottavuusmatriisia monipuolisemmaksi. Käyttösuunnitelman mukaiset käyttöönotot ja kokeilut on projektoitu.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Kaupungin organisaatiossa on osaavaa ja ammattitaitoista henkilöstöä, joka mm. perusturvan palvelualueella tekee laaja-alaista ja monipuolista työtä lasten, nuorten, aikuisten, vanhusten ja vammaisten parissa. Henkilöstön saatavuus näihin haasteellisiin tehtäväkokonaisuuksiin on ollut pääosin hyvä, koska Kuopion kaupunki pystyy tarjoamaan henkilöstölle monipuolisia ja mielenkiintoisia työtehtäviä.

Vanhus- ja vammaispalvelujen henkilöstön työskentelyssä korostuvat asiakkaan toimintakykyyn ja omiin voimavaroihin pohjautuva palvelutarpeen arviointiosaaminen ja laaja palvelujärjestelmän tuntemus sekä kyky sovittaa yhteen asiakkaan palvelutarpeet ennakoivasti ja laaja-alaisesti monitoimijamallin mukaisesti. Palveluohjaajana toimiminen edellyttää sekä sosiaali- tai terveydenhuollon ammattiosaamista että monipuolista työkokemusta. Aikuissosiaalitoimissa on kertomusvuoden aikana tehty tuloksellista ja suunnitelmallista työtä

erityisesti maahanmuuttaja-asiakkaiden kotouttamiseksi Kuopioon. Lapsiperhepalveluiden perhetyössä ja avohuollossa on ennakoitavissa resursoinnin tarvetta.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Ostopalveluiden ja palvelusetelin käyttöä lisättiin asiakkaan palveluntuottajan valinnan mahdollisuuksien lisäämiseksi. Vanhusten, vammaisten ja erityisryhmien asumispalvelun uusi hankintasopimus alkoi 1.1.2017. Erityisesti kehitysvammahuollon tuottajien osalta kilpailutus oli onnistunut ja alueelle saatiin uusia toimijoita. Myös palvelusetelin käyttöön otto lisäsi valinnan vapautta erityisen vaativassa kehitysvammaisten asumispalvelussa ja päivätoiminnassa.

Kotona asumisen tuen palvelusetelin käyttöä on laajennettu mm. sotainvalidien kotona asumisen tukemiseen ja sitä kehitetään edelleen myös muille asiakasryhmille.

Yksittäisille asiakkaille ostetaan kotihoitopalvelua hoivapalveluissa. Tavoitteena on kuitenkin, että asiakkuudet siirtyvät omaan tuotantoon vuoden 2018 aikana.

Henkilöstö on tehnyt hyvää työtä ja palvellut kuntalaisia hyvin. Kiitos henkilöstölle !
Kiitos luottamushenkilöille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä !

Perusturvan palvelualueen tavoitteiden toteutuminen				2017		
2. ASUKKAAT JA PALVELUT						
Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Ohjelma	
5. Asiakasihtioiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut	Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Asukkaiden omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä tuetaan. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisuuteen.	Kehitetään Terve Kuopio-kioskin ja Ikäneuvolan toimintaa ja tuotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja.	●	(etenee suunnitellusti) Terve Kuopio- kioskin kehittämistyö lainaamotoiminnan edistämisen näkökulmasta etenee. Ulkoisen rahoituksen haku on käynnistynyt.	Hyvinvointiohjelma
		Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja.	Palveluohjaustilanteessa ohjataan asiakasta soveltuviin ennaltaehkäiseviin ja palvelutarvetta vähentäviin palveluihin.	●	(etenee suunnitellusti) Toteutuu osana palveluohjausta. Ensivaiheen palveluohjauksen toimintamallia kuntouttavaan suuntaan on pilotoitu. Tavoite jalkauttaa kattavaksi toimintamalliksi 2018. OSSJ-hanke on vaikuttavana toimintamallina juurrutettu vakiintuneeksi tuotantomalliksi 1.9.2017 alkaen.	Hyvinvointiohjelma
	Palvelujen asiakasihtioisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakasihtioiset palvelut jäisivät käytäntöön uudistuksessa.	Osallistutaan aktiivisesti mukana eri työryhmissä (kansainvälisessä että kansallisessa verkostoyhteistyössä) sekä hallituksen kärkihankkeissa, Kuopion lapsiperheiden palvelut eri palvelualueilla ovat aktiivisena kehittäjinä STM:N valtakunnallisessa ns. LAPE-hankeessa	●	(etenee suunnitellusti) Toteutunut suunnitelmallisesti. Asiakaskorin kehitystyötä on jatkettu. Posote työskentely on jatkunut aktiivisena. LAPE-hankeessa pilotoidaan uusiutuvia toimintatapoja lapsiperheiden palveluihin.	

	Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Valinnanvapautta palveluissa lisätään edelleen mm. palvelusetelin avulla. Samalla huolehditaan, ettei valinnanvapauden lisäys johda eriarvoisuuden kasvuun. Yksityiset palvelut täydentävät julkista palvelutarjontaa. Hankintaosaamista ja hankintakäytäntöjä kehitetään edelleen.	Palvelusetelin käyttöä palvelujen tuottamistapana jatketaan ja edelleen kehitetään. Pilotoidaan palveluseteliä asumis- palveluissa. Yhteistyötä IS-hankinnan asiantuntijaorganisaation kanssa jatketaan.	● (etenee suunnitellusti) Kotihoidon palveluseteliin liittyvä toimintamalli ja ohjeistus on vahvistettu lautakunnassa. Asumisen palveluseteli on käytössä vanhus- ja vammais- palveluissa ja erityisen vaativassa kehitysvammaisten päivätoiminnassa.	Palvelu- ja hankinta-ohjelma
3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ					
Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Ohjelma
6. Tasapainoinen talous	Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimintastrategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	● Tilojen käyttöä ja tarvetta arvioidaan säännöllisesti.	(etenee suunnitellusti) Tilojen käyttöä on tiivistetty siirtämällä toimintoja Harjulaan. Lastensuojeluhenkilöstö ja aikuis- sosiaalityö toimii tavoitteiden mukaisesti yhdessä avotoimistomallin kokonaisuudessa ja tilat ovat vapautuneet muuhun käyttöön.	
	Tilikauden tulos	Valtiolta tulevat normi- ja velvoitehelpotukset otetaan käyttöön talouden tasapainottamiseksi. Muutoksista tehdään vaikutusten ennakkoarviointi.	● Talousarvioseuranta	(etenee suunnitellusti) Vanhus- ja vammaispalveluiden avainprosessissa avopainotteinen kevyt palvelurakenne korostuu ja avohoidon valmiuksia parantavat toimet on aloitettu. SOTE-TIKE –tilannekeskus, kotisairaala ja kotitutusyksikön kehitystyötä sekä sosiaalipäivystyksen kehittäminen on edistetty monitoimijaisesti yhdessä ensihoidon ja peruspalveluiden toimijoiden kanssa. Sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa on 50 % lapsiperheiden asiakkaista.	Tuottavuus-ohjelma

7. Liikelaitosten, yhtiöiden ja kuntayhtymien palvelukyky ja kustannustehokkuus	Liikelaitosten, yhtiöiden ja kuntayhtymien toiminnan tuloksellisuus ja tuottavuus	Sidosyksikköostojen hallintaa parannetaan. Kehitetään ja otetaan käyttöön sidosyksikköostoissa uusia käytäntöjä, kuten esim. tavoitehinta-sopimukset ja bonus/sanktio-käytäntö.	Palvelujen hankinnoissa selvitetään ensin mahdollisuudet tuottaa palvelut sidosryhmähankintoina.	☐	(etenee hitaasti tai osittain)	Palvelu- ja hankinta-ohjelma; Tuottavuus-ohjelma
8. Määrätietoinen johtaminen	Henkilöstöohjelman toteuttaminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppimiseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Käydään vuosittain kehityskeskustelut hyödyntäen KuntaHR-ohjelmaa.	●	(etenee suunnitellusti) Toteutunut.	
	Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi paranee ja motivaatio paranee. Sairauspoissaolot/HTV vähenevät.	Työajankäytön seuranta. Työn tavoitteiden seuranta.	●	(etenee suunnitellusti) Työhyvinvoinin parantamiseen ja sen seurantaan on kiinnitetty huomiota vuoden 2017 aikana. Kotihoiton sairauspoissaolo-kehityksessä on saatu aikaan käänne parempaan. Lapsi-perhepalvelujen ja aikuisosiaalityön sairauspoissaolosuorannan perusteella sairauspoissaolojen määrä on kääntynyt laskuun 1,1-1,9 pvä/htv.	Henkilöstö-ohjelma
	Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yritys-elämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Hyödynnetään kaupungin sähköistä palautejärjestelmää ja kerättyä asiakaspalautetta.	●	(etenee suunnitellusti) Osallistuttu strategiatyöskentelyyn. Asiakaspalautetta saadaan suoraan ja erillisiä kyselyjä toteutetaan.	
		Palkkausjärjestelmä tukee kaupungin asiakas- ja tuottavuustavoitteiden saavuttamista.	Kehitetään ja käytetään kannustavaa palkkausta.	●	(etenee suunnitellusti) Selvitystyötä kotihoidon osalta on tehty. Kertapalkkiot ovat käytössä.	

Osaavan työvoiman saatavuus	Kaupunki saa palkattua ja pidettyä palveluksessaan henkilöstöä, jonka osaaminen vastaa asiakkaiden ennakoituja palvelutarpeita ja työnantajan tarjoamia laaja-alaisia tehtäviä.	Palvelun järjestämisen näkökulmasta osaavan ja motivoituneen henkilöstön rekrytointi. Kannustava ja työssä voimaannuttava johtaminen.	●	SOTE-valmistelu edellyttää pidättäytymistä rekrytoinneista. Tarpeen mukainen henkilöstö on pääosin rekrytoitu. Rekrytointi haasteita on todettu vanhuspalveluissa , joihin haetaan ratkaisuja.	Henkilöstö-ohjelma
-----------------------------	---	---	---	--	--------------------

1.2. Vanhus- ja vammaispalvelut

Kuntoutusjohtaja Mikko Korhosen ja perusturvajohtaja Mari Antikaisen katsaus ajalta 1.1.-31.12.2017

Toiminta

Vanhusten palveluohjauksen asiakasohjaus ja palvelutarpeen arviointi toteutetaan lähipalvelualueilla ns. laajan palvelutarjotin- mallin mukaisesti. Kotiin annettavia palveluita, vanhusten asumispalveluita sekä omaishoidon tukea on myönnetty lautakunnassa vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset ovat jatkuneet resurssien sallimissa laajuudessa. Omaishoitajan lakisääteiset vapaat järjestetään palvelusetelillä noin 34 %:lle tuen saajista ja 28 % käyttää kaupungin omaa vuoro- hoitoa. Terve Kuopio-kioskin henkilöstön vakinaistaminen toteutui vuoden 2017 aikana. Teknologia ja palvelu Tarjoomon mallintamisen hankesuunnitelmaa on hyväksytty lautakunnassa ja odottaa rahoittajan päätöstä. Osana Promeq- hanketta on käynnistynyt neljä ryhmämuotoista palveluohjaus ryhmää matalan kynnyksen periaatteella ikääntyville.

Palvelusetelin soveltuvuutta vaihtoehtoisena palvelun tuottamistapana on kehitetty kotiin annettavien palveluiden sekä asumispalvelun palveluvalikoimassa. Vanhusten asumispalveluiden ostopalveluissa palveluja on hankittu aikaisempaa vuotta enemmän (lisäys 9 paikkaa), koska lain mukainen odotusaika on osin ylitetty. Jatkohoitopaikan järjestyminen on tällä hetkellä haasteellisinta erityisesti kantakaupungissa tehostettuun palveluasumiseen. Odottavia asiakkaita on ollut hoitoyksiköissä ja kotihoidossa. Rintamaveteraanien palvelutarpeiden mukainen lisämäärärahan tarve ilmoitettiin Valtiokonttorille, joka saatiin haetun mukaisena 2 259 442 €.

Erityisryhmien asumispalveluissa alkoi 1.1.2017 alkaen uusi hankintakausi, jonka johdosta asiakkaita on ohjattu uusien puitetoimittajien piiriin ja palveluiden piirissä oleville on tehty tarvittaessa yksilöperusteinen suorahankinta jo kodiksi muodostuneeseen hoitoyksikköön. Lautakunta vahvisti palvelukuvauksen ja myöntämisperusteet kesäkuussa. Kuntoutusohjaajien muutos virkasuhteisiksi palveluohjaajiksi on mahdollistanut aikaisempaa monipuolisemman tehtävänjaon ja toimintamallin. Palvelutarpeenarvioinnin ja neuvonnan osalta kehittämistyö on aloitettu. Toimintavuoden aikana kilpailutettiin kotiin annettavan tuen palvelu.

Perhehoidon kehittämistä tehdään maakunnallisena yhteistyönä I & O muutosagentin johdolla. Perhehoitoa kokeiltiin omaishoitajien lakisääteisten vapaiden järjestämistapana yksittäisille asiakkaille. Perhehoidon kehittämistyö ei ole edennyt tavoitteiden mukaisesti.

Hoivapalveluissa toteutettiin käyttösuunnitelman mukaiset toimet. Asumispalvelujen osalta kahden sosiaali- huoltolain mukaisen laitoshoidon yksikön muuttaminen Nielsiässä ja Riistavedellä palveluasumisen yksiköiksi on toteutunut. Lisäksi laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen yksikköjen uudet henkilöstömitoitukset (tehostettu palveluasuminen 0,54, ja sosiaali- huoltolain mukainen laitoshoido 0,6) toteutuivat jo alkuvuodesta. Erityisasumispalvelujen Sandelsinkadun tukiasumisen kokonaisuus siirtyi hoivapalveluihin vuoden 2017 alusta.

Kotihoidossa toteutettiin käyttösuunnitelman mukaisesti jaetun hoivavastuun -toimintamallin kokeilu. Kotihoidossa käynnistyi virtuaalikutikäyntipalvelu toukokuussa. Asiakkuuksia oli 71, kun vuoden 2017 tavoitteena oli 60 asiakkuutta. Kotihoidon monialainen kuntouttavan arviointijakson kokeilu päättyi kesäkuussa. Kokeilusta tuli rohkaisevia kokemuksia ja toimintamalli otetaan käyttöön vuoden 2018 toimintasuunnitelmassa.

Hoivapalveluissa turvapalvelun siirto ja käyttöönotto omaan tuotantoon tehtiin helmi-toukokuun aikana. Kokemukset ovat olleet hyviä. Käyttöönoton jälkeinen aika on edellyttänyt palvelun edelleen kehittämistä. SO- TE-TIKE käynnistyi tammikuussa. Hoivapalvelut ja hoivan turvahälytysten vastaanotto perustivat yhteistyös-

sä ensihoidon kenttäjohdon, ensihoidon ja sosiaalipäivystyksen kanssa monialaisen tilannekeskuksen, joka mahdollistaa yhteisten asiakkaiden/potilaiden monialaisen arvioinnin ja hoidon järjestelyn yhteydenoton ensimmäisessä vaiheessa. Tilannekeskuksen hoivan sairaanhoitajat aloittivat SOTE-TIKEN yhteyspisteessä toukokuussa. Hoivan henkilökunta sekä yhteistyökumppanit ottavat asiakasasioissa yhteyttä kyseessä olevaan yhteyspisteeseen.

Käyttösuunnitelmasta poiketen hoivapalvelujen kotihoidossa henkilöstöresurssia on lisätty 30 htv:tta tammi-helmikuussa 2017. Lisäys perustui kotihoidon asiakastuntien voimakkaaseen kasvuun. Tarvemäärityksessä on hyödynnetty asiakastuntien lisäksi Asiakaskortin tuottamaa tietoa asiakkaan kotihoitoasiakkaiden oman toimisuudesta ja palvelutarpeesta.

Valtuuston marraskuussa 2016 tekemä päätös 60 sisäisen sijaisen palkkaamiseksi hoivapalveluihin on toteutunut. Tässä yhteydessä hoivassa on käynnistetty alle 13 päivän sijaishankinnan -toimintamallin jalkauttaminen yhteistyössä varahenkilöstön kanssa.

Vuoden 2017 suurimpana toiminnallisena muutoksena toteutui asukkaiden siirto Vaalijalan kuntayhtymästä kotikaupunkiin 27 aikuisen osalta. Kehitysvammaisten uusi puitesopimuskausi käynnistyi 1.1.2017, joten alueelle saatiin uusia toimijoita ja mm. nuorten asumispalveluihin erikoistunut yksikkö. Kaupungin sisäisenä toiminnallisena muutoksena käynnistettiin vuoden aikana uudistunut kehitysvammaisten päivätoiminta Savotalossa, jonne toiminnot siirtyivät entisestä Kasarmikadun kiinteistöstä. Päivätoimintojen muutoksessa uudistettiin koko toiminta ja yksikkö on toteuttanut ryhmä- ja yksilötoiminnot asiakastarpeiden perusteella. Kehitysvammaisten päivätoimintoja siirtyi osin uuden hankintasopimuksen mukaisesti myös ostopalveluihin. Kehitysvammaisten erityisen tuen palveluissa avattiin palveluseteli sekä asumisessa että päivätoiminnassa. Kehitysvammahuollon ja vammaispalveluiden palveluprosessissa oli vuoden aikana 3056 asiakasta, joista 897 oli kehitysvammaista henkilöä. Vammaispalveluyksikön avustajakeskuksen toiminnan kehittämistä jatkettiin edelleen ja kustannukset jatkoivat kasvuaan ollen 3 528 050 euroa. Henkilökohtaisen avun piiriin tuli lisää 39 uutta asiakasta. Asiakkaita on tällä hetkellä 559, joista kehitysvammaisia 185 asiakasta. Avustajakeskus otti loppuvuodesta käyttöönsä sähköisistä palveluista Suoratyön palkkaohjelman, OSCC takaisinsoittojärjestelmän ja Hilkka toiminnan ohjausjärjestelmän.

Olennot poikkeamat talousarvioon

Vanhusten palveluohjauksessa asiakaspalvelujen ostot ovat toteutuneet suunniteltua suurempana huhtikuun alusta alkaen ja ylitys katettiin talousarvioin sisältä. Juankosken asumispalvelujen ostot ylittyivät 175 000 €. Rintamaveteraanien maksuttomiin palveluihin osoitettu määräraha (420 000 €) ylitti budjetoidun 100 000 €, mutta ei vaikuta nettotasolla. Sotaveteraanien palvelusetelien myöntämiseen tehdyt varaukset on kirjattu kotihoidon palvelusetelimenoihin, jolloin avustuksiin kohdistuva kulu on noussut ko. tilillä yli määrärahavarausten. Toteutuneet kustannukset katettiin Valtiokonttorin lisämäärärahalla. Lisäksi tuloihin kirjautui sotainvalidien palveluiden myyntituloja vuodelta 2016 yhteensä 559 056 euroa. Henkilöstömenojen toteuma alenee, kun omaishoidon palkkioiden sivukuluja tarkastellaan osana avustuksia. Palveluohjaukseen kohdentui reilu 300 000 € henkilöstökuluja ja asiantuntijapalveluiden ostoja, joihin ei ollut määrärahavarausta.

Hoivapalveluissa henkilöstökulut ylittyivät 1, 461 milj. euroa. Henkilöstökulupaineeseen reagoitiin toimintavuoden aikana asumisen henkilöstömitoituksen tarkastamisella ja yksiköiden palvelumuodon muutoksilla. Lisäksi henkilöstöresurssien korjauksen (asiakastarvetta vastaavaksi alkuvuodesta) ennustetaan vaikuttavan sairauspoissaoloja vähentävästi. Sairauspoissaolopäivien määrä on kuitenkin muihin toimialoihin verrattuna edelleen korkea (tapaturmat 2017>1,1, sairaudet 2017 >23,2kalpv/htv, vastaavasti tapaturmat 2016 >2,1, sairaudet 2016 >23,3kalpv/htv). Työaikamuodon muutos kotihoidon yleistyöajasta jaksotyöhön joustavoittaa lisää ylityökorvauskäytäntöjä. Kesäajan vaikea ulkopuolisten sijaisten saanti on edellyttänyt työntekijöiden lisää- ja ylityötä palvelujen järjestämiseksi, mikä näkyy lisää- ja ylityökorvausten kuluissa. Valtuuston marraskuussa 2016 tekemä päätös 60:n sisäisen sijaisen palkkaamiseksi hoivapalveluihin vähensi ulkopuolisten sijaisten hankintaan sisältyviä kustannuksia.

Ylitystä selittävät kotihoidon asiakastuntien kasvun edellyttämät henkilöstölisäykset kotihoidon asiakastyöhön (30 htv, 1 200 000 euroa), sekä 450 000 euron kilpailukyky-hyödyn (kiky) leikkaus palkkamäärärahoista. Tuotannon esitys arkipyhävapamuutoksista kompensoimaan kiky -leikkausta ei edennyt työntekijäjärjestö-

jen kanssa. Lisäksi vuoden 2017 aikana tullessiin uusiin lasten vierihoidotarpeisiin ei ole määräraharavaroita. Kotihoidossa on myös vammaispalvelun asiakkaita, joiden palvelujen järjestämiseksi käytetään runsaasti resursseja ja niitä ei ole kyetty talousarviossa ennustamaan.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Vanhusten asumispalveluissa asumisen palvelurakennetta kevennettiin muuttamalla ostetun pitkäaikaishoivan paikka tehostetun palveluasumisen paikaksi paikan vapautuessa. Tuetun kotona asumisen palvelusetelin laajempaa käyttöönottoa edistettiin. Tavoite on saada setelin piiriin 40 vähäisen kotihoidon tarpeessa olevaa. Vanhusten asumispalveluissa asumisen palvelusetelin käytön lisäämiseen on pyritty setelin laskentapohjaa kehittämällä.

Erityisryhmien asumispalvelussa palvelurakennetta on toimintavuoden aikana kevennetty ja asiakkaiden muuttuneeseen palvelutarpeeseen reagoidaan reaaliaikaisesti. Kotiin annettavan tuen piirissä olevien asiakkaiden määrä nousi 7,6 prosentista 13,8 prosenttiin.

Käyttösuunnitelman mukaiset käyttöönotot toteutuivat kesä-heinäkuussa ja samalla vahvistui puhelinpalvelun ja asumispalvelupaikkoihin sijoittumisen osalta tiedolla johtaminen.

Hoivapalvelujen tuottavuutta seurataan suorituspaikkakohtaisesti. Hoivan tuottavuusmatriisia kehitetään tällä hetkellä monipuolisemmaksi. Käyttöönotot ja kokeilut on projektoitu.

Kehitysvammahuollon ostopalveluiden piirissä olevien asiakkaiden osalta toteutettiin toimintakyvyn arviointi, jonka perusteella todettiin, että kokonaisuus on kohtuullisen hyvin hallittu eli asiakkaat ovat pääsääntöisesti oikeassa paikassa.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Vanhusten ja vammaisten palveluohjauksen henkilöstön työskentelyssä painottuvat toimintakykyyn ja asiakkaan omiin voivavaroihin pohjautuva palvelutarpeen arviointi osaaminen ja laaja palvelujärjestelmän tuntemus sekä kyky yhteen sovittaa asiakkaan palvelutarpeet ennakoivasti ja laaja-alaisesti monitoimijamallin mukaisesti. Palveluohjaajana toimiminen edellyttää siis sekä sosiaali- tai terveydenhuollon ammattikorkeakoulututkintoa että monipuolista työkokemusta. Henkilöstön saatavuus on tällä hetkellä hyvä.

Hoivapalveluissa on vahvistettu sisäisten sijaisten määrää valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti kuudellakymmenellä henkilötyövuodella. Hoivan henkilöstöresurssin kohdentamista tehdään keskitetyn työnjaon ja varahenkilöstötoimiston tuella. Maaseutualueiden henkilöstösaatavuudessa oli ajoittain haasteita. Kotihoidon jaetun hoivavastuun -kokeilussa pyritään löytämään ratkaisuja tähän haasteeseen. Kesäaikana ulkopuolisten sijaisten saatavuus oli haasteellista.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Ostopalveluiden ja palvelusetelin avulla lisättiin asiakkaan valinnan mahdollisuutta. Palvelusetelin osuutta palvelutuotannossa pyritään edelleen lisäämään. Vanhusten, kehitysvammaisten ja erityisryhmien asumispalvelun uusi hankintasopimus alkoi 1.1.2017. Aiempien hankintapäätösten pohjalta palveluiden piirissä oleville on tehty tarvittaessa yksilöperusteinen suorahankinta jo kodiksi muodostuneeseen hoitoyksikköön. Erityisryhmien tukiasumisessa on käytössä ensimmäinen optiovuosi ja päätös toisen optiovuoden käytöstä on tehty. Erityisryhmien kotiin annettavan tuen hankinta toteutettiin ja uusi hankintakausi alkaa 1.2.2018.

Kotona asumisen tuen palvelusetelin käyttöä on laajennettu mm. sotainvalidien kotona asumisen tukemiseen ja sitä kehitetään edelleen myös muille asiakasryhmille sopivaksi.

Hoivapalveluissa on ostettu kotihoitopalvelua yksittäisille asiakkaille. Osa asiakkaista on siirretty omaan tuotantoon.

Avainprosessi: Vanhus- ja vammaispalvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Palveluohjaus	Omaishoidontuen asiakkaat yhteensä (vanhukset+vammaiset)	821	914	990
	yli 65 v	631	710	765
	alle 65 v	86	103	111
	kehitysvammaiset (ikäjakamaa ei eritelty)	104	101	114
Erityisryhmien asumispalvelut	Asiakasmäärä yhteensä			510
Vanhusten hoivapalvelut	Vanhusten kotihoidon käynnit	980 650	887 400	1 086 651
	Asiakkaan luona tapahtuva työ tunteina	388 272	394 000	409 610
	Asiakkaiden lukumäärä	3 454	3 500	4 177
	Vanhusasukkaiden keskimääräinen toimintakyky	2,4	2,6	2,2
	Vanhusten kotihoidon asiakkaat (+75 vuotiaat)	2 385	3 000	2 729
	Palvelukeskuksen hoitopäivät, omat	84 067	82 000	79 379
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, omat	55 588	53 655	70 656
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, ostetut	122 843	154 395	168 448
	Keskimääräinen toimintakyky	3,44	3,2	3,5
	Palvelukeskuksen asumispaikat, omat	279	281	247
	joista vuorohoidon asumispaikat	43	42	42
	Keskimääräinen toimintakyky RAVA-asteikoilla	3,6	3,6	3,7
	Tehostetun asumispalvelun asumispaikat, omat	147	147	208
	Tehostetun asumispalvelun asumispaikat, ostetut	348	423	461
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	Vammaispalvelun asiakkaat	3 371	3 550	3 056
	joista kehitysvammaisia	814	780	897
	Kehitysvammaisten asumispäivät	98 754	125 000	113 796
	Asumispalvelut/ Kehitysvammaiset asiakkaat	294	335	336
	Asumispalvelut/ Muut vammaiset	43	47	38
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Palveluohjaus	Kokonaistyöaika	18,9	27,0	28,5
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	13,5	7,5	5,5
Vanhusten hoivapalvelut	Kokonaistyöaika	885,7	930,0	1 008,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	27,5	23,5	26,3
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	Kokonaistyöaika	90,4	86,5	90,8
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	14,0	18,5	18,1
Vanhus- ja vammaispalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	995,0	1 116,5	1 127,3
Vanhus- ja vammaispalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	26,0	22,0	25,1

1.1.2017 Juankosken kuntaliitos

1.3. Lapsiperhepalvelut

Perusturvajohtaja Mari Antikaisen katsaus 1.1.- 31.12.2017

Toiminta

Vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa oli lapsiperhepalveluiden avainprosessille asetettu sekä sisällöllisiä kehittämistavoitteita että kustannussäästöjä lisääviä toimenpiteitä. Laitoshoidon rakenteen kehittämistä jatkettiin siten, että syyskuusta alkaen on tuotettu omana toimintaa perhekuntoutusta. Myös 13- 17 – vuotiaiden nuorten arviointi- ja vastaanottoyksikön toimintaa kehitettiin edelleen lastensuojeluasiakkuuksien arvioinnin ja palvelusuunnittelun osalta. Nuorten avohuollon työryhmätoiminnalla tuettiin nuoria ja perheitä kotiin, joten omasta laitoksesta sijoitui kotiin 58 % 13—17 –vuotiaista asiakkaista. Lastensuojelun tilanne on valtakunnallisesti ja paikallisesti kehittynyt kuitenkin heikompaan suuntaan ja samalla myös lasten ja nuorten läheteiden määrä mielenterveyspalveluihin on kasvanut. Esimerkiksi lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi viime vuonna 31 %, kun vuonna 2016 tehtiin 2853 ilmoitusta ja vuonna 2017 puolestaan 3756 ilmoitusta. Tämän seurauksena palvelutarpeen arvioinnin jälkeen asiakkuus jatkui 45 %:lla lapsista (vuonna 2016 vain 23 %:lla lapsista). Lastensuojeluilmoitukset käsiteltiin lakisääteisessä ajassa 100 %:sti.

Sosiaalihuoltolain mukainen painopisteen siirtäminen varhaiseen tukeen on kuitenkin edennyt hyvin ja lastensuojelun tukitoimien piirissä olevia asiakkuuksia on edelleen tarkasteltu ko. tavoitteen mukaisesti. Asiakkuuksista on noin 50 % sosiaalihuoltolain piirissä. Perhetyön tarve niin tehostettu kuin sosiaalihuoltolain mukainen on lisääntynyt, joten oman tuotannon vahvistaminen on painopisteenä. Erityisesti ilta- ja viikonlopputyön tarve on perhetyössä kasvanut, joten loppuvuodesta palvelussa on ollut jonoa ja akuutteihin perhetilanteisiin vastaaminen heikentyi. Perhetyön resurssien siirtoa muista yksiköistä suunnitellaan alkuvuodeksi 2018.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Lastensuojelun sijaishuollon ostopalveluissa saavutettiin tavoite ja säästöä syntyi noin 215 000 euroa. Sijaishuollon kokonaiskustannukset (sijaisperheet, perhekodit, laitokset) kehittyivät myös maltillisesti ollen vuonna 2017 32 824 € / lapsi (v. 2016 32 778 € / lapsi). Sen sijaan lastensuojelun avohuollon kokonaiskustannukset kasvoivat lähes 20 % ollen vuonna 2017 9387 €/lapsi (v. 2016 7846 € / lapsi).

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Lapsiperheiden kotipalvelussa ja perhetyössä saatiin mittavaa tuottavuuskehitystä, koska kustannukset laskevat 2 568 €:oon perhettä kohden (v. 2016 3 011 €/perhe). Perhekuntoutuksen ostopalveluissa saatiin tuottavuuskehitystä kustannusten ollessa 22 257 euroa/asiakas, kun se vuonna 2016 oli 36 286 euroa/asiakas. Tukihenkilöiden ostopalveluissa saavutettiin noin 60 000 euron säästö syyskuusta alkaen.

Lastensuojelun kustannuskehitykseen voidaan vaikuttaa vain lisäämällä varhaista tukea (perhetyö, perheneuvola, matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut). Kuopion kaupunki on mukana valtakunnallisessa LAPE –kärkihankkeessa (lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelma), jossa rakennemuutosta varhaisen tuen palveluiden vahvistamiseen ja yhteen sovittamiseen suunnitellaan. Hankkeessa kaupungilla on lisäksi erityinen osatoteuttajavastuu lastensuojelun palveluiden kehittämisessä.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Lastensuojelun sosiaalityössä lyhytaikaiseen sijaisuuksiin on sijaisten saaminen välillä toteutunut viiveellä. Ennen sotea selvitetään miten ohjaajien työpanoksen lisääminen vähentäisi ostopalveluiden (tukihenkilöpalvelu) tarvetta.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Lastensuojelun kilpailutuksen hankintarengas käynnistetään vuonna 2018 maakunnallisena.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Avainprosessissa on noudatettu hyvää hallintokulttuuria voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Kaksi kertaa on vuoden aikana tunnistettu laatupoikkeama perhehoidon päätösprosessissa, jonka johdosta on työohje käyty koko henkilöstölle läpi, eikä poikkeamia ole enää esiintynyt.

Talousarvio ja käyttösuunnitelmat

Avohuollon ostopalvelut kasvoivat 20 %.

Hankinnat, ostopalvelut ja projektit

Pohjois-Savon YHDESSÄ! -hanke (LAPE) käynnistyi elokuussa, jossa Kuopion kaupungilla on osatoteuttajavastuu lastensuojelun kehittämisestä yhdessä hankeconsortion kanssa. Kaupungin lastensuojelu ja perhetyö olivat mukana Sitran rahoittamassa ISAACUS –hankkeessa, jossa tavoitteena oli esianalyysin avulla saada lasten ja nuorten hyvinvointitiedosta mitattavaa tietoa valtakunnallisesti hyödynnettäväksi ns. tietoallas – palveluna. Kaupungin rooli oli merkittävä erityisesti sosiaalihuollon tiedontuotannon muodostamisessa.

Laskutus ja laskujen hyväksyntä

Laskutus, perintä ja asiatarkastus ovat asianmukaisella normaalitasolla. Perintä suoritetaan Intime-ohjelmalla.

Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty ennakoivasti huomiota; myös työhyvinvointitoimikunta ja työterveysluoto ovat käsitelleet muutosten edellyttämiä tukitoimia. Sairauspoissaolot vähentyivät 1,9 päivää/ htv edelliseen vuoteen verrattuna.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmät, tietosuojat ja tietoturvat ovat asianmukaisella normaalitasolla. KANSA -hankkeen toimeenpano kirjaamisen koulutukseen toteutui suunnitellusti.

Avainprosessi: Lapsiperhepalvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Avo- ja jälkihuolto	Lastensuojelun ilmoitusten määrä	2 855	3 090	3756
	Asiakkaiden määrä	1 545	2 000	1390
	Avohuollon asiakkaita omissa laitoksissa	12	90	14
	Päättäneiden asiakkuuksien määrä	564	630	775
	Huostassa olevien määrä	268	279	272
Sijaishuolto	Huostassa olevat perhehoitoon sijoitetut	162	175	165
	Huostassa olevat omiin laitoksiin sijoitetut	8	13	7
	Huostassa olevat ostopalveluun sijoitetut	95	95	94
Perheoikeudelliset palvelut	Asiakkaat	2 160	2 100	2166
Sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut	Palvelutarpeen arviointipyyynnöt	555	550	781
	Sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat	1 704	1 560	1895
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Sosiaalipäivystyspalvelut	Kokonaistyöaika	5,0	5,2	5,3
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	2,2	1,9	17,0
Avo- ja jälkihuolto	Kokonaistyöaika	139,3	143,5	143,8
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,7	17,5	14,4
Sijaishuolto	Kokonaistyöaika	15,3	15,5	16,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	5,3	10,0	3,0
Riita- ja rikosasiain sovittelu	Kokonaistyöaika	3,5	4,0	4,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	13,5	6,0	34,5
Perheoikeudelliset palvelut	Kokonaistyöaika	4,5	10,0	5,2
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	20,0	14,0	21,1
Lapsiperhepalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	2,1	3,5	3,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	1,4	0,3	4,6
Lapsiperhepalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	169,7	184,7	177,4
Lapsiperhepalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	15,9	15,0	13,9
1.1.2017 Juankosken kuntaliitos				

1.4. Aikuissosiaalityön palvelut

Perusturvajohtaja Mari Antikaisen katsaus 1.1.- 31.12.2017

Toiminta

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017. Kaupungin osalta siirtoon on koko vuoden jouduttu resursoimaan lähes koko henkilökunnan jatkuvaluonteista asiakaspalvelua, joka sisältää mm. henkilökohtaista asiakasohjausta ja asiakkaan puolesta asioinnin hoitamista Kelalle. Esimerkiksi täydentävään toimeentulotukeen tuli vuonna 2017 yhteensä 10715 hakemusta, kun asiakkaat eivät ohjautuneet oikeaan osoitteeseen. Kaupungilla ei ole enää käytettävissä perustoimeentulotukihenkilöstöä, koska siirron yhteydessä aikuissosiaalityön avainprosessista poistui 34 htv. KELA-siirto vaatii edelleen runsaasti kuntien, Kuntaliiton ja Kelan yhteistyötä ja valtakunnallisesti tilannetta seurataan. Toimeentulotukea kaupungilta saaneita kotitalouksia oli 4006 vuoden 2017 aikana. Sosiaalista luototusta myönnettiin vuoden aikana 15 kotitaloudelle.

Sosiaalityön asiakkuudessa oli yhteensä 1932 asiakasta vuoden 2017 aikana, joista uusia asiakkaita 634. Erityisenä yhteistyön muotona käynnistyi nuorisotakuun kärkihanke VAMOS- toimintaan (Helsingin diakonisalaatio), jossa nuorille kohdentuu elämänhallinnan palveluja sekä yksilö- että ryhmämuotoisina toimintoina. VAMOS –toimintamallista ennakoitaan maakunnallista toimintamallia nuorten ohjaamiseen matalalla kynnyksellä. Lisäksi työstetään sosiaalityön roolia tässä monialaisessa yhteispalvelussa.

OSSI – hanke osallistavan sosiaaliturvan hanke päättyi 31.8.2017, jolloin lakisääteiset sosiaalisen kuntoutuksen palvelut siirtyvät ostopalveluiksi. Kuopion työllisyyspalveluissa toteutettu työelämäkokeilu rajasi ulkopuolelle toimenpiteet kuntouttavassa työtoiminnassa, jonka seurauksena n. 120 asiakasta jäi tukitoimien ulkopuolelle. Sosiaalisen kuntoutuksen piirissä oli 250 asiakasta vuoden aikana. Osallistavan sosiaaliturvan kehittäminen jatkuu vuonna 2018, koska sosiaali- ja terveysministeriö on yhteistyössä terveyden- ja hyvinvoinnin tutkimuslaitoksen kanssa kutsunut Kuopion kaupungin pilotoimaan erityisesti toimeentulotuen varassa elävien henkilöiden sosiaalisen kuntoutuksen palvelun tarvetta. Aikuissosiaalityön asiakkaiden eläke- ja työkykykyselyssä laitettiin työkyvyttömyyseläkehakemuksia vireille 23 ja vuoden 2017 aikana on tullut myönteisiä työkyvyttömyyseläkepäätöksiä yhteensä 34. Näistä 34:sta myönteisen työkyvyttömyyseläkepäättöksen saaneista asiakkaista 19 oli yli 1000 päivää työttömänä olleita, 9 oli 300 päivää työttömänä olleita ja kuusi perustoimeentulotuella tai sairauspäivärahalla.

Aikuissosiaalityö on osallistunut PoSoTe-työskentelyyn ja aloittanut suunnittelemaan toimintamallia sote-keskus –yhteensopivaksi. Maahanmuuttajien kuntapaikan saaneiden alaikäisten palvelutarpeisiin vastattiin rekrytoimalla ELY-keskuksen hyväksymänä kotoutumisen tuen ohjaajia. Pakolaistyössä oli vuoden aikana 336 asiakasta.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

KELA- muutos on kaupungin näkökulmasta toteutunut tavoitteiden ja talousarvion menojen mukaisesti ja sekä henkilötyövuosivähennys (34htv) että eurosäästö on toteutunut.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Peruspalveluissa on lisättävä valmiutta palvella kuntaan muuttaneita tai kuntapaikan saaneita maahanmuuttaja-asiakkaita.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

PoSoTe-valmistelun johdosta uusista hankintasopimuksista on pidättäydytty tai niiden suunnittelu toteutetaan maakunnallisena. Osallistavan sosiaaliturvan palveluseteli on suunnitteilla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut uuden sosiaalihuoltolain 30.12.2015. Laki lisäsi kunnan velvoitteita (mm. sosiaalinen kuntoutus), joten sekä toiminnalliset että taloudelliset vaikutukset subjektiivisina oikeuksina näkyvät viiveellä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Avainprosessissa on noudatettu hyvää hallintokulttuuria voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Talousarvio ja käyttösuunnitelmat

Menot ovat pysyneet talousarvion mukaisena. Tulojen osalta on erityinen poikkema, joka johtuu perustoitteentulotuen valtionavustuksen lakkaamisesta lopullisesti 31.3.2017.

Hankinnat, ostopalvelut ja projektit

Asunnottomuuden ehkäisyhankkeeseen on saatu rahoitusta. Sosiaalisen kuntoutuksen OSSl-hanke päättyi 31.8.2017, jonka jälkeen palvelut siirtyivät kaupungin vastuulle. Sosiaalisen luototuksen laajentamisen suunnittelu on käynnissä.

Laskutus ja laskujen hyväksyntä

Laskutus, perintä ja asiatarkastus ovat asianmukaisella normaalitasolla. Perintä suoritetaan Intime- ohjelmalla.

Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty ennakoivasti huomiota; myös työhyvinvointitoimikunta ja työterveyshuolto ovat käsitelleet muutosten edellyttämiä tukitoimia. Aikuissosiaalityössä sairauspoissaolot ovat vähentyneet 1,1 htv/työntekijä.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmät, tietosuoja ja tietoturva ovat asianmukaisella normaalitasolla. Uuden kansallisen kirjaamisen hankkeen koulutus on käynnissä.

Avainprosessi: Aikuissosiaalityön palvelut

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Sosiaalityön palvelut	Aikuisten sosiaalityön asiakasmäärä (aktiiviasiakkuus)	609	755	1150
	Nuorten sosiaalityön asiakasmäärä (aktiiviasiakkuus)	796	835	782
Asumispalvelut	Asiakasmäärä yhteensä kaikissa palveluissa	551	***)	
Taloudellinen tukeminen	Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä	7 471	**)	3 917
Maahanmuuttajapalvelut	Asiakkuudessa olevien kotitalouksien määrä	145	150	200
Työllistyminen	Työllistymispalvelujen asiakasmäärä	2 611	*)	
	joista nuoria (alle 30 v.) asiakkaita		*)	
	joista kuopiolaisia kuntakokeilun asiakkaita		*)	
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Sosiaalityön palvelut	Kokonaistyoaika	37,8	25,0	22,7
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	25,87	13,5	14,9
Taloudellinen tukeminen	Kokonaistyoaika	33,52	12,8	13,2
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	8,23	6,0	14,9
Työllistyminen	Kokonaistyoaika	22,3	*)	*)
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	11,11	*)	*)
Maahanmuuttajat	Kokonaistyoaika	7,46	8,0	7,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	20,8	19,5	17,3
Aikuissosiaalityön tukipalvelut	Kokonaistyoaika	6,5	4,0	3,5
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	9,05	5,0	4,3
Aikuissosiaalipalvelut	Kokonaistyoaika (htv)	107,6	75,8	46,5
Aikuissosiaalipalvelut	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	13,5	13,0	14,4

*) Työllistymisen palvelujen siirto

**) Perustoimeentulotuen siirto

***) Erityisryhmien asumispalveluiden asiakkaiden siirto vanhusten palveluohjaukseen

Nuorten ja aikuisten sosiaalityön asiakasmääriin vaikuttaa monialaisen yhteispalveluun osallistuvien sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät, jotka on liitetty osaksi näitä tiimejä sekä lisääntyneet palvelutarpeen arvioinnit.

1.1.2017 Juankosken kuntaliitos

1.5. Sisäisen valvonnan toteutuminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Vanhuspalvelujen palveluun pääsyajan seurantaa tehdään, mutta sitä ei ole raportoitu kaupungin www-sivulla. Käyttöön on otettu SBM- järjestelmä vapautuvien paikkojen ilmoittamisessa, asiakkuuksien sijoittumisessa ja raportointiin.

Toimintavuoden aikana on asiakasmäärien lisääntyessä ollut ajoittaista palveluun pääsyn vaikeutta ikäihmisten asumispalveluihin. Kotiin annettavia palveluja on lisätty, mutta erimuotoista asumispalvelua ei ole ollut tarjolla asiakkaiden palvelutarpeen vaatimalla tasolla. Haastetta riittää kuluvan suunnittelu-kauden ajalle.

Aikuissosiaalityön- ja lapsiperhepalveluissa on pysytty lakisääteisissä määrärajoissa. Toimeentulon siirtymisen ja siirron alkuvaikeudet Kelalla 2017 vuoden alussa aiheutti kuntaan jääneelle henkilöstölle suunnitellusta lisääntyvää tarvetta Kelalle kuuluvien töiden ja harkinnanvaraisen toimeentulotuen päätösten laatimisessa. Asiakkaat joutuivat asioimaan ”kahdella luukulla”.

Vuoden 2017 viranhaltijapäätökset tarkastettiin lautakunnassa 22.1.2018. Tarkastuksessa ei ilmennyt huomautettavaa.

Asiakas- ja potilasturvallisuudessa toimittiin suunnitelman mukaisesti. Potilas- ja sosiaaliasiamiesraportti käsiteltiin johtoryhmissä ja hyväksytään vuosittain lautakunnan kokouksessa. HaiPron (asiakas/työntekijä turvallisuutta vaarantavien raportointityökalu) käytössä, kirjaamisessa, käsittelyssä ja raportoinnissa edistytään. Maksusitoumusasiakirjoja on tallennettu joko J tai V-levylle. Kaupungin ohjeistuksen ja ennakoiden 25.5.2018 voimaan astuvan tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaan asiakirjat tulee tallentaa asiakasjärjestelmään tai D360-asianhallintajärjestelmään.

Omavalvontasuunnitelmat on vuoden 2014 lopulla laadittu vanhuspalveluiden, lapsiperhepalveluiden sekä aikuissosiaalityön ja työllistämisen palveluissa. Suunnitelman mukaista arviointia on tehty toimintavuoden 2017 aikana. Vammaispalveluissa on samalla myös päivitetty suunnitelmaa.

Tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuuden arviointi

Toimintaa arvioitiin vähintään kuukausitasolla ja raportoitiin toiminnan muutoksista. Talousarvion toteutumisesta, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta/poikkeamista on kerrottu osavuosi- ja toimintakertomuksissa.

Ostopalveluiden laskutuskäytännön erilaisuudet vaikeuttavat tulojen kirjautumista. Ennakointi vaatii laskentaa ja tarkkaa tietoa asiakkuuksien kustannuksista.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin (KYS) ja muiden erikoissairaanhoidon ostojen kustannuksissa on lievää nousua 0,9 % vuoden 2016 kustannuksiin. Jatkohoitopaikkaa odottavien määrä on vähän laskenut – 2,4 %. Vähenemistä on jatkunut 2010 alkaen. Terveyskeskussairaala on pystynyt hyvin ottamaan jatkohoitoon erikoissairaanhoidosta tulleita potilaita ja kotihoitokin on vetänyt. Terveyskeskussairaalaan eritasoi-siin asumisen paikkojen jatkohoitoon pääsy oli ruuhkautunut.

Laskujen tiliöinnin tarkkuuteen ja laskujen oikeellisuuteen on kiinnitetty huomiota ja laskutusviivettä on pyritty minimoimaan. Kotikuntalain mukaisten asiakasmaksujen perintää on tarvinnut lisäohjeistusta toimivuuden varmistamiseksi.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta sisältyy sisäiseen valvonnan suunnitelmaan, jonka perusturva- ja terveystalokunta on hyväksynyt. Olennaisina riskeinä on palvelutarpeen ennakointi, henkilöstön saatavuus ja suhde palvelutarpeeseen. Riskien arviointia tehdään osana sisäistä valvontaa.

Riskeinä on myös henkilöstöresurssien saatavuus ja suhde palvelutarpeeseen. Henkilöstön tehtävien täytön ja määräaikaistuuksien osalta toimittiin hallituksen ohjeiden mukaisesti. Hankintoihin liittyviä riskejä huomioidaan sopimuksissa ja ostopalvelujen seurannan avulla.

Omaisuuksien hankinta ja luovuttaminen

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä, merkittäviä arvonalennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Ostopalveluina tuotettiin sekä asiantuntijapalveluita että asumis-, hoiva- ja kuntoutuspalveluita. Reklamointi tapahtui joko suoraan palvelun toimittajalla tai IS-Hankinnan kautta. Säännölliset kahden tai kolmen kuukauden välein tapahtuvat palvelun arvioinnit ovat vakiintuneet tietyissä aikuissosiaalityön- ja työllistämisen ostopalveluissa.

Valvontatarkastaja joko yksin tai alueen työntekijän kanssa arvioi ja raportoi ostopalveluiden toiminnasta. Toiminta on edistännyt valvontatoiminnan vakiintumista ja raportoinnin toteutumista. Raportit on tallennettu D360-asiahallintaohjelmaan.

Vanhus-, vammais-, kehitysvamma- ja erityispalveluiden asumispalveluiden uusi hankintakausi alkoi 1.1.2017. Oma toiminta ja ostopalvelut eivät vanhuspalveluiden puolella turvaa lisääntyneitä palvelukysyntää. Tuottajien ja kaupungin välisessä laskutuksessa on ollut virheitä. Tuottajia on informoitu ja laskut on korjattu ennen hyväksyntää. Tuottajien ohjaamisessa sääntökirjanmukaiseen toimintaan on ollut haasteita.

Asiakkuusjohtajat ja esimiehet tekivät pistokokeina omilla alueillaan sisäisen tarkastuksen pienhankintojen toteutumisesta loka – joulukuulta 2016. Tarkastukset tehtiin maaliskuun loppuun mennessä 2017. Pääsääntöisesti oli menetelty ohjeiden mukaisesti. Perusturvaohjelmalle tulee tiedoksi hankintapäätökset mahdollista otto-oikeutta varten. Esimiehet ovat käyneet Hankinta - Sampo koulutuksen, mikä on vahvistanut osaamista. Vanhuspalveluiden puolella huomiota kiinnitettiin että kaikista yli 4000 € hankinnoista tulee tehdä päätöspöytäkirja. Lisäksi huomioitiin laajemminkin yksilöpäätöksiä ja hankintapäätöstä sellaisissa hankinnoissa, jotka on jo kilpailutettu.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Palvelualueen päävastuulliset tilivelvolliset henkilöt ovat toteuttaneet sisäistä valvontaa lautakunnan päätöksen mukaisesti osana toiminnan ja talouden raportointia. Sisäinen valvonta on edistynyt ja raportoinnissa on enemmän huomioita myös riskeistä ja poikkeamia on kirjattu. Riskienhallinnan ja sisäinen valvonnan ohjantaa ja ohjeistusta on annettu etenkin esimiesvaihdoksissa. Päällikkö- ja esimiesten vaihdoksissa riskienarvioinnin ja sisäisen valvonnan vastuuta tulee vahvistaa osana johtajatehtävään perehdyttämistä.

Palvelutarpeen ennakointiin ei ole olemassa päteviä laskentatapoja. Toiminnan muutoksilla ei ole kysynnän muutoksiin aina voitu vastata. Riskinä on ollut palveluun pääsyn viivästyminen tai ostopalveluiden lisääntyminen. Oma toiminta ja ostopalvelut eivät lisääntyvässä kysynnässä pysty tuottamaan tarvittavia palveluja. Lean -menetelmää on prosessien sujuvoittamiseen hyödynnetty. Viranhaltijapäätöksissä on huomattu puutteellisuuksia ja oikeellisuutta on ohjeistettu vanhuspalveluiden työkokouksissa.

Tiedolla johtamisen tukena vanhuspalveluissa on SoTeDW, jonka toiminnassa on vielä haasteita. Yhteinen kirjauskäytäntö ei ole aina toteutunut. Asiakastietojen puutteita on jälkikäteen korjattu. Kirjaamisen käytänteiden ja työohjeiden noudattamisessa on vanhuspalveluissa edistetty. Lapsiperhe- ja aikuis-sosiaalityön- ja vammaispalveluissa kirjaamisen kehittämistä edistetään Kansa-koulu – hankkeella. Kirjaamisen auditointi osin käytössä, mutta ei vielä kaikissa palveluissa.

Palveluissa varmistettiin henkilöstön turvallisuutta koulutuksella, hälyttimillä, vahtimestaripalvelulla ja tarvittaessa paikalle on kutsuttu vartijat. Uuden työntekijän perehdytys tehtävään vaihtelee, perehdytys-suunnitelma tai -ohjeistus vaatii päivittämistä ja perehdytyksen arviointi ei aina toimi. Työntekijöiden suuri vaihtuvuus ja uusien toimijoiden tulo asettaa perehdyttämislle kasvavia haasteita. Kehityskeskustelut käydään vuosittain yksilö- tai ryhmäkeskusteluina, 100% toteutuminen on haaste. Henkilöstön vaihtuessa ja sijaisuuksien ketjuuntumisessa päätyneiden palvelusuhteiden ilmoittamisessa on ajoittain viivettä.

Tietoturvan ja – suojan sekä kyberturvallisuuden osaamista tulee vahvistaa ja huomioida uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Navisec koulutus edellytetään jokaiselta ja tavoite on testien 100 % toteutumisasteen saavuttamisessa. 25.5.2018 voimaan astuva tietosuoja-asetus vaatii ennakointia. Vanhojen sopimusten tallentaminen D360 asiakirjaohjelmaan ei toteutunut ja sitä jatketaan vuoden 2018 aikana.

2. TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE

2.1. Palvelualuejohtajan katsaus

Toiminta

Terveystenhuollon palvelutoiminta on ollut toiminta- ja taloussuunnitelman mukaista. Hoitotakuu on toteutunut Kuopion kaupungin terveystenpalveluissa, lukuun ottamatta nuorten mielenterveysyksikköä ja Harjulan sisätautien poliklinikkaa. Vastaanottopalvelujen ajanvarausvastaanoton hoidonarviosta kiireetön hoito on toteutunut keskimäärin kahden viikon sisällä. Hoidontarpeen arviointi toteutuu vastaanotoilla ja suun tereydenhuollossa lain mukaisesti kolmen vuorokauden sisällä.

Terveystenhuollon palveluissa osallistuttiin useiden SOTE- työryhmien toimintaan. SOTE-uudistus ja siihen liittyvät muutokset ovat olleet suunniteltavina vaikkakin aikataulu muuttui lakipaketin eduskuntakäsittelyn käsittelyn siirtyessä ja sen myötä koko maakuntauudistuksen toteutuminen myöhästynne vuodelle.

Kansallisen ns. ODA-hankkeen mukaista kehitystyötä on jatkettu. ODA- hankkeessa kehitetty lasten ja nuorten tuen tarpeen tunnistaminen, jolloin tukea annetaan yksilöllisesti tarpeen mukaan ja ratkaisuja etsitään tarvittaessa moniammatillisesti.

Kuntaliitoksen seuraamuksena Juankosken toimintojen yhdenmukaistaminen on vaatinut jonkin verran taloudellisia satsauksia. Nilsiän uusi terveystasema otettiin käyttöön heinäkuun lopussa. Kaupunkirakentaminen Maljalahdessa, Männistössä, Puijonlaaksossa ja Saaristokaupungissa on jonkin verran eriarvoistanut vastaanottopalvelujen saatavuutta, mutta resurssien tasaukset tehdään alkuvuonna 2018.

Suun tereydenhuollon virka-ajan ulkopuolinen päivistys siirtyi KYS:in yhteispäivistyksen tiloihin ja erikoissairaanhoidon toiminnaksi maaliskuussa 2017. Uusi maakunnallinen suun tereydenhuollon potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön toukokuussa. Liikuteltava hoitoyksikkö otettiin käyttöön alkuvuodesta 2017, joten lasten ja nuorten ikäluokkien hammashoito saadaan kattavasti tarkastettua.

Avoterapiassa fysioterapeutin suoravastaanottotoiminta vakiintui pysyväksi toiminnaksi vuoden 2017 aikana. Kotikuntoutus osallistui ns. ARVI- kuntouttavan arviointijakson kokeiluun yhteistyössä vanhuspalveluiden ja palveluohjauksen kanssa keväällä 2017 ja toimintamallista saadut hyvät kokemukset kirjattiin tavoitelluksi yhteiseksi toimintamalliksi vuodelle 2018. Kotisairaalan ja ensihoidon yhteistyönä toteutettava ns. SOTE-TIKE (sosiaali- ja tereydenhuollon tilannekeskus) toiminta on käynnistetty loppuvuodesta 2017, jonka tavoitteena on viiveetön kotikuntoutus alueellisilla kotikuntoutusterapeuteilla sekä vanhuspalveluiden että kotisairaalan asiakkuuksille.

Harjulan lyhytaikaisosastojen toimintahuoneet otettiin tammikuussa 2017 potilaskäyttöön osana säästötoimia. Lisäpaikkoja saatiin myös kuntaliitoksen myötä, kun Juankosken osasto (27 sairaansijaa) yhdistyi sairaalapalveluihin 2017. Näiden paikkalisäysten, kotisairaala toiminnan sekä kotihoidon lisäysten myötä ulkopaikkakuntien (Tuusniemi, Kyster ja Suonenjoki, muut paikkakunnat) osastoilla hoidettavien kuopiolaisien määrä on lähes puolittunut, mutta ei vielä vastaa asetettua tavoitetta. 2017 toteutuneen laskutuksen perusteella ulkopaikkakunnilla on ollut keskimäärin 7,8 sairaansijaa jatkuvassa kuopiolaisien käytössä.

Perheneuvola, SIHTI Nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköt yhdistyivät vuoden 2017 aikana. Nuorten mielenterveysyksikössä läheteiden määrä kaksinkertaistui vuoteen 2016 verrattuna, myös Perheneuvolan yhteydenottojen määrä kasvoi huomattavasti. Toiminnan suunnittelussa on otettu huomioon lähestyvä sote ja yksiköistä on osallistuttu PoSoTe- sekä LAPE-tilaisuuksiin.

Matalankynnyksen mielenterveyspalveluja on tuotettu yhteistyössä yli organisaatorajojen osallistumalla mielenterveyspalvelujen tuottamiseen terveystaskeksen vastaanottotoiminnan tiimien kanssa. Kuuden KPK:n kaupungin sairaanhoitajan työpanos on kohdistettu terveystaskeksen vastaanoton tiimeihin ja sinne

annettavia psykiatrin konsultaatiopalveluja 1-2 päivää viikossa. Myös Vamos-hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä ja nimetty sinne työntekijä, joka on mukana toiminnassa päivän viikossa.

Kuopio hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä (PSSHP). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoidon lääkärin läheteellä eri yksiköistä. Erikoissairaanhoidon tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin läheteen perusteella. Terveystieteiden laitoksen mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoidon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoidon annetaan ilman lähetettä.

KYS:n kuntakortin mukaan tammi-joulukuussa 2017 Kuopion terveyskeskuksesta lähetettiin KYS:iin (25 885 kpl) lisääntyivät +2,8 % verrattuna edellisen vuoteen. Lähetemäärät kasvoivat myös työterveydestä +5,7 % ja KYS:n sisältä +6,0 %. Kuopiolaisille tehdyt elektiiviset leikkaustoimenpiteet (6 982 kpl) lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna +4,3 % ja päivystysleikkauksien määrä (2 139 kpl) lisääntyi +17,4 %. Erikoissairaanhoidon hoitajaksot lisääntyivät +0,8 % ja sairaalahoitopäivät (yhteensä 92 428 kpl) muutos +1,8 %. Avohoitoisuus on edelleen vahvistunut: poliklinikkakäynnit (yhteensä 296 666 kpl) ovat kasvaneet +4,4 %. Jatkohoitopaikkaa odottavien laskutus n. 309 000 € pienenevät -2,4 % verrattuna vuoteen 2016.

Kuopion erikoissairaanhoidon ikävakioituiden kustannukset olivat suurten kaupunkien vuoden 2016 vertailussa korkeimmat (1.370 €/asukas), 12,4 % mediaania suuremmat.

Vastaavasti perusterveydenhuollon ikävakioituiden kustannukset olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät (1.098 €/asukas), 0,4 % mediaania pienemmät.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Terveystieteiden palvelualueen toimintatuotot ylittivät 0,403 M€ (+4,1 %) muutetusta talousarviosta. Asiakasmaksuja saatiin arvioitua enemmän suun tervetystieteidenhuollossa ja päihdepalveluissa sekä myyntituloja vakuutuskorvauksista ja korvauksia muilta kunnilta.

Toimintakulut ylittivät 0,419 M€ (+0,17 %) muutetusta talousarviosta. Erikoissairaanhoidon ylittyi 1,237 M€ ja oman tervetystieteidenhuollon palvelut alittui talousarviosta 0,817 M€. Palvelujen ostot toteutuivat 0,546 M€ ja henkilöstökulut 0,218 M€ arvioitua pienempänä.

Harjulan hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmän uusiminen ovat loppuvaiheissa. Järjestelmien käyttöönotossa on tullut n. 0,060 M€ ennakkoimattomia kuluja. Istekin ja Tunstallin keskeneräiset käyttäjäpalvelusopimukset viivästyttivät projektin etenemistä. Järjestelmän toimivuudessa on ollut mittavia sekä henkilöturvaa että hoitajakutsujärjestelmän ongelmia, minkä vuoksi järjestelmän uusiminen on edelleen käyttöönottovaiheissa. Viivästyttämisestä on tehty reklamaatio toimittajalle IS-Hankinnan kautta. Karttulan hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmien optio päätettiin syksyllä ottaa käyttöön ja toteuttaa vuoden 2017 aikana, mutta Harjulan järjestelmän ongelmat ovat viivästyttäneet tätä ja siirtäneet Karttulan uusimisen vuodelle 2018.

Erikoissairaanhoidon ostopalveluihin käytettiin kaikkiaan 166,2 M€, 5,9 % edellisvuotta enemmän.

PSSHP:n erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 164,09 M€, mikä sisältää hoitopalvelutuotannon lisäksi ensihoidon järjestämisen (4,8 M€), Kuopion psykiatrian keskuksen palvelut (4,6 M€) ja hammaslääketieteen opetusklinikan (0,7 M€).

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon varatut toimintakulut 163,0 M€ (3,7 % edellisvuotta enemmän) ylittivät 3,3 M€ ja muutettuun talousarvioon toimintakulut ylittivät 1,2 M€.

Toimintakatteen kasvu ilman erikoissairaanhoidon kustannuksia oli 5,371 M€ (+7,6 %) edellisvuoteen verrattuna ja erikoissairaanhoidon toimintakatteen kasvu oli 9,050 M€ (+5,8 %).

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Vastaanottopalveluissa työajan pidennys noin 2% (2016/2017) näkyy lähinnä palvelujen parempana saatavuutena iltapäivisin työajan pidentymisen seurauksena. Kokonaisuuden kannalta tällä ei kuitenkaan ole käytännöllisiä taloudellisia vaikutuksia.

Terveystieteiden palveluissa tiimimalli on juurtunut osaksi arkea ja se on tukenut arjen toimintoja. Tekstiviestimistutus, sähköinen ajanvaraustoiminto sekä Lync -yhteydet otettiin käyttöön. Näillä toimenpiteillä saavutettiin merkittäviä säästöjä ajankäytössä ja matkakustannuksissa. Neuvolassa otettiin käyttöön terveydenhoitajien iltapäivävastaanotot (ma – to klo. 18 saakka) ja avovastaanottoja laajennettiin.

Kansallisen ns. ODA-hankkeen mukaista kehitystyötä on jatkettu. ODA- hankkeessa kehitetty lasten ja nuorten tuen tarpeen tunnistaminen, jolloin tukea annetaan yksilöllisesti tarpeen mukaan ja ratkaisuja etsitään tarvittaessa moniammatillisesti.

Vuonna 2015 käynnistyneet toimenpiteet (Nilsiän osaston ja Harjulan osasto 6:n alasajot, reuma- ja gastroenterologian poliklinikoiden siirrot KYSiin) ovat toteutuneet. Toimenpiteiden vaikutuksen arviointi tuottavuuteen ja talouteen on vaikeaa ja jää osaoptimoinniksi ilman kokonaisnäkyvyyttä myös erikoissairaanhoidon toteumiin ja kustannuksiin. Sairaalan osastotoiminnan linjaaminen odottaa PoSoTe kokonaisuuden ratkaisuja. Kaikkia osastoja, myös Karttulan ja Juankosken osastoa, tarvitaan toistaiseksi sairaanhoidollisiin tarpeisiin. Riittävä, väestökehityksen ja ikääntymisen huomioiva, asumispalveluselvityksen mukainen jatko- hoivapaikkakapasiteetti parantaisi myös sairaalahoidon tuottavuutta. Vapaa liikkuvuus ja omien osastojen tukkeutuminen tehostetun palveluasumisen paikkaa odottavilla lisää ulkokunnista tulevia kustannuksia.

Perheneuvolan, SIHTI nuorten vastaanoton sekä Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköiden yhdistymiseen liittyvän synergian vaikutukset eivät ole toistaiseksi arvioitavissa. Aikuisten mielenterveyspalveluissa toimintaa on tehostettu osallistumalla LEAN-kehittämiseen ja ePsykiatria- projektiin. Avohoidon tehokkuus – hankkeen myötä on tehostettu käyntimääriä. Mielenterveystyötä on ajanmukaistettu ja integroitu vastaanottojen tiimitoimintaan.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Henkilöstön osaamistasoa on seurattu toimintayksiköittäin esimiesten toimesta ja täydennyskoulutusta on toteutettu talousarvion suunnittelun yhteydessä tehdyn koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutukset kirjataan ESS-järjestelmään, josta ne ovat saatavilla myös henkilön vaihtaessa toimintayksikköä.

Kehityskeskustelut Kunta HR-ohjelmistoa käyttäen toteutuivat. Työntekijöiden henkilökohtainen ura- ja kehityssuunnitelma muotoutuu sekä yksilö- että yksikkökohtaisissa tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Avohoidon palveluiden henkilöstön saatavuus on ollut pääsääntöisesti hyvä. Poikkeuksena tästä on lääkärihenkilöstön saatavuus maaseutualueiden terveysasemille sekä puheterapeuttien rekrytoinnissa on ollut merkittäviä haasteita.

Sairaalapalveluihin yleissisätautilääkäreiden saatavuus on koko alueella erittäin huono.

Mielenterveyspalveluissa osalla henkilöstöä on psykoterapiakoulutuksen tarvetta ja tämän mahdollistumista on tuettu prosessikoulutuksin. Uusien toimintamallien käyttöönoton ja palvelujen kehittämisen toteutumiseksi on tarvittu koko henkilöstön perehdyttämistä ja koulutusta yli avainprosessirajojen.

Sisäisen liikkuvuuden tehostamisen lisäksi on rekrytoinneissa pyritty hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan kaupungin uudelleen sijoitettavia henkilöitä.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Vastaanottopalveluissa ostettiin lääkäryötä Maaningalle, Tuusniemelle ja Juankosken terveysasemille. Ostopalvelutarve loppui Maaningalla alkuvuonna ja Juankosken terveysaseman ostot loppuivat toukokuussa.

Suun terveydenhuollossa palveluseteleitä ja opetusklinikkaa on käytetty suunnitellusti. Oikomishoidon erikoishammaslääkärit ovat olleet vuokrahammaslääkäreitä.

Terveydenhoidon palveluissa ostopalveluna tuotettiin mammografiaseulonnat, osittain papa-seulonnat, koululaisten silmälääkäripalvelut, YTHS:n tuottamat opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä ravitsemussuunnittelupalvelut Maaningalle ja Nilsiään. Ammattikorkeakoulun etäopiskelijoille myönnettiin tarvittaessa maksutous opiskeluterveydenhoitoon.

Kuntoutuspalveluissa palveluseteli on ollut käytössä lymfaterapian ja peruukkien hankinnassa.

Puheterapiapalveluja jouduttiin ostamaan aiempaa enemmän resurssivajauksen takia. Lasten kuntoutus- ja terapiapalveluja on jouduttu ostamaan arvioitua enemmän.

Sairaaloissa täydentäviä ja kuormitushuippuihin sijoittuvia palveluja on ostettu käyttösuunnitelman puitteissa. Potilaiden vapaa liikkuvuus ja ohjautuminen hoitoon ulkopaikkakunnille on lisännyt asiakaspalveluiden ostojen kasvupainetta.

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluissa ostopalvelutarvetta on ollut Kuopion ulkopuolelle sijoitettujen lasten psykoterapiapalveluissa. Neuropsykologinen ja -psykiatrinen kuntoutus, kun lapsella on myös mielenterveydenhäiriö, on hankittu tarvittaessa ostopalveluna. Aikuisten mielenterveyspalveluissa on yhteistyösopimus voimassa Päihdepalvelusäätiön kanssa. Päihdehuollon kuntoutusjakojen kysyntä lisääntyi edellisestä vuodesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan osalta ei ole raportoitavissa poikkeamia, ohjeita on noudatettu ja riskit arvioitu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä seurattiin sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointilomakkeella. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumia seurattiin ja arvioitiin kuukausittain palvelualueiden johtoryhmissä ja henkilöstötiimissä. Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointilomake on päivitetty tammi-kuussa 2018. Haipro- ilmoituksilla seurattiin toiminnan laatua ja riskejä koskien potilas- ja asiakasturvallisuutta ja työtapaturmia.

Sisäisen valvonnan erillinen raportti on tehty vuodelta 2017.

Terveystieteiden palvelualueen tavoitteiden toteutuminen					2017
2. ASUKKAAT JA PALVELUT					
Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Ohjelma
5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut	Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Asukkaiden omaehtoista hyvinvoinnin edistämistä tuetaan. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisuuteen.	Kehitetään terveydenhoitajien ja lääkäreiden ennaltaehkäiseviä vastaanottoja, asiakkaita kannustetaan omaan hoitoon osallistamisessa ja heitä kuullaan asiakastilanteissa.	(etenee suunnitellusti) Terveystieteiden vastaanottoja ilman ajanvarausta on kehitetty. Neuvolan iltapäivävastaanotot on otettu käyttöön. Perheiden osallisuutta on tuettu. Sähköistä asiointia on kehitetty saapuneiden asiakaspalautteiden myötä. Koulutus ODA-hankkeessa on kehitetty psykososiaalisen tuen tunnistamisen prosessi monitoimijaisesti. Yhteistyötä on vahvistettu koulujen ja oppilaitosten kanssa. Perhevalmennus on kehitetty monitoimijaisesti. Terveystieteiden kioskki on ollut kehittämisen kohteena.	Hyvinvointiohjelma
		Painotetaan ennaltaehkäiseviä palveluja ja toimintatapoja.	Kehitetään ja tuetaan näyttöön perustuvia ennaltaehkäiseviä palveluja: terveydenhoitajien ja sairaanhoitajien vastaanotot, lääkäreiden vastaanotot.	(etenee suunnitellusti) Terveystieteiden vastaanotoilla on käytetty näyttöön perustuvia menetelmiä, kuten Neuvokas perhe- ja Motivoiva haastattelumenetelmää. Terveystieteiden vastaanotto- tiimien yhteydessä työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien työ on vakiintunut.	Hyvinvointiohjelma

	Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät.	Kunnassa on työttömien terveydenhoito järjestetty, tehdään aktiivista yhteistyötä myös VAMOS-hankkeen kanssa.	● (etenee suunnitellusti) Työttömien terveyspalvelut toimivat. Yhteistyö VAMOS-hankkeen kanssa on toteutunut. Kuopion psykiatrian keskukselta on nimetty kuntoutusohjaaja yhdyshenkilöksi VAMOS-hankkeelle.	Hyvinvointi-ohjelma
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Vaikutetaan aktiivisesti käynnissä olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamiseen, jotta kaupungin kehittämät asiakaslähtöiset palvelut jäisivät käytäntöön uudistuksessa.	Ollaan aktiivisesti mukana vaikuttamassa ja jakamassa asiantuntijuutta eri työryhmissä sekä hallituksen kärkihankkeissa.	● (etenee suunnitellusti) Oltu aktiivisesti mukana POSO-TE- valmisteluissa. Osallistuttu aktiivisesti ja vahvistettu osaamista sekä oltu yhteistyössä lapsiperhepalveluja tuottavien tahojen kanssa kehittävien toimintoja mm. LAPE- ja ODA-hankkeiden tavoitteiden mukaisesti.	
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Valinnanvapautta palveluissa lisätään edelleen mm.palvelusetelin avulla. Samalla huolehditaan, ettei valinnanvapauden lisäys johda eriarvoisuuden kasvuun. Yksityiset palvelut täydentävät julkista palvelutarjontaa. Hankintaosaamista ja hankintakäytäntöjä kehitetään edelleen.	Palveluiden yhteensovittaminen ja oman toiminnan täydentäminen yksityisten toimijoiden kanssa. Tehdään yhteistyötä IS-hankinan kanssa ja hyödynnetään heidän asiantuntemustaan.	● (etenee suunnitellusti) Palvelusetelin käyttö hampaanlohkeamisiin ja päivystyksen jatkokohoitoliin jatkuu suunnitellusti. Koululaisten näöntarkastukseen liittyen palvelun tuottaja on vaihtunut ja yhteistyötä kehitettiin lähteen sisällön ja laskutusprosessin osalta.	Palvelu- ja hankinta-ohjelma

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Ohjelma
6. Tasapainoinen talous	Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Tilojen käyttöä tehostetaan edelleen. Laaditaan toimitilastrategia, joka käsittää myös pitkän tähtäimen investointien ja niiden rahoituksen tarkastelun.	Tuotetaan ajantasaiset tila- hallintasuunnitelmat. Tilojen käyttöä arvioidaan säännöllisesti.	(etenee suunnitellusti) Tilojen käyttöä on arvioitu säännöllisesti. Uusien tilojen esim. Nilsin neuvolan ja Jynkän ja Karttulan koulujen sekä Kuivon ja Las- tenpl tilojen tilakäytösuunnitel- lussa on tehty yhteistyötä eri ta- hojen kanssa. Kuopion psykiatrian keskuksen toimitilojen tarveselvitys-työryhmä on aloittanut toimintansa. Harjulan allas tilasta on luovuttu vähäisen käyttöasteen vuoksi ja terapiatiloja tiivistetty.	Tuottavuus- ohjelma
	Tiilikauden tulos	Valtiolta tulevat normi- ja velvoitehelpotukset otetaan käyttöön talouden tasapainoi- tamiseksi. Muutoksista tehdään vaikutusten ennakoarviointi.	Valtiolta mahdolliset tulevat normi- ja velvoitehelpotukset otetaan käyttöön.	(etenee suunnitellusti) Sote -uudistuksen selvityksiä on jatkettu. Avohoidon valmiuksia parantavat toimet on aloitettu: Sote- tilannekeskuksen, kotisairaalan ja kotiutusyksikön kehitystyötä edis- tetty monitoimijaisesti yhdessä hoivan toimijoiden kanssa.	Tuottavuus- ohjelma
7. Liikelaitosten, yhtiöiden ja kunta- htymien palvelukyky ja kustannus- ehokkuus	Liikelaitosten, yhtiöi- den ja kunlayhtymien toiminnan tulokselli- suus ja tuottavuus	Sidosyksikköostojen hallintaa parannetaan. Kehitetään ja otetaan käyttöön sidosyksik- köostoisia uusia käytäntöjä, kuten esim. tavoitehinta- sopimukset ja bonus/sanktio - käytäntö.	Seurataan kustannusten kehitystä.	(etenee suunnitellusti) Tarkan talouden seuranta ja arvi- ointi Vegan, Rondo- ja Efectori- soveluksissa. Säännöllisesti arvioidu henkilöstön palkkauksen ja tva- tasoja.	Palvelu- ja hankinta- ohjelma; Tuottavuus- ohjelma

8. Määrätietoinen johtaminen	Henkilöstöohjelman toteuttaminen	Kaupunki tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia työssä oppimiseen, työelämän valmiuksia vahvistavaan toimintaan ja työllistymiseen.	Kehityskeskustelut vahvistettuna osaamiskartoituksella hyödyntäen jatkossa myös Kuntarekry-ohjelmaa.	●	(etenee suunnitellusti) Esimiehet ja palvelupäälliköt on koulutettu Kuntarekry-ohjelman käyttöön ja henkilöstön osaamisen arvioinnin hyödyntämiseen kehityskeskusteluissa. Kehityskeskustelut on käyty hyödyntäen Kuntarekry-ohjelmaa.	
	Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön hyvinvointi ja motivaatio paranevat. Sairauspoissaolot/ HTV vähenevät.	Laaditaan työhyvinvointisuunnitelmat. Henkilöstö osallistuu työyhteisön kehittämiseen. Seurataan työajankäyttöä Regweb:n avulla hyödyntäen myös Titania-ohjelmaa.	●	(etenee suunnitellusti) Työhyvinvointisuunnitelmat vuodelle 2017 laadittiin yhdessä henkilöstön kanssa ja suunnitelmaa on arvioitu. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työajankäyttöä on seurattu viikoittain Regwebin avulla. Esimiehiä on koulutettu WebTitaniaan käyttöön. Titania ohjelmaa on hyödynnetty hoitajien palkka-ajoissa.	Henkilöstö-ohjelma
	Johtaminen	Kaupunkistrategia uusitaan. Strategiatyöhön otetaan mukaan mahdollisimman paljon eri toimijoita (mm. asukkaat, yrityselämä, sidosryhmät, henkilöstö, päättäjät).	Osallistutaan strategiatyöhön. Hyödynnetään kaupungin sähköistä palautejärjestelmää, asiakasraatien perustaminen, sähköiset foorumit.	●	(etenee suunnitellusti) Toimintojen kehittämisessä on hyödynnetty sähköistä palautejärjestelmää ja asiakaspalautteisiin on vastattu annetun aikaikkunan puitteissa. Esimiehiä on koulutettu verkkosivujen päivittämiseen sekä Suomi.fi-sivujen tuottamiseen, jotta voidaan vastata aikaisempaa paremmin viestintään, ja asiakkaiden palveluohjaukseen.	

		Palkkausjärjestelmä tukee kaupungin asiakas- ja tuottavuustavoitteiden saavuttamista.	Kehitetään kannustavaa palkkausta.	☐	(etenee hitaasti tai osittain) Toteutunut heikosti.	
Osaavan työvoiman saatavuus		Kaupunki saa palkattua ja pidettyä palveluksessaan henkilöstöä, jonka osaaminen vastaa asiakkaiden ennakoitua palvelutarpeita ja työnantajan tarjoamia laaja-alaisia tehtäviä.	Osaava ja aktiivinen rekrytointi yhdessä rekrytointiyksikön kanssa.	☒	(etenee suunnitellusti) Rekrytinnit on toteutettu yhdessä rekrytointiyksikön kanssa. Henkilöstön rekrytoinnissa on kehitetty osaamisen arviointia aikaisempaa paremmin. Työvoiman saatavuus on ollut terveydenhoidon palveluissa puheterapeutteja lukuun ottamatta hyvä. Työvoiman saatavuus on ollut vastaanottopalveluissa hyvä. Kuntoutuspalveluissa vakinaisiin tehtäviin henkilökunnan saatavuus on parantunut.	Henkilöstöohjelma

2.2. Avohoidon palvelut

Terveysjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. – 31.12.2017

(vastaanotto, suun terveydenhuolto, terveydenhoito ja lasten kuntoutus)

Kuntoutusjohtaja Mikko Korhosen katsaus ajalta 1.1. – 31.12.2017 (aikuisten kuntoutus)

Toiminta

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluiden vuosi on sujunut suunnitelmien mukaisesti talouden ja toiminnan kannalta. Kuntaliitoksen seuraamuksena Juankosken toimintojen yhdenmukaistaminen on vaatinut jonkin verran taloudellisia satsauksia. Nilsiän uusi terveysasema otettiin käyttöön heinäkuun lopussa. Hoidon saatavuus on ollut hyvä. Vuodeosastojen toiminta Karttulan, Juankosken ja Tuusniemen terveysasemien yhteydessä on ollut vilkasta ja potilasvaihto suuri kuormittaen ko yksiköiden toimintaa. Kaupunkirakentaminen Maljalahdessa, Männistössä, Puijonlaaksossa ja Saaristokaupungissa on jonkin verran eriarvoistanut vastaanotto palvelujen saatavuutta, mutta resurssien tasaukset tehdään alkuvuonna 2018. Vastaanottopalveluista osallistuttiin useiden SOTE- työryhmien toimintaan.

Suun terveydenhuolto

Toiminta ja talous toteutuivat likimain käyttösuunnitelman mukaisesti. Asiakkaiden lukumäärä kasvoi lähes 30 000 asiakkaalla. Lisääntynyt asiakasmäärä selittyy liikkuvalla hoitoyksiköllä kouluissa tehdyillä tarkastuksilla ja Juankosken liittymisellä Kuopioon. Samanaikaisesti käyntien määrä laski 20 000 käynnillä, mikä johtuu uuden potilastietojärjestelmän käyttöönotosta.

Kantakelpoisen Winhit- potilastietojärjestelmän käyttöönotto oli mittava, vaativa ja koko vuoden kestänyt muutosprosessi. Samalla otettiin käyttöön Pegasos – potilastietojärjestelmä ja röntgenkuvaukseen Romexis-ohjelma. Pegasos mahdollistaa potilaan terveys-, lääkitys- ja laboratoriotietojen hyödyntämisen ja siten se parantaa potilasturvallisuutta. Muutokseen tarvittavaa koulutusta oli neljä päivää jokaista työntekijää kohti. Käytön vakiinnuttamiseen panostettiin koko loppu vuosi. Kanta arkistoon siirryttiin syyskuun lopussa.

Virka-ajan ulkopuolinen suunterveydenhuollon päivystys siirtyi Kys:in yhteispäivystyksen tiloihin 20.3.2017. Päivystyksen varallaolo arki-iltoina ja viikonloppuisin siirtyy erikoissairaanhoidon vastuulle. Perusterveydenhuolto huolehtii päivystyksestä arkipyhinä ja viikonloppuisin klo 8-16 kuntien yhteispäivystyksenä. Päivystyksen työpanos ostetaan Attendolta. Ylä-Savon sote irtautui päivystysringistä ja tuottaa jatkossa itse arkipyhä- ja viikonloppupäivystyksen itse, muut kunnat/kuntayhtymät jatkavat alueellisessa päivystysringissä.

Liikuteltava hoitoyksikkö otettiin käyttöön alkuvuodesta. Tarkastuksia kouluilla tehtiin 1537. Toiminta on saanut myönteisen vastaanoton kouluilla ja vanhemmilta. Toiminta on tehokasta. Peruuttamattomia poistajäänteitä ei tule ja lasten sekä nuorten ikäluokat saadaan kattavasti tarkastettua.

Ennaltaehkäisevät suun terveystarkastukset aloitettiin AATU – toimintamallin mukaisesti iäkkäille kotona asuville. Suun terveyden suunnitelma on osa muuta hoito- ja palvelusuunnitelmaa. Suunnitelma kirjataan Pegasokseen, mistä se on kaikkien yhteistyötahojen käytettävissä.

Oikomisessa on käytössä ns. monihuonemalli, jossa erikoishammaslääkäri tekee yhtä aikaa kahdessa eri hoitohuoneessa.

Valtakunnallisessa ODA- hankkeessa Kuopion suun terveydenhuollossa on kehitelty ”huoli malli”, jossa ennaltaehkäisevin keinoin estetään lapsia ja nuoria putoamassa hoidon piiristä. Tarvittaessa tukea annetaan moniammatillisesti yhdessä terveydenhoitajan, koulukuraattorin ja sosiaalityöntekijän kanssa. Malli on luonut rakenteet tälle yhteistyölle ja selvät kriteerit, milloin toimintaan ryhdytään.

Terveydenhoito

Terveydenhoidon palveluissa edettiin toimintasuunnitelmien mukaisesti ja talousarviossa pysyttiin hyvin. Terveydenhoidon palveluissa järjestetään ja tuotetaan kaikenikäisille asiakkaille läheteettömiä, terveyttä edistäviä, ennalta ehkäiseviä ja varhaisen tuen lähipalveluja. Toimintojen yleisenä periaatteena ovat lapsen ja nuoren oikeudet ja etu sekä vanhemmuuden tukeminen. Palveluissa huomioidaan aikaisempaa paremmin perheiden monimuotoisuus. Asiakasta ohjataan, neuvotaan ja tuetaan tekemään omaehtoisia, hyviä terveysvalintoja ja ottamaan vastuuta oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämisestä sekä sen ylläpitämisestä hyödyntäen myös sähköisiä palveluja. Toiminnan periaatteisiin kuuluu myös tiivis ja joustava yhteistyö eri palvelualueiden, palveluprosesseissa toimivien ammattilaisten sekä järjestöjen kesken.

Kuntoutus

Lasten moniammatillinen kuntoutustyöryhmä on vakiinnuttanut asemansa lasten kuntoutuspalveluissa. Kuntoutustyöryhmässä tehdään laaja-alaista kehityksellistä viivettä oleville lapsille kuntoutussuunnitelmia ja pyritään käynnistämään kuntoutuksen tukikeinot mahdollisemman varhain. Kuntoutustyöryhmän toiminnan myötä on pystytty vähentämään erikoissairaanhoidon lasten ja perheiden ohjaamista.

Lasten kuntoutuksessa on pysytty hoitotakuussa niin fysio- kuin toimintaterapiassa. Terapeutit ovat yhä enemmän jalkautuneet asiakkaan omaan ympäristöön päivähoitoon, kotiin ja kouluihin sekä harrastusvaihtoehtojen kokeilemiseen lapsen ja perheen kanssa. Vuoden aikana molemmissa palveluissa läheteiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Toimintaterapiaa on erityisesti kuormittanut erikoissairaanhoidosta tulevat arviointipyyntö, vaikka muu lapsen hoito on järjestetty erikoissairaanhoidossa. Erityisneuvolan kanssa on jatkettu moniammatillisen työryhmän työskentelyn kehittämistä. Erityisneuvolan asiakkaille on arvioinnit on toteutettu usein terapeuttien yhteisarviointina. Kuntoutussuunnitelmista on pyritty tekemään realistisempia, arjen selviytymistä ja osallistumista tukevia. Päivähoidon ja neuvolan terveyden hoitajien osaamista on vahvistettu järjestämällä koulutusta, tarjoamalla puhelinkonsultaatiota ja mietitty yhteisiä toimintakäytäntöjä varhaisen tuen koordinaattoreiden tapaamisissa. Tiimin sisällä on yhtenäistetty kirjaamista ICF:n mukaan.

Kotikuntoutus osallistui ns. ARVI- kuntouttavan arviointijakson kokeiluun yhteistyössä vanhuspalveluiden ja palveluohjauksen kanssa keväällä 2017 ja toimintamallista saadut hyvät kokemukset kirjattiin tavoitelluksi yhteiseksi toimintamalliksi vuodelle 2018. Kotikuntoutuksessa on vuoden loppupuolella valmistauduttu myös kotisairaalan ja SOTE-Tiken yhteistyöhön yhtenäistämällä hoitoketjuja tavoitteena viiveetön kotikuntoutus alueellisilla kotikuntoutusterapeuteilla sekä vanhuspalveluiden että kotisairaalan asiakkuuksille. Myös sairaalaterapian ja kotikuntoutuksen työjakoa on tarkennettu vuoden aikana. Apuvälinepalveluissa toteutettiin ketteränä kokeiluna Effector-mobiiliohjelman kokeilu yhteistyössä kotikuntoutuksen ja kotisairaalan terapeuttien sekä Servican kanssa. Avoterapiassa fysioterapeutin suoravastaanotto toiminta vakiintui pysyväksi toiminnaksi vuoden 2018 aikana. Kuntoutuspalveluissa toiminnan raportoinnin ja seurannan mittareiden kehittäminen yhteistyössä taloushallinnon ja controllerin kanssa jatkui. Hoitotakuu toteutui kaikissa avokuntoutuspalveluissa.

Puheterapiapalveluissa asiakkaiden yhteydenottojen määrä lisääntyi (vuodesta 2016 n. 50 ja vuodesta 2015 n. 100). Hoitotakuussa pysyttiin kuitenkin pääosin. Puheterapiajakson pituutta lyhennettiin aiemmasta n. 20 kerrasta kymmeneen kertaan, jotta pystytään saamaan asiakkaat oikea-aikaisemmin avun piiriin. Lasten moniammatillinen kuntoutustyöryhmä on vakiinnuttanut asemansa puheterapiatyön tukena. Kuntoutustyöryhmässä tehdään kuntoutussuunnitelmia lapsille, joilla on laaja-alaista kehityksellistä viivettä. Kuntoutuksen tukikeinoja on saatu käytäntöön aiempaa nopeammin. Kuntoutustyöryhmän toiminta on vähentänyt jonkin verran puheterapia-asiakkaiden ohjautumista erikoissairaanhoidon. Erityisneuvolan kanssa on jatkettu moniammatillisen työryhmän työskentelyn kehittämistä. Kuntoutussuunnitelmista pyritään tekemään realistisempia, arjen selviytymistä ja osallistumista tukevia. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lastenneuvoloiden terveydenhoitajien osaamista on vahvistettu kouluttamalla ja tarjoamalla puhelinkonsultaatiota. Ennaltaehkäisevän perhetyön henkilöstöä on koulutettu kuvien käytössä. Henkilöstö on osallistunut PoSote -valmisteluun puheterapiapalveluiden osalta.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalvelujen hoitotarvikkeissa, ICT-kuluissa ja kuvantamispalveluissa tuli talousarvioylityksiä. Talousarviomäärärahaa jouduttiin lisäämään mm. hoitotarvikkeisiin 0,8 M€ ja kuvantamispalveluihin 0,6 M€, mutta toimintakatetasolla vastaanottopalvelut pysyivät muutetussa talousarviossa. Alkuvuonna Juankosken vastaanottopalvelujen turvaamiseksi jouduttiin käyttämään ostopalveluja, mutta niistä voitiin luopua touku-kuussa. Tuusniemen terveyskeskuksen (isäntäkuntasopimus) vastaanottopalveluihin jouduttiin hankkimaan työvoimaa ostopalveluna.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollossa tietojärjestelmämuutoksen vaikutus talouteen ja toimintaan osattiin ennakoida, siten toiminta oli talousarvion mukaista. Käyntien määrä väheni ja tulot pienenivät edelliseen vuoteen, asiakasmäärä kasvoi.

Terveydenhoito

Terveydenhoidon palveluissa toiminta ja talous on ollut talousarvion mukaista. Toimintakate ylittyi n. 59.000 €, johtuen lähinnä lääkkeistä, hoitotarvikkeista ja seulontatutkimuksista.

Kuntoutus

Lasten fysio- ja toimintaterapia on pääsääntöisesti toteutettu omana palveluna. Lasten terapiapalveluja on täydennetty ostopalveluilla Kuopioon liitettyihin lähikuntiin, jotta palvelut saadaan järjestettyä lähemmän asuinalueita, sijoitetuille lapsille sekä niille vaikeavammaisille lapsille tai nuorille, jotka eivät enää kuulu Kelan kuntoutuksen piiriin.

Kuntoutuspalveluissa toiminta toteutui lopulta talousarvion mukaisesti. Palveluiden ostoihin määrärahoja jäädytettiin loppuvuoden kuukausina lymfaterapian osalta ja palvelu tarjottiin pelkästään omana toimintana ostopalvelumäärärahan ylitysuhan vuoksi. Juankosken ennakoitua suuremmat vuokramenot katettiin palvelualueen sisältä.

Puheterapiapalvelujen henkilöstön rekrytointi on ollut haasteellista ja henkilöstöä on saatu tehtäviin heikosti. Puheterapiapalveluja on tämän vuoksi ostettu aiempaa enemmän. Maaningan puheterapia ostettiin lähes kokonaan. Arvioinnit pyrittiin järjestämään kuitenkin omana toimintana. Vuoden 2017 aikana puheterapeuttiresursseissa tapahtui muutoksia kuntaliitoksen myötä, kun Juankoski liitettiin Kuopioon. Puheterapeutti hoiti vuoden 2017 ajan Nilsin ja Juankosken puheterapian. Muutoin puheterapeuttien kokonaismäärä väheni, kun vuoden aikana irtisanoutui neljä puheterapeuttia. Yksi uusi puheterapeutti saatiin rekrytoitua.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Vastaanottopalvelut

Työajan pidennys noin 2% (2016/2017) näkyy lähinnä palvelujen parempana saatavuutena iltapäivisin työajan pidentymisen seurauksena. Kokonaisuuden kannalta tällä ei kuitenkaan ole käytännöllisiä taloudellisia vaikutuksia.

Suun terveydenhuolto

Nilsin, Maaningan ja Juankosken toimipisteisiin saatiin vakinaiset hammaslääkärit. ODA- hankkeessa kehitetty lasten ja nuorten tuen tarpeen tunnistamisen malli otettiin käyttöön. Tukea annetaan yksilöllisesti tarpeen mukaan ja ratkaisuja etsitään tarvittaessa moniammatillisesti. Puhelinpalvelujärjestelmä uusittiin vähemmän työvoimaa vaativaksi ja paremmin kuntalaisia palvelevaksi.

Terveydenhoito

Terveydenhoidon palveluissa tiimimalli on juurtunut osaksi arkea ja se on tukenut arjen toimintoja. Pegasos sähköinen asiointi -projektin myötä tekstiviestimuistutus ja sähköinen ajanvaraustoiminnot ovat käytössä ja tämä on vapauttanut jonkin verran hoitajaresurssia vastaanottotyöhön. ODA-hankkeen myötä kouluterveydenhuoltoa on kehitetty niin kirjaamisen kuin asiakkaan tuen tarpeen tunnistamisen ja monialaisen työskentelyn osalta.

Tuottavuutta ja saatavuutta on parannettu neuvolassa, kouluterveydenhuollossa ja toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa kehittämällä toimintoja mm. puhelinpalvelun ja avo-vastaanottojen osalta. Neuvolassa otettiin käyttöön terveydenhoitajien iltapäivävastaanotot (ma – to klo. 18 saakka) ja avo-vastaanottoja laajennettiin. Lisäksi synnytyksen jälkeisten kotikäyntien sisältöjä ja ryhmätoimintojen toteutumista neuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on kehitetty.

Tuottavuutta lisättiin palveluissa laajentamalla sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Lisäksi Lync- yhteydet otettiin työntekijöille laajemmin käyttöön. Näillä toimenpiteillä saavutettiin jo merkittäviä säästöjä ajan käytössä ja matkakustannuksissa.

Työajanpidennys hyödynnettiin toiminnoissa perjantaisin, mikä on tukenut hoitajien ja lääkärin keskinäistä yhteistyötä. Päätaavoitteena on ollut vastata asiakkaiden tuen tarpeisiin aikaisempaa tehokkaammin. Sijais työvoiman käyttötarvetta tarkasteltiin säännöllisesti.

Kuntoutus

Lasten kuntoutustyöryhmän toiminta on mahdollistanut oikea-aikaisemmin kuntoutuksen käynnistämisen ja vähentänyt tarvetta lähettää erikoissairaanhoidon asiakkaita. Oman toimintana tuotettujen arviointien avulla on pystytty määrittelemään tasapuolisemmin kuntoutuksen tukitoimet.

Kuntoutujia ohjattiin oma- ja itsehoitoon mm. ohjaamalla aktiivisemmin asiakkaita avoterapian sijaan mm. Terve Kuopio kioskien ja muihin matalan kynnyksen palveluihin. Lääkinnällinen kuntoutus toteutettiin vain maakunnallisten toimintakäytänteiden ja vaikuttavuusnäyttöön perustuen ja näitä periaatteita kerrattiin koko henkilöstön kanssa. Fysioterapeutin suoravastaanotto on toimintamuotona vakiintunut ja tarjoaa hoitajan hoidon tarpeen arvioinnin jälkeen vaihtoehdon lääkärin käynnin sijaan. Sähköisistä palveluista avofysioterapian tekstiviestimuistutus on otettu käyttöön heinäkuussa 2017. Apuvälipalvelussa otettiin käyttöön tavoitettavuutta ja apuvälineiden saannin oikea-aikaisuutta parantamaan viranomaissähköposti sekä viranomaislinja. Tällä järjestelyllä tehostettiin viranomaisyhteistyötä ja vapautettiin asiakaspuhelinta sille tarkoitettuun asiakaskäyttöön. Sairaaterapiassa vuoden lopussa luovuttiin Harjulan altaan käytöstä matalan käyttöasteen vuoksi ja allasterapiatarpeet keskitettiin palvelukeskuksiin. Sairaalapalveluissa tehostettiin edelleen terapeuttien ja muun henkilöstön yhteistyötä osastopotilaan kuntoutumisessa.

Puheterapeuttiset arvioinnit on pyritty tekemään omana toimintana ja näin määrittelemään tasapuolisemmin terapian / ohjannan tarve koko Kuopion alueella. Puheterapiajakson lyhentäminen nopeutti asiakkaiden pääsyä puheterapiaan arvioinnin jälkeen.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluiden henkilöstön saatavuus on yleisesti ottaen ollut hyvä. Maaseutualueiden terveys- asemien lääkärihenkilöstön saatavuus on kuitenkin selvästi huonompi kuin kantakaupungin alueella.

Suun terveydenhuolto

Oikomishoidon erikoishammaslääkäreistä on ollut vajetta. Henkilöstön koulutuksen painopiste on käyttöönotettujen potilastietojärjestelmien hallinnassa.

Terveydenhoito

Terveydenhoidon palveluihin henkilöstön saatavuus on ollut pääsääntöisesti hyvä. Toistaiseksi voimassa olevat toimet ja virat on saatu hyvin täytettyä. Hakijoita etenkin terveydenhoitajien tehtäviin on ollut hyvin. Sen sijaan hoitohenkilöstön lyhytaikaisiin ja lääkäreiden sijaisuuksiin on ollut haasteellista löytää osaavia työntekijöitä.

Toiminnoissa henkilöstön osaaminen turvataan ammatillisen täydennyskoulutusvelvoitteen ja kehityskeskustelujen pohjalta laaditun henkilökohtaisen koulutussuunnitelman myötä. Maahanmuuttajien terveydenhoito, tarttuvat taudit ja rokotukset sekä lastenpoliklinikka vaativat erityisosaamista. Palvelujen takaamiseksi vakinaista henkilöstöä on perehdytetty sijaistamaan erityisosaajaa poissaolotilanteissa.

Kuntoutus

Kuntoutuspalveluihin henkilöstön saatavuus on ollut hyvä.

Puheterapeuttien saatavuus on ollut huono. Puheterapeuttien rekrytoinnissa on ollut merkittäviä haasteita. Puheterapiapalveluissa on 10 puheterapeutin tointa ja huonoimmillaan toimittiin lähes 50% vajauksella.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalveluissa ostettiin alkuvuonna lääkäryötä Maaningalle, Tuusniemelle ja Juankosken terveysasemille. Isäntäkuntasopimuksen perusteella Tuusniemen terveysasemalle on ostettu alkuvuodesta 2 lääkäryöpanosta, mutta maaliskuussa ostot on voitu puolittaa loppuvuodeksi. Ostopalvelutarve loppui Maaningalla alkuvuonna ja Juankosken terveysaseman ostot loppuivat toukokuussa.

Suun terveydenhuolto

Palveluseteliä ja opetusklinikkaa on käytetty suunnitellusti. Oikomishoidon erikoishammaslääkärit ovat olleet vuokrahammaslääkäreitä.

Terveydenhoito

Terveydenhoidon palveluissa ostopalveluna tuotettiin mammografiaseulonnat, osittain papa-seulonnat, koululaisten silmälääkäripalvelut, YTHS:n tuottamat opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä ravitsemussuunnittelupalvelut Maaningalle ja Nilsijään. Muista kunnista tulevien maksusitoumuspyyntöjen määrä on ollut kasvussa. Ammattikorkeakoulun etäopiskelijoille myönnettiin tarvittaessa maksusitoumus opiskeluterveydenhoitoon.

Kuntoutus

Kuntoutuspalveluissa palveluseteli on ollut käytössä lymfaterapian ja peruukkien hankinnassa. Lymfaterapiaa toteutettiin myös omana toimintana ja tämä tarjotaan mahdollisuutena asiakkaalle.

Puheterapiapalveluja on ostettu aiempaa enemmän resurssivajauksen takia. Lasten kuntoutus ja terapia-palveluja on jouduttu ostamaan arvioitua enemmän.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä seurataan Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointilomakkeella vuosittain. Ohjeita on noudatettu ja riskit arvioitu. Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointilomake on päivitetty tammikuussa 2018.

Avainprosessi: Avohoidon palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Vastaanottopalvelut	Vastaanottokäynnit, oma toiminta yhteensä (lääkärit+hoitajat)	192 479	227 501	196 888
	Hoitajakäynnit, oma toiminta yhteensä	77 215	91 114	77 644
	Lääkärikäynnit, oma toiminta yhteensä	115 264	136 387	119 244
Aluevastaanotto	Lääkärikäynnit aluevastaanotolla	100 069	119 387	102 734
	Lääkärin puhelinkonsultaatiot		2 112	41 958
	Hoitohenkilöstökäynnit aluevastaanotoilla	75 220	81 482	74 205
	Puhelinkonsultaatiot		2 400	56 481
	Asiakkaiden lukumäärä aluevastaanotoilla	69 765	85 000	71 772
Ilta- ja viikonloppupäivystys	Lääkärikäynnit KUIVO+JUIVO	15 195	17 000	16 510
	Hoitohenkilöstökäynnit KUIVO+JUIVO	1 995	3 000	3 439
	Asiakkaiden lukumäärä KUIVO+JUIVO	14 143	15 000	16 325
Suun terveydenhuollon palvelut	Käyntien lukumäärä	124 322	122 500	104 620
	Asiakkaiden lukumäärä	41 678	52 500	70 427
Terveydenhoitopalvelut	Käyntien lukumäärä yhteensä	*) 140 000	130 900	167 806
	Äitiysneuvolan käynnit	17 487	19 000	27 179
	josta lääkärikäynnit	4 131	4 200	5 986
	josta terveydenhoitajakäynnit	13 356	14 800	21 193
	terveydenhoitajan ohjaus puhelimessa		8 000	6 478
	Lastenneuvola käynnit	31 020	34 900	39 958
	josta lääkärikäynnit	6 830	8 100	8 301
	josta terveydenhoitajakäynnit	24 190	26 800	31 657
	terveydenhoitajan ohjaus puhelimessa		3 000	4 600
	Kouluterveydenhuollon käynnit	36 150	32 100	47 103
	josta lääkärikäynnit	4 779	4 100	6 961
	josta terveydenhoitajakäynnit	31 371	28 000	40 142
	terveydenhoitajan ohjaus puhelimessa		2 000	2 577
	Opiskeluterveydenhuollon käynnit	28 937	24 000	28 418
	josta lääkärikäynnit	7 449	6 000	5 276
	josta terveydenhoitajakäynnit	21 488	18 000	23 142
	Muut terveydenhoitokäynnit yhteensä	*) 26 000	15 500	15 566
	josta papa seulontakäynnit	4 206	4 500	2 856
	josta seksuaaliterveysneuvolan käynnit	2 684	3 200	4 858
	josta tarttuvien tautien- ja rokotuskäynnit	9 239	7 800	4 852
	aikuisten rokotuskäynnit terveydenhoitajalla			3 000
	Ravitsemussuunnittelukäynnit	957	1 300	1 129
	Lasten poliklinikkakäynnit	4 066	1 600	6 793
	Asiakkaiden lukumäärä	36 603	41 027	42 681
	Äitiysneuvolan asiakkaat	1 108	1 930	3 184
	Lastenneuvola asiakkaat	8 123	8 642	11 753
	Kouluterveydenhuollon asiakkaat	10 231	11 045	10 477
	Opiskeluterveydenhuollon asiakkaat	8 429	11 660	10 826
	Muut terveydenhoidon palvelujen asiakkaat	8 307	7 200	6 079
	josta seksuaaliterveysneuvolassa		2 200	2 631
	josta ravitsemussuunnittelu		650	671
	josta tarttuvien tautien vastaanotolla		1 900	334
	josta rokotusvastaanotolla		2 450	2 443

***) tietojärjestelmästä ei saada tarkkaa käyntimäärää**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Kuntoutuspalvelut	Käyntien lukumäärä	61 175	70 661	59 121
	Fysioterapiakäynnit	30 271	37 049	31 716
	josta lapset ja nuoret			1 600
	josta aikuiset			30 116
	Fysioterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa	1 102	1 200	1 816
	josta lapset ja nuoret			90
	josta aikuiset			1 726
	Fysioterapian matalankynnyksen palvelukäynnit	2 138	3 000	2 104
	Terve Kuopio kioskin käynnit	9 400	7 900	9 440
	Toimintaterapiakäynnit	3 860	4 500	3 513
	josta lapset ja nuoret			1 553
	josta aikuiset			1 960
	Toimintaterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa	308	350	497
	josta lapset ja nuoret			180
	josta aikuiset			317
	Puheterapiakäynnit	4 062	5 762	3 310
	Puheterapeutin ohjaus puhelinkontakteissa		700	613
	Muut käynnit	8 970	9 000	9 038
	Kuntoutusohjaus puhelinkontakteissa	1 064	1 200	1 776
	Asiakkaiden lukumäärä	27 072	28 000	25 373
	Fysioterapian asiakkaat	5 993	6 800	5 688
	josta lapset ja nuoret			452
	josta aikuiset			5 236
	Fysioterapeutin puhelinohjausasiakkaat	819	1 100	1 219
	Fysioterapian matalankynnyksen palvelun asiakkaat	2 015	2 400	1 810
	Toimintaterapian asiakkaat	649	800	614
	josta lapset ja nuoret			248
	josta aikuiset			366
	Toimintaterapeutin puhelinohjausasiakkaat	224	250	324
	josta lapset ja nuoret			130
	josta aikuiset			194
	Puheterapian asiakkaat	856	1 150	772
	Puheterapeutin puhelinohjausasiakkaat			438
	Terve Kuopio kioskin asiakkaat	8 771	7 500	7 552
	Muut asiakkaat	6 925	7 000	6 956
	Kuntoutusohjausasiakkaat puhelinkontakteissa	820	1 000	1 494
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Vastaanottopalvelut	Kokonaistyöaika	193,2	223,5	215,7
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	21,7	19,5	20,0
Suun terveydenhuolto	Kokonaistyöaika	124,6	129,5	134,7
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,8	19,0	18,3
Terveysterveystoimintat	Kokonaistyöaika	107,7	112,5	106,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	17,2	13,0	15,9
Kuntoutuspalvelut	Kokonaistyöaika	65,6	70,0	60,4
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	15,7	14,0	12,2
Avohoidon palvelut	Kokonaistyöaika (htv)	491,1	535,5	516,8
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	18,9	17,0	17,8

2.3. Sairaalapalvelut

Kuntoutusjohtaja Mikko Korhosen katsaus ajalta 1.1. – 31.12.2017

Toiminta

Osasto, poliklinikkatoiminta ja tekstinkäsittely toteutuvat pääasiassa käyttösuunnitelman mukaisesti.

Kotisairaалassa asiakasmäärä lisääntyi tavoitteellisesti. Kotisairaala siirtyi 1.1.2018 hallinnollisesti hoivapalveluiden alle ja toiminnallisesti osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskusta (SOTE-TIKE).

Osastotoiminnassa hoitopäivät lisääntyivät, mutta täyttöaste (93 %) jäi alle tavoitetaso saattohoidon tukiyksikön matalan kesäkuormituksen vuoksi. Loppuvuodesta saattohoidon kysyntä on selvästi lisääntynyt parantuneen sidosryhmätietoisuuden ja oikea-aikaisen potilasohjauksen myötä. Kotisaattohoidossa olevien tukipotilaiden määrä on jatkuvasti ollut keskimäärin 10 potilasta. Yhteistyössä vanhuspalveluiden lääkäripalvelun kanssa näille potilaille on saatu lääkärin kotikäyntejä. Tukiyksikkö tekee aktiivista yhteistyötä KYSin palliatiivisen hoidon ja kipupoliklinikan kanssa.

Sairaalaosastojen hoitopäiväkeskiarvo nousi 18 vuorokauteen. Asumispaikkaa ja/tai sen palveluntarpeen arviointia odottavia on ollut kaikilla osastoilla yhteensä, Juankoski ja Karttula mukaan lukien, keskimäärin 50-70, sijoitusajat ovat usein useita kuukausia. Osastoille ohjautuu KYSin leikkausyksiköistä myös hoidollisesti hyvin haasteellisia moniongelmaisia potilaita, joiden toipumisajat ovat hyvin pitkiä.

Harjulan lyhytaikaisosastojen toiminta-huoneet otettiin tammikuussa 2017 potilaskäyttöön osana säästötoimia. Lisäpaikkoja saatiin myös kuntaliitoksen myötä, kun Juankosken osasto (27 sairaansijaa) yhdistyi sairaalapalveluihin 1.1.2017. Näiden paikkalisäysten, kotisairaala toiminnan sekä kotihoidon lisäysten myötä ulkopaikkakuntien (Tuusniemi, Kyster ja Suonenjoki, muut paikkakunnat) osastoilla hoidettavien kuopiolaisten määrä on lähes puolittunut, mutta ei vielä vastaa asetettua tavoitetta. 2017 toteutuneen laskutuksen perusteella ulkopaikkakunnilla on ollut keskimäärin 7,8 sairaansijaa jatkuvassa kuopiolaisten käytössä.

Osastojaksojen vaikuttavuuden arviointia kehitetään osana tulevaisuuden tuotantokilpailuun varautumista ja potilaille tuotettavan lisäarvon mittaamiseksi. Yhteisten tilojen tungos aiheuttaa haasteita aktiviteettien toteuttamiselle.

Poliklinikalla kliinisten rasisututkimusten saatavuus oli tilapäisesti huono ja jonoa purettiin yksittäisten lisätyöpäivien sekä kumppanuuskardiologin työn avulla. Ensikäynnit sekä lääkäreillä että hoitajilla lisääntyivät suunnitellusti. Lääkärikäynnit jäivät tavoitteesta loppuvuoden lääkärivajeen vuoksi. Diabetespotilaiden hoidon uudelleen järjestäminen alkoi loppuvuodesta yhteistyössä KYSin diabetespoliklinikan ja kaupungin avovastaanottotiimien kanssa.

Tekstinkäsittelyssä on ollut tilapäistä ruuhkautumista henkilöstövajeesta johtuen. Loppuvuodesta tilanne on korjaantunut.

Olenaiset poikkeamat talousarvioon

Harjulan hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmän uusiminen ovat loppuvaiheessa. Järjestelmien käyttöönotossa on tullut n. 60 000 € ennakoiduttomia kuluja. Istekin ja Tunstallin keskeneräiset käyttäjäpalvelusopimukset ovat viivästyttäneet projektin etenemistä. Järjestelmän toimivuudessa on ollut mittavia sekä henkilöturvaa että hoitajakutsujärjestelmän ongelmia, minkä vuoksi järjestelmän uusiminen on edelleen käyttöönottovaiheessa. Viivästyisestä on tehty reklamaatio toimittajalle IS-Hankinnan kautta. Karttulan hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmien optio päätettiin syksyllä ottaa käyttöön ja toteuttaa vuoden 2017 aikana, mutta Harjulan järjestelmän ongelmat ovat viivästyttäneet tätä ja siirtäneet Karttulan uusimisen vuodelle 2018.

Ulkopaikkakuntien laskut osastopotilaiden hoidosta tulevat viiveellä ja joulukuun laskut vielä puuttuvat.

Myös joulukuun henkilöstökulujen erilliskorvauksien kustannukset puuttuvat.

Osastoilla on jouduttu uusimaan asiakaskäytössä olevaa kalustoa (potilaspöytiä, sänkyjä, nousutukija, liikkumisen ja hoitotoimien apuvälineitä), suurimmat hankinnat on rahoitettu investointirahoista.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Vuonna 2015 käynnistyneet toimenpiteet (Nilsiän osaston ja Harjulan osasto 6:n alasajot, reuma- ja gastroenterologian poliklinikoiden siirrot KYSiin) ovat toteutuneet. Toimenpiteiden vaikutuksen arviointi tuottavuuteen ja talouteen on vaikeaa ja jää osaoptimoinniksi ilman kokonaisnäkyvyyttä myös erikoissairaanhoidon toteumiin ja kustannuksiin.

Koko osastotoiminnan linjaaminen odottaa PoSoTe kokonaisuuden ratkaisuja. Kaikkia osastoja, myös Karttulan ja Juankosken osastoa, tarvitaan toistaiseksi sairaanhoidollisiin tarpeisiin. Riittävä, väestökehityksen ja ikääntymisen huomioiva, asumispalveluselvityksen mukainen jatkohoivapaikkakapasiteetti parantaisi myös sairaalahoidon tuottavuutta.

Potilasvirran ohjausta vahvistetaan edelleen kaikkien sidosryhmien kanssa. Ulkopaikkakuntien osastojen käyttö on määrätilanteissa tarkoituksenmukaista esim. ko paikkakunnalle pysyvästi sijoitettujen kuopilaisten osalta. Vapaa liikkuvuus ja omien osastojen tukkeutuminen tehostetun palveluasumisen paikkaa odottavilla lisää ulkokunnista tulevia kustannuksia.

Työaikaa ja käyttöä seurataan mm. SoTeDW:n resurssikohtaisten tulostoteumien kautta. Osastotoiminnan vaikuttavuudesta aletaan saada tietoa toimintamittareiden avulla.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

1.7.2016 avoimeksi tullutta erikoislääkärin virkaa ei ole saatu täytettyä useista yrityksistä huolimatta. Myöskään 1.1.2018 täytettäväksi tulleeeseen apulaisylilääkärin virkaan ei ollut hakijoita. Jälkimmäinen virka täytetään alustavasti tilapäisin ratkaisuin. Erityisesti yleissisätautilääkäreiden saatavuus on koko alueella erittäin huono.

Vakinainen varahenkilöstö (38 hlöä), jonka rahoitus on jo ollut osastojen henkilöstöbudjeteissa, siirtyi vuoden lopulla myös henkilöstöhallinnollisesti sairaalapalveluiden palvelupäällikön alaisuuteen.

Perehdyttämiseen ja henkilöstön täydennyskoulutukseen panostetaan. Ammatilliset kehittämistarpeet on tunnistettu ja osaamisvajeita korjataan.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Käyttösuunnitelman mukaisesti täydentäviä ja kuormitushuippuihin sijoittuvia palveluja ostetaan. Vapaan liikkuvuuden myötä potilaiden ohjautumista ulkopaikkakunnille on vaikea ennakoida.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Toteutuu sisäisen valvonnan seurantalomakkeen mukaisesti määrävälein controllerille.

Avainprosessi: Sairaalapalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Poliklinikka	Käynnit lääkäriellä	6 805	6 980	6 708
	Ensikäyntien osuus lääkäriellä käynneistä %	37	36	39
	Käynnit hoitajalla	5 961	6 000	7 152
	Ensikäyntien osuus hoitajalla käynneistä %	27	24	30
	Asiakkaiden lukumäärä (eri sotu)	5 788	6 260	6 151
Osastohoito	Asiakaspaikkojen lukumäärä, omat sairaansijat	*) 159	186	194
	Hoitopäivät, oma osastohoito	46 197	64 774	66 184
	Osastojen kuormitus %	93	96	93
	Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	14	15	18
	Hoitopäivät, ostetut lyhytaikais- ja kuntoutus osastohoidon hoitopäivät	5 661	1 500	2 858
	Ostetut hoitjakson pituus, keskiarvo (vrk)	8	7	9
	Ostettu osastohoito, asiakkaiden lkm	685	220	327
	Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut/oma)	2 112	2 400	3 201
Osasto ja poliklinikka	Ostetut asiakaspalvelut ja konsultaatiot	**) 2902	1 800	***) 4 069
Kotiutusyksikkö	Hoitopäivät	9 835	6 800	8 544
	Asiakkaiden lukumäärä	783	800	758
	Hoitojakson pituus, keskiarvo (vrk)	11	10	9
Kotisairaala	Kotisairaalahoitopäivät	1 334	1 000	1 650
	Kotisairaala asiakkaiden lukumäärä	54	100	167
	Kotisairaalahoidon pituus, keskiarvo (vrk)	22	10	9
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Poliklinikkapalvelut	Kokonaistyöaika	9,8	10,0	10,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	5,7	14,5	4,8
Osastohoito	Kokonaistyöaika	186,2	210,0	207,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	18,6	18,5	20,9
Kotiutusyksikkö	Kokonaistyöaika	10,1	11,6	10,3
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	16,8	9,5	27,3
Sairaalapalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	18,4	20,0	18,5
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	19,6	9,5	18,8
Sairaalapalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	224,5	251,6	245,9
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	18,1	17,0	20,4

1.1.2017 Juankosken kuntaliitos

*) 14.2.2016 Hos 6:n lakkautus

**) sis. 1836 silmänpohjakuvausta v. 2016

***) sis. 2781 silmänpohjakuvausta v. 2017

2.4. Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Terveysjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. – 31.12.2017

Toiminta

Perheneuvola, SIHTI Nuorten vastaanotto sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvola, SIHTI Nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköt yhdistyivät vuoden 2017 aikana.

Perheneuvola- sekä perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidotasoisia lasten mielenterveyspalveluja tuotettiin 0-12-vuotiaille lapsille, matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja 13 - 22-vuotiaille ja perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidotasoisia mielenterveyspalveluja 13- 19 -vuotiaille nuorille tiiviissä yhteistyössä vanhempien, perheen sosiaalisen verkoston sekä muiden lasten tai nuorten palveluja tuottavien yhteistyötahojen kanssa.

Perheneuvolan jonotusaika vaihteli 2-4 kk:n välillä, SIHTI nuorten vastaanotolle ajan sai 1-4 viikon sisällä. Lasten mielenterveysyksikössä hoitotakuu toteutui pääosin, mutta nuorten mielenterveysyksikössä hoitotakuu ylittyi noin 80 nuoren osalta vuoden aikana. Nuorten mielenterveysyksikössä lähetteen määrä kaksinkertaistui vuoteen 2016 verrattuna, myös Perheneuvolan yhteydenottojen määrä kasvoi huomattavasti.

Toiminnan suunnittelussa on otettu huomioon lähestyvä sote ja yksiköistä on osallistuttu PoSoTe- sekä LAPE-tilaisuuksiin.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Kuopion psykiatrian keskus on tuottanut psykiatrisen avohoidon palveluja toimintasuunnitelman mukaisesti. Kuopion psykiatrian keskuksen lähetemäärä on v.2017 ollut 17 % suurempi kuin edellisellä vuonna ja ylittää tavoitteeksi asetetun tason. v. 2017 lähetettä Kuopion psykiatrian keskukselle tuli 1970. Lisäystä on tapahtunut erityisesti nuorten aikuisten lähetteisissä. Terveyskeskuksesta tulleiden lähetteen osuus on 46 % kaikista lähetteisistä. Hoitotakuu on toteutunut. Kuopion psykiatrian keskuksen tehostetun avohoidon työryhmä on ollut apuna kiireellisissä hoitotilanteissa. Sillä on ollut toimintaa myös viikonloppuisin.

Matalankynnyksen mielenterveyspalveluja on tuotettu yhteistyössä yli organisaatorajojen osallistumalla mielenterveyspalvelujen tuottamiseen terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan tiimien kanssa. Kuuden KPK:n kaupungin sairaanhoitajan työpanos on kohdistettu terveyskeskuksen vastaanoton tiimeihin ja sinne annettavia psykiatrian konsultaatiopalveluja 1-2 päivää viikossa.

Myös Vamos-hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä ja nimetty sinne työntekijä, joka on mukana toiminnassa päivän viikossa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perheneuvola, SIHTI Nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvola, SIHTI Nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköt pysyivät muutetussa talousarviossa. Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköissä myös ostopalvelujen osalta pysyttiin talousarviossa aiemmin arvioidusta poiketen.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa talousarvio toteutuu oman toiminnan osalta suunnitellusti.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvolan, SIHTI nuorten vastaanoton sekä Lasten ja nuorten mielenterveysyksiköiden yhdistymiseen liittyvän synergian vaikutukset eivät ole toistaiseksi arvioitavissa.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Aikuisten mielenterveyspalveluissa toimintaa on tehostettu osallistumalla LEAN-kehittämiseen ja ePsykiatria-projektiin. Avohoidon tehokkuus –hankkeen myötä on tehostettu käyntimääriä.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvolassa psykologien tehtävät ovat olleet täytettyinä, mutta sosiaalityöntekijöiden sijaisuuksiin on ollut rekrytointivaikeuksia. SIHTI nuorten vastaanoton vakanssit on ollut täytettyinä loppuvuoden ajan. Lasten mielenterveysyksikössä erikoislääkärin virkaa on hoitanut määräaikaissäkin useampi erikoistuva lääkäri.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa sekä aikuisten mielenterveyspalveluissa osalla henkilöstöä on psykoterapiakoulutuksen tarvetta ja tämän mahdollistumista on tuettu tukemalla prosessikoulutuksia. Uusien toimintamallien käyttöön oton ja palvelujen kehittämisen toteutumiseksi tarvitaan koko henkilöstön perehdyttämistä ja koulutusta yli avainprosessirajojen. Palveluista tiedottamisella ja toimivalla oppilaitosyhteistyöllä parannetaan myös henkilöstön rekrytointia

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Aikuisten mielenterveyspalveluissa osalla henkilöstöä on psykoterapiakoulutuksen tarvetta ja tämän mahdollistumista on tuettu tukemalla prosessikoulutuksia. Uusien toimintamallien käyttöön oton ja palvelujen kehittämisen toteutumiseksi tarvitaan koko henkilöstön perehdyttämistä ja koulutusta yli avainprosessirajojen. Palveluista tiedottamisella ja toimivalla oppilaitosyhteistyöllä parannetaan myös henkilöstön rekrytointia.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Perheneuvolan ostopalvelutarve jatkuu vanhemmuuden arviointijaksojen osalta. Ostopalvelutarve oli vuonna 2017 noin 61.000 €.

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluissa ostopalvelutarve säilyi Kuopion ulkopuolelle sijoitettujen lasten psykoterapiapalveluissa. Kuopion lähialueille sijoitettujen lasten sekä erityispsykoterapioiden osalta tarve on arvioitu erikseen. Lääkäripalvelut on tuotettu osittain omana toimintana. Neuropsykologinen ja -psykiatrinen kuntoutus, kun lapsella on myös mielenterveydenhäiriö, on tuotettu tarvittaessa ostopalveluna. Ostopalvelutarve oli vuonna 2017 noin 168.000 €.

Ostopalvelutarve säilyi nuorten laitostuntoutuspalveluissa, koska omaa tuotantoa ei ole ollut käytössä. Neuropsykologinen ja -psykiatrinen kuntoutus, kun nuorella on myös mielenterveyden häiriö, on tuotettu tarvittaessa ostopalveluna. Ostopalvelutarve oli vuonna 2017 noin 860.000 €.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Aikuisten mielenterveyspalveluissa on yhteistyösopimus voimassa Päihdepalvelusäätiön kanssa. Maksusitoumuksia on myönnetty lisäksi päihdehuollon laitostuntoutusjaksoihin sekä peliriippuvaisten hoito

käynneille Kuopion kriisikeskukselle. Päihdehuollon kuntoutusjakojen kysyntä lisääntyi edellisestä vuodesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä on seurattu Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointi-lomakkeella vuosittain. Ohjeita on noudatettu ja riskit arvioitu. Sisäisen valvonnan seuranta- ja arviointi-lomake on päivitetty tammikuussa 2018.

Avainprosessi: Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Lasten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	2 114	1 600	2 150
	Asiakkaiden lukumäärä	194	160	243
	Perheneuvolan käyntien lukumäärä			3 662
	Perheneuvolan asiakkaiden lukumäärä			584
Nuorten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	2 485	1 800	3 316
	Asiakkaiden lukumäärä	199	150	385
	Sihti nuorten vastaanottokäynnit	2 673	2 500	1 660
	josta lääkärikäynnit	350	400	236
	josta muut käynnit	2 323	2 100	1 424
	Siti asiakkaat	405	550	362
Aikuisten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	40 483	41 055	40 481
	Tukiporras, kuntoutuspäivät	1 063	1 100	1 091
	Asiakkaiden lukumäärä	2 664	2 500	2 842
	Tukiporras, viikkokuntoutusyksikkö	53	45	38
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Lasten mielenterveyspalvelut (sis. Perheneuvolan)	Kokonaistyöaika	7,4	15,5	17,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	11,8	12,5	15,4
Nuorten mielenterveyspalvelut (sis.Sihti-toiminnan)	Kokonaistyöaika	3,7	7,5	4,1
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	12,0	5,0	5,6
Aikuisten mielenterveyspalvelut	Kokonaistyöaika	48,9	50,0	50,2
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	33,0	20,0	22,9
Mielenterveyspalveluiden tukipalvelut	Kokonaistyöaika	3,0	2,0	3,0
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	3,3	1,5	12,3
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Kokonaistyöaika (htv)	63,0	75,0	74,4
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kalenteripv/htv	27,9	15,0	19,9

1.1.2017 Juankosken kuntaliitos

2.5. Erikoissairaanhoidon palvelut

Terveysjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. – 31.12.2017

Toiminta

Kuopio hankkii erikoissairaanhoidon palvelut pääasiassa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä (PSSHP). Potilaat ohjautuvat erikoissairaanhoidon lääkärin läheteellä eri yksiköistä. Erikoissairaanhoidon tekee kiireellisyys- ja hoidon tarpeen arvioinnin läheteen perusteella. Terveystietolain mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoidon, tarvittavat tutkimukset tulee aloittaa kolmen kuukauden sisällä ja varsinaiseen hoitoon on päästävä kuudessa kuukaudessa. Kiireellinen sairaanhoidon annetaan ilman lähetettä.

KYS:n kuntakortin mukaan tammi-joulukuussa 2017 Kuopion terveyskeskuksesta lähetetut KYS:iin (25 885 kpl) lisääntyivät +2,8 % verrattuna edellisen vuoteen. Lähetemäärät kasvoivat myös työterveydestä +5,7 % ja KYS:n sisältä +6,0 %. Kuopiolaisille tehdyt elektiiviset leikkaustoimenpiteet (6 982 kpl) lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna +4,3 % ja päivystysleikkauksien määrä (2 139 kpl) lisääntyi +17,4 %. Erikoissairaanhoidon hoitajaksot lisääntyivät +0,8 % ja sairaalahoitopäivät (yhteensä 92 428 kpl) muutos +1,8 %. Avohoitaisuus on edelleen vahvistunut: poliklinikkakäynnit (yhteensä 296 666 kpl) ovat kasvaneet +4,4 %. Jatkohoitopaikkaa odottavien laskutus n. 309 000 € pienenevät -2,4 % verrattuna vuoteen 2016.

Kuopion erikoissairaanhoidon ikävakioituneet kustannukset olivat suurten kaupunkien vuoden 2016 vertailussa korkeimmat (1.370 €/asukas), 12,4 % mediaania suuremmat.

Vastaavasti perusterveydenhuollon ikävakioituneet kustannukset olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät (1.098 €/asukas), 0,4 % mediaania pienemmät.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Erikoissairaanhoidon ostopalveluihin käytettiin kaikkiaan 166,2 M€, 5,9 % edellisvuotta enemmän. PSSHP:n erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 164,09 M€, mikä sisältää hoitopalvelutuotannon lisäksi ensihoidon järjestämisen (4,8 M€), Kuopion psykiatrian keskuksen palvelut (4,6 M€) ja hammaslääketieteen opetuslinikan (0,7 M€).

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon varatut toimintakulut 163,0 M€ (3,7 % edellisvuotta enemmän) ylittyivät 3,3 M€ ja muutettuun talousarvioon toimintakulut ylittyivät 1,2 M€.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Erikoissairaanhoidon toiminnan ja talouden tarkempi analyysi on tehtävissä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen valmistuttua. Tällöin pystytään analysoimaan, miltä osin kustannusnousu johtuu lisääntyneestä käytöstä tai kalliimmista hoidoista sekä toisaalta analysoimaan PSSHP:n menokehitystä ja tulosta.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Ei arvioitavissa.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Ei arvioitavissa.

Avainprosessi: Erikoissairaanhoito / PSSHP

Tuote tai palvelu	TP 2016	TA 2017 + TAMU	TOT 2017	Muutos € tp 16/17	Muutos % tp 16/17
Poliklinikkakäynnit	284 197		296 666	12 469	4,4
Hoitojaksot	20 277		20 449	172	0,8
Hoitopäivät	90 786		92 428	1 642	1,8
Lähetteet	47 646		48 797	1 151	2,4
-terveyskeskuksesta	25 191		25 885	694	2,8
-KYSin omasta yksiköstä	9 488		10 060	572	6,0
-yksityissektorilta	8 318		8 241	-77	-0,9
-työterveyshuollosta	2 989		3 160	171	5,7
Päivystyslähetteet	9 343		9 596	253	2,7
Siirtoviivepäivät	570		522	-48	-8,4
Laskutetut siirtoviivepäivät / €	316 000		313 472	-2 528	-0,8
PSSHP:n laskutus					
Hoitopalvelut / 1000 €	158 001	158 443	159 462	1 461	0,9
Ensihoito / 1000 €	4 778		4 790	12	0,3
Suun th opetuslinikka / 1000 €	818	1 000	743	-75	-9,2
KPK / 1000 €	4 352	4 556	4 556	204	4,7
Euroa/asukas	1 379	1 385	1 390	11	0,8
Kustannukset / 1 000 €					
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	154 919	163 110	164 022	9 103	5,9
Muut sairaalat	1 890	1 601	1 951	61	3,2
Muu esh	235	300	274	39	16,6
Yhteensä / 1 000 €	157 044	165 011	166 247	9 203	5,9
Toimintatuotot yhteensä / 1 000 €	200	300	331	131	65,5

Vuoden 2016 luvut sisältävät Juankosken suoritteet ja eurot

2.6. Sisäisen valvonnan toteutuminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hoitotakuun ja palveluun pääsyajan seuranta toimii, jolloin tilanteeseen on voitu reagoida nopeasti. Hoitotakuun ja palveluun pääsyn toteutumisesta informoidaan kuntalaisia kolme kertaa vuodessa. Hoitoon pääsyä seurataan ja SoTeDW tietovarantoa hyödynnetään kuukausittain. Hoitoon pääsyn viivettä on ajoittain ollut erityispalveluissa, kuten puhe- ja toimintaterapia-palveluissa ja lasten – ja nuorten mielenterveyspalveluissa. Hoitoon pääsyä on turvattu osin ostopalveluilla, osin lisätyönä ja osin tilapäisresursseja käyttäen. Istekki Oy on luonut linkin tunnuslukujen seuraamiseen Pegasos tiedoista ja SoTeDW tietoja ja tilastoja hyödynnetään johtamisessa.

Asiakas- ja potilasturvallisuudessa toimittiin suunnitelman mukaisesti. HaiPron (potilasturvallisuutta vaarantavien raportointityökalu) käyttö, kirjaaminen ja raportointi ovat edistyneet. Palautteet käsitellään yksiköissä ja tarvittaessa muutetaan toimintatapaa. Palautetta on annettu myös lähettävälle organisaatiolle.

Tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuuden arviointi

Toimintaa arvioitiin vähintään kuukausitasolla ja toiminnan muutoksista raportoitiin. Talousarvion toteutumisesta, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta/poikkeamista on kerrottu osavuosi- ja toimintakertomuksessa. Toiminnallisia muutoksia on tehty tavoitteiden saavuttamiseksi. Tilastoinnin merkitystä on korostettu ja oikeellisuutta seurattiin. SoteDW on käytössä ja sitä hyödynnetään.

Asiakasaikojen siirrot ja peruutukset vievät henkilökunnan aikaa asiakastyöltä. Terveystieteidenhuoltopalveluissa on avovastaanottoja lisätty palveluviiveen minimoimiseksi. Päätöksien kirjaamisessa on ollut henkilövaihdoksista johtuvaa viivettä.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin (KYS) ja muiden erikoissairaanhoidon ostojen kustannuksissa on lievää 0,9 % nousua vuoden 2016 kustannuksiin. Jatkohoitopaikkaa odottavien määrä on vähän laskenut – 2,4 %. Vähennemistä on jatkunut vuodesta 2010 alkaen. Terveyskeskussairaala on pystynyt hyvin ottamaan jatkohoitoon erikoissairaanhoidosta tulleita potilaita. Terveyskeskussairaalaan eritasoisin asumisen paikkoihin jatkohoitoihin pääsy oli ruuhkautunut.

Jatkohoitopaikkaa terveystieteidenhuoltopaikan sairaalasta odottavien potilaiden määrä on kasvanut ja vaikuttanut asiakasmaksukattojen täyttymiseen ja maksutulojen ennakoitua suurempaan vajeeseen. Ulkopaikkakuntalaisten osastokäyttö on vähentynyt, mikä myös vähensi tuloja.

Laskujen tilioinnin tarkkuuteen ja laskujen oikeellisuuteen on kiinnitetty huomiota ja laskutusviivettä on pyritty minimoimaan.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta sisältyy sisäiseen valvonnan suunnitelmaan, jonka perusturva- ja terveystieteidenlautakunta on hyväksynyt. Olennaisina riskeinä on palvelutarpeen ennakointi. Potilaan valinnanvapaus ja liikkuminen vaikeuttavat ennakointia. Riskinä on myös henkilöstöresurssien saatavuus ja suhde hoidon tarpeeseen. Henkilöstön tehtävien täytön ja määräaikaistuuksien osalta toimittiin hallituksen ohjeiden mukaisesti. Hankintoihin liittyviä riskejä huomioidaan sopimuksissa ja ostopalvelujen seurannan avulla.

Omaisuuksien hankinta ja luovuttaminen

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä, merkittäviä arvon alennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Ostopalvelut ovat lähinnä asiantuntijapalveluiden ostoja. Palvelun tuottamista on seurattu ja reklamointi tapahtuu joko suoraan palvelun toimittajalla tai IS-Hankinnan kautta. Sopimuksien mukaisessa käyttöön-otossa on ollut viivettä tai tavarantoimittaja ei ole pystynyt toimittamaan tarjouksen mukaista tuotetta. Hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmän käyttöönotto viivästyi ja tuotantokäyttöön siirtymisessä oli vaikeuksia.

Hankintapäätökset on kirjattu D360 – ohjelmaa, josta ne voidaan tarkistaa. Hankintaosaaminen pienhankinnoissa on vaatinut vahvistamista.

Asiakkuusjohtajat ja esimiehet tekivät pistokokeina omilla alueillaan sisäisen tarkastuksen pienhankintojen toteutumisesta loka – joulukuulta 2016. Tarkastukset tehtiin maaliskuun loppuun mennessä 2017. Tarkastuksessa vain yhden yli 4000 €:n hankinnan osalta puuttui päätös-pöytäkirja.

Oman toiminnan ja ostopalvelun suhdetta halutaan vahvistaa omana palveluna annettavien palveluiden suuntaan. Potilasmäärän kasvaessa ja henkilöstön rekrytointivaikeuksissa jouduttiin turvautumaan ostopalveluun palvelutoiminnan turvaamiseksi. Ostopalvelut minimoitiin.

Psykiatrisen laitoshoidon ostopalveluissa kotikuntalain (201/1994) ja sosiaalihuoltolain (710/1982, 1377/2010 ja 1378/2010) mukainen laskutus toteutui.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Palvelualueiden päävastuulliset tilivelvolliset henkilöt ovat toteuttaneet sisäistä valvontaa lautakunnan päätöksen mukaisesti osana toiminnan ja talouden raportointia. Sisäinen valvonta on edistynyt ja raportoinnissa on enemmän huomioita myös riskeistä ja poikkeamia on kirjattu. Nopea reagointi poikkeamien hoitamiseen toteutuu. Hoitoon ja palveluun pääsyä, taloutta ja tavoitteiden toteutumista seurataan ja poikkeamat on kirjattu. THL:lle menevien tilastojen luotettavuutta epäillään, koska oma seuranta ja tilastot eivät näytä samaa. Päällikkö- ja esimiesten vaihdoksissa sisäisen valvonnan vastuuta tulee vahvistaa osana johtamistehtävään perehdyttämistä.

Palvelutoiminnan joustavuus palvelutarpeen muutoksille on haasteellista. Budjetoinnin haasteellisuutta lisää erikoissairaanhoidon kalliin hoidon tasaukset ja erilaiset laskennalliset erät, jolloin kustannusten arvioiminen on vaikeaa.

Vastaanoton tiimitoiminta on vakiintunut toimintavuoden aikana ja terveydenhuollon tiimitoiminta on käynnistynyt. Uuden työntekijän perehdytys tehtävään vaihtelee, perehdytys suunnitelma tai -ohjeistuksen päivittämistarvetta tulee arvioida. Perehdytyksen arviointi ei aina toimi. Työntekijöiden vaihtuvuus ja uusien toimijoiden tulo asettaa perehdyttämislle kasvavia haasteita. Kehityskeskustelujen tavoite on 100 %, mutta ei aivan toteutunut. Kehityskeskusteluissa on hyödynnetty KuntaHR-ohjelmaa, jossa määräaikaisten sijaisten keskustelut eivät näy. Sairaalassa muuttu-vissa yksiköissä osa on korvautunut urasuunnittelukeskusteluina ja näin mukauduttu muutokseen.

Kirjaamisen auditointi on vakiintunut terveydenhuollon ja sairaalapalvelujen alueella. Pegasos-tietojen kirjaamiskäytännöissä on huomattu olevan edelleen puutteita ja kaikkea tarvittavaa tietoa ei ole saatavilla. SoTeDW mittareita on läpikäyty ja kehittämistyö jatkuu. Sisällölliset puutteet on huomattu ja kehitettävää on sielläkin.

Sähköistä asiointia on palveluissa lisätty huomioiden myös henkilökohtaisen palvelun tarve.

Palveluketjun toimivuus erikoissairaanhoidon - terveydenhuollon palvelualue (Harjula)– perusturvan palvelualue (vanhuspalvelut) on ollut edelleen haasteellinen. Sairaala on pystynyt jatkohoitoa järjestämään. Erikoissairaanhoidossa jatkohoitoa odottavien määrä on vähentynyt.

Tietoturvan ja – suojan sekä kyberturvallisuuden osaamista on vahvistettu Navisec tietoturva-testien kautta ja on huomioitu myös uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Osaamista vahvistetaan, jos havaitaan osaamisen puutteita. Asiakirjahallinta ohjelman D360 käyttö on lisääntynyt. Vanhojen sopimusten tallentaminen D360 asiakirjaohjelmaan jatkuu. Tulevan tietosuoja-asetuksen mukainen ennakointi on huomioitu, vaikka esimerkiksi kaikki muistioita ei ole D360 vielä tallennettu.

3. ISÄNTÄKUNTAPALVELUT

Toteumatekstit toimitetaan kokouksessa.

Tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso:

Suunnittelukauden tavoite 2017–2018	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Seuranta 31.12.
Terveydenhuollon palvelujen ja seudullisen yhteistyön kehittäminen			Tuleva sote-uudistus / PoSoTe työryhmien työskentelyyn on osallistuttu.
Laadukkaiden terveystaloudellisesti ja kustannustehokkaasti	Palvelujen kustannukset / asukas	Hintataso ei yli valtakunnan keskimääräisen hintatason	Tuusniemen kustannukset 1.208 €/asukas. Valtakunnallista keskiarvoa ei vielä saatavilla.
Henkilöstön ammattitaidon ylläpito	Koulutuspäivät / työntekijä	Ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö	Terveydenhuollon ammattihenkilöiden lainmukainen täydennyskoulutusvelvoite on toteutunut.

Avainprosessi: Tuusniemen perusterveydenhuolto

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Vastaanottopalvelut	Vastaanoton käynnit	11 278	10 500	12 675
	Lääkärin vastaanottokäynnit	6 126	7 500	7 629
	Hoitajan vastaanottokäynnit	4 988	3 000	5 013
	Vastaanoton asiakkaat	2 275	2 350	2 149
Terveydenhoitopalvelut	Terveydenhoidon käynnit	2 199	1 900	1 614
	Terveydenhoidon asiakkaat	702	800	615
Suun terveydenhuollon palvelut	Suun terveydenhuollon käynnit	2 450	2 700	2 057
	Suun terveydenhuollon asiakkaat	921	1 100	1 718
Kuntoutuspalvelut	Kuntoutuksen käynnit	3 190	2 200	2 850
	Kuntoutuksen asiakkaat	437	350	740
Vuodeosaston palvelut	Asiakkaiden lkm, omat sairaansijat	28	28	24
	Hoitopäivät	9 102	9 000	7 555
	Osastojen kuormitus %	89	89	86
	Hoitajakson pituus, keskiarvo (vrk)	12	16	13
	Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut)	391	520	608
Henkilöstömittarit		TOT 2016	TA 2017	TOT 2017
Avohoidon palvelut	Kokonaistyöaika	16,4	15,0	15,6
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	28,9	18,5	21,2
Suun terveydenhuollon palvelut	Kokonaistyöaika	3,5	4,0	1,6
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	6,3	2,0	4,4
Vuodeosaston palvelut	Kokonaistyöaika	25,3	21,0	25,4
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	26,9	24,0	27,0
Tuusniemen perusterveydenhuolto	Kokonaistyöaika	45,2	40,0	42,6
	Sairaus- ja tapaturmapoissaolot kal. pv/htv	26,1	20,0	24,0

4. HENKILÖSTÖ

Perusturvan palvelualue

Perusturvan palvelualueella henkilötövuosien kokonaiskertymä oli 1364,9 henkilötövuotta. Palvelualueella henkilötövuosimäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 88,3 henkilötövuodella johtuen Juankosken kuntaliitoksesta, jonka yhteydessä Perusturvan palvelualueen henkilöstömäärä kasvoi n. 91 henkilötövuotta. Todellinen muutos perusturvan palvelualueen henkilöstömäärässä oli vähennystä – 2,9 henkilötövuotta.

Avainprosesseittain muutokset kertymässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat:

Yksikkö	2014 htv	2015 htv ****	2016 htv	2017 htv	muutos 2016/2017 htv	Todellinen muutos 2016/2017
Vanhus- ja vammais- palvelut	769,1	915,7	995,0	1130,9	135,9 *	49,2
Lapsiperhepalvelut	145,6	162,1	169,7	177,4	7,7 **	5,2
Aikuissosiaalityön palvelut	92,8	106,1	107,6	46,4	-61,2	-61,2
Perusturvan tukipalvelut	4,7	4,4	4,3	10,2	5,9 ***	3,9
Yhteensä	1 012,2	1 188,3	1 276,6	1 364,9	88,3	- 2,9

* Juankosken kuntaliitoksen vaikutus + 86,7 htv

** Juankosken kuntaliitoksen vaikutus + 2,5 htv

*** Juankosken kuntaliitoksen vaikutus + 2 htv

**** Maaningan kuntaliitos

Vanhus- ja vammaispalvelut

Henkilötövuodet lisääntyivät vanhus- ja vammaispalveluissa noin 136 henkilötövuodella. Henkilöstömäärän kasvua selittävät seuraavat merkittävimmät muutokset:

- Juankosken kuntaliitoksesta johtuen vanhus- ja vammaispalvelujen henkilöstömäärä kasvoi n. 87 henkilötövuotta.
- Palveluohjauksen palveluprosessiin siirrettiin aikuissosiaalityön palveluista erityisryhmien asumispalvelut (7 htv).
- Vanhusten hoivapalveluissa sosiaali- ja terveystieteiden tilannekeskuksen toukokuussa 2016 alkanut toiminta laajeni vuonna 2017 siten, että henkilöstömäärä kasvoi n. 20 henkilötövuodella.
- Mäntykodin asumispalvelujen (erap) siirto hoivapalveluihin aikuissosiaalityön palveluista lisäsi n. 4 henkilötövuotta.
- Hoivapalvelujen kotihoitoon lisättiin henkilöstöä n. 18 henkilötövuotta lisääntyneiden asiakkuuksien sekä lisääntyneen sijaistarpeen vuoksi.

Lapsiperhepalvelut

- Juankosken kuntaliitoksesta johtuen lapsiperhepalveluiden henkilöstömäärä kasvoi 2,5 henkilötövuotta.
- Lastensuojelun avohuoltoon lisäystä tuli 2 henkilötövuotta määräaikaista afgaaninuorten ohjaajista sekä lastensuojelun perhetyön perhetyöntekijöistä tuli lisäystä n. 3 henkilötövuotta.

Aikuissosiaalityön palvelut

Henkilöstömäärän vähennystä selittävät seuraavat merkittävimmät muutokset:

- Aikuissosiaalityön palveluista siirtyi erityisryhmien asumispalvelut vanhusten palveluohjaukseen ja hoivapalveluihin, yhteensä n. – 12 henkilötyövuotta.
- Toimeentulotuen etuuskäsittely siirtyi vuoden 2017 alussa Kelalle, minkä johdosta aikuissosiaalityön palveluihin tuli vähennystä n. - 24 henkilötyövuotta.
- Työllistymisen palvelujen siirtyminen Elinvoima- ja konsernipalveluihin vuoden 2017 alusta vähensi n. - 25 henkilötyövuotta aikuissosiaalityön palveluista.

Perusturvan tukipalvelut

- Juankosken kuntaliitoksessa siirtyi 2 henkilötyövuotta.
- Johdon tukipalveluista siirtyi varahenkilöstön palveluesimies ja rekrytointisihteerit, n. 3 henkilötyövuotta. Toimeentulotuen siirtyessä Kelalle siirtyi toimistosihteeriresurssia 1 henkilötyövuosi.

Perusturvan ja terveydenhuollon johdon tukipalvelut

Henkilötyövuosien kokonaiskertymä oli 49,9 henkilötyövuotta. Henkilötyövuodet vähenivät - 2,3 henkilötyövuotta. Todellinen vähennys oli -4,3 henkilötyövuotta, koska Juankoskelta siirtyi johdon tukipalveluihin 2 henkilötyövuotta.

Avainprosesseltain muutokset kertymässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat:

Yksikkö	2014 htv	2015 htv	2016 htv	2017 htv	muutos 2015/2016 htv	Todellinen muutos 2016/2017
Perusturvan ja terveydenhuollon johdon tukipalvelut	54,2	54,4	52,2	49,9	- 2,3*	- 4,3
Yhteensä	54,2	54,4	52,2	49,9	- 2,3	-4,3

* Juankosken kuntaliitos + 2 htv

Perusturvan ja terveydenhuollon tukipalvelut

- Johdon tukipalveluista siirtyi perusturvan tukipalveluihin varahenkilöstön palveluesimies ja rekrytointisihteerit – 3 henkilötyövuotta. Lisäksi eläköitymisten ja tehtäväjärjestelyjen vuoksi vähennystä tuli -1,3 henkilötyövuotta.

Henkilöstön sairauspoissaolot

SAIRAUSPOISSAOLOT	Kal.pv/HTV 12/2016	Kal.pv/HTV 12/2017	MUUTOS 2016/2017	MUUTOS %
Vanhus- ja vammaispalvelut	24,1	24,1	0	0 %
Lapsiperhepalvelut	15,5	13,7	-1,8	-12 %
Aikuissosiaalityön palvelut	13,3	13,8	0,5	4 %
Perusturvan tukipalvelut	2,0	9,0	7	350 %
Peten johdon tukipalvelut	12,0	13,8	1,8	15 %
Perusturvan palvelualue	20,9	22,0	1,1	5 %
Ydinkaupunki	17,2	17,5	0,3	2 %

Terveysthuollon palvelualue

Terveysthuollon palvelualueella henkilötuvuosten kokonaiskertymä oli 847,3 henkilötuvuutta. Palvelualueella henkilötuvuustimäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 66,3 henkilötuvuudella ja kun huomioidaan Juankosken siirto, jää todelliseksi kasvuksi 8,6 henkilötuvuutta. Eniten kasvua oli mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Avainprosesseittain muutokset kertymässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat:

Yksikkö	2014 htv	2015 htv ****	2016 htv	2017 htv	Muutos htv 2016/2017	Todellinen muutos htv 2016/2017
Avohoidon palvelut	441,0	466,2	486,7	520,6	33,9*	2,3
Sairaalapalvelut	253,9	247,2	224,5	245,9	21,4**	-3,5
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	59,9	61,6	67,3	77,8	10,5***	9,3
Terveysthuollon tukipalvelut	2,0	2,2	2,5	3,0	0,5	0,5
Yhteensä	756,8	777,2	781,0	847,3	66,3	8,6

* sisältää Juankosken lisäyksen 31,6 htv

** sisältää Juankosken lisäyksen 24,9 htv

*** sisältää Juankosken lisäyksen 1,2 htv

**** Maaningan kuntaliitos

Terveysthuollon palvelualueella merkittävämmät henkilöstömuutokset ovat seuraavat:

Avohoidon palvelut

- Vastaanottopalveluihin siirtyi yksi terveyskeskuslääkäri terveydenhoidon palveluista.
- Suun terveydenhuollon palveluissa lisättiin hammashoitajia kolmella henkilöllä ja yhdellä suuhygienistillä.
- Terveysthuollon palveluista siirtyi neljä henkilöä 1.8.2017 alkaen Sihti Mielenterveys- ja päihdepalveluihin, joista muodostuu vähennystä 1,6 htv (kokovuotisvaikutus) ja opiskeluterveydenhuoltoon lisättiin yksi terveydenhoitaja sekä lasten poliklinikalle puoliaikainen terveydenhoitaja ja yksi terveyskeskuslääkäri siirrettiin vastaanottopalveluihin.
- Kuntoutuspalveluissa jätettiin täyttämättä kuntoutuspäällikön virka.
- Juankosken kuntaliitoksessa avohoidon palveluihin tuli 31,6 henkilöä lisää.

Sairaalapalvelut

- Harjulan sairaalan os. 6:n lakkauttaminen 15.2.2016 alkaen, vaiheittain ja henkilöstön siirtäminen terveydenhuollosta perusturvaan sekä muiden sisäisten siirtojen jälkeen muodostuu 2,0 htv vähennys.
- Sairaalahoidon erittelemättömissä palkattiin vähemmän lääkäreitä ja erikoislääkäreitä (1,5 htv).
- Juankosken kuntaliitoksessa sairaalapalveluihin tuli 24,9 henkilöä lisää.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

- Lasten mielenterveyspalveluihin siirtyi kymmenen henkilöä Kasvatus- ja perheneuvolasta, Kasvun ja oppimisen palvelualueelta 1.1.2017 sekä neljä henkilöä Sihdistä 1.8.2017, josta muodostuu lisäystä 1,6 htv (kokovuotisvaikutus)
- Juankosken kuntaliitoksessa mielenterveys- ja päihdepalveluihin tuli 1,2 henkilöä lisää.

Terveysthuollon tukipalvelut

- Hallintosihteerin eläköityessä 0,5 htv lisäystä henkilövaihdoksen vuoksi.

Henkilöstön sairauspoissaolot

SAIRAUSPOISSAOLOT	Kal.pv/HTV 12/2016	Kal.pv/HTV 12/2017	MUUTOS 2014/2015	MUUTOS %
Avohoidon palvelut	18,7	17,4	-1,3	-7 %
Sairaalapalvelut	17,7	20,1	2,4	14 %
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	27,3	19,9	-7,4	-27 %
Terveydenhuollon tukipalvelut			0	-4 %
Terveydenhuollon palvelualue	19,0	18,3	-0,7	-4 %
Ydinkaupunki	17,2	17,5	0,3	2 %

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palvelut järjesti Kallaveden Työterveys. Perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueiden työterveyshuollon kustannukset olivat 1.227.003 € (1.146.873 €) ja Kelan korvaus 719.202 € (585.602 €) eli 58,6 % kustannuksista. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat 7,0 %.

Työhyvinvointitoimikunnat

Perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueilla toimivat työhyvinvointitoimikunnat. Työnantajan ja työntekijöiden välisessä työsuojelun yhteistoiminnassa käsitellään työn ja työpaikan olosuhteet huomioon ottaen mm. työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen välittömästi vaikuttavat asiat ja niitä koskevat muutokset (työkykyä ylläpitävä toiminta, työssä jatkamista tukevat toimenpiteet sekä muut työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat kehittämistavoitteet ja -ohjelmat) sekä työhön, työympäristöön, työyhteisön tiloihin, työn turvallisuutta ja terveellisyysliittävät tilasto- ja muut seurantatiedot.

5. TIETOHALLINNON KEHITTÄMINEN

Suun terveydenhuollossa toukokuussa 2017 toteutetun WinHIT –järjestelmän käyttö vakiinnutetaan. Käyttöönottoprojektin päättymisen jälkeen toteutettavaksi sovitut asiat tehdään suunnitelman mukaan vuoden 2017 lopulla ja vuoden 2018 aikana. Lisäksi toteutetaan järjestelmän edellyttämät päivitykset.

Terveydenhuollon Pegasos-järjestelmään päivitetään vuonna 2018 toiminnallisuudet, joilla pystytään toteuttamaan todistusten ja lausuntojen arkistointi Potilastiedon arkistoon. Todistusten ja lausuntojen varsinainen sovellustoteutus tehdään UNA-hankkeen toimesta ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin koordinoimana. Vuoden 2017 lopulla valmistuva ohjelmistoversio sisältää lisäksi lähetteen ja hoitopalautteen arkistoinnin sekä Terveys- ja hoitosuunnitelman toteutuksen. Näiden toiminnallinen käyttöönotto toteutetaan vuonna 2018.

Terveydenhuollon digitaalisten palvelujen käyttöä Pegasos-järjestelmää hyödyntäen laajennetaan vuoden 2018 aikana.

Harjulan sairaalan osastolla 1 ja kotisairaaloiminnassa pilotoitiin vuoden 2017 loppupuolella Pegasos potilastietojärjestelmän osastohoidon mobiilisovellusta. Pilotoinnin perusteella päätettiin käytön jatkosta ja vuoden 2018 talousarviossa varauduttiin käytön jatkamiseen em. yksiköissä.

Pegasos-järjestelmän tekniseen ympäristöön toteutetaan vuoden 2018 aikana sovelluspalvelimen vaihto, jolla varmistetaan järjestelmäpalvelun käytettävyys ja toimivuus.

UNA-hankkeeseen osallistutaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa. UNA-hankkeen todennäköinen siirtyminen perustetun Sote-digi –yhtiöön selkeyttää hallinnollisesti hankkeessa tehtävää kehittämistyötä.

Vanhusten hoivapalveluissa ja kotioidossa laajennetaan turvapalveluissa käytettävän turvateknologian käyttöä sekä hyödyntämistä ja valmistaudutaan turvapalvelujen GPS- ja anturiteknologian käyttöönottoon. Kotioidossa laajennetaan sähköisen ovenavausjärjestelmän käyttöä ja tavoitteena on 100% peittävyys niiden asiakkaiden osalta, joiden avain on kotioidon hallussa. Vuoden 2017 aikana aloitettu videoyhteyden avulla toteutettavien kotikäyntien osuutta lisätään ja asiakasmäärää kasvatetaan.

Sosiaali- ja terveystietojärjestelmien tilannekeskuksessa (sote-tike) jatketaan toiminnan kehittämistä. Tavoitteena on sujuvoittaa ennakointien palvelu-/avuntarvetilanteiden palveluun ohjautumista. Yhteisen toiminnan kautta löydetään asiakkuuden optimoitu palvelupolku, soveltuvimman tahon ottaessa asiakkaan tilanne ratkaistavaksi. Em. tavoitteiden toteutuminen edellyttää ajantasaisen tiedonkulun ja yhtenäisen tiedonhallinnan kehittämistä.

Sosiaalihuollossa käytetään sähköistä asian vireillepanoa lastensuojelussa ja toimeentulotessa. Vuonna 2017 on sosiaalihuollon Efficaan hankittu kaikki sähköiset vireillepanomakkeet ja niiden käyttöä suunnitellaan laajennettavaksi aikuissosiaalityön puolelle.

Vuoden 2017 talousarvioon oli varattu rahaa sosiaalitoimen Effica YPH kehittämiseen liittyen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanoon asiakastietojärjestelmässä. Tarkoituksena on ottaa käyttöön THL:n määrittysten mukaiset asiakirjarakenteet ja mahdollisesti myös uusi palvelutehtävälukitus ja kehittää Effican kirjaamista uudelle tasolle. Jos kehittämisen aloitus toteutuu vuonna 2017, käyttöönotto jatkuu vuoden 2018 puolelle.

THL:n rahoittaman ja sosiaalialan osaamiskeskusten koordinoiman Kansa-koulu –hankkeen toimeenpano jatkuu vuonna 2018. Hanke on sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke ja tukee määräämuotoisen kirjaamisen sekä toiminta- ja tietomäärittysten käyttöönottoa. Hankkeessa on koulutettu kuntiin kirjaamisvalmentajia, jotka kouluttavat kuntaorganisaatioiden työntekijöiden kirjaamisosaamista ja ovat mukana järjestelmätason suunnittelussa lain mukaisesti. Tietohallinto osallistuu sekä ykkösvaiheen (sosiaalitoimistot) että kakkosvaiheen (kotihoito ja asumispalvelut) kirjaamisvalmentajakoulutuksiin sekä asiakastietojärjestelmien kehittämiseen.

Tietohallinnon henkilöstö osallistuu Pohjois-Savon kuntaorganisaatioiden ja kuntayhtymien, Joroisen kunnan, PSSHP:n, Pohjois-Savon liiton sekä Isteikki Oy:n väliseen yhteistyöhön maakunta- ja soteuudistusta valmisteltaessa. Alueellisen kehittämisen lisäksi osallistutaan yhteistyöalue (YTA) tasoiseen sekä kansalliseen ICT palveluiden kehittämiseen.

Tietohallinto on osallistunut vuosina 2016 ja 2017 Sitran valtakunnalliseen Sote tietopaketit palvelupaketti – hankkeeseen, jossa on määritelty kansallisesti yhdenmukaisia ja keskenään verrannollisia palvelupaketti-tietoja talous- että toimintatasolla. Sote-tietopakettien käyttöönotto on osa maakunta- ja soteuudistusta. Kehittämistyö jatkuu vuonna 2018.

6. KEHITTÄMIS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Ulkopuolisella rahoituksella toteutuvia tutkimus- ja kehittämishankkeita

Terveysteknologian kehityskeskus (TeKe) –projekti (1.1.2016-30.6.2018) on Euroopan aluekehitys rahaston (EAKR), Pohjois-Savon liiton, Kuopion kaupungin ja Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) rahoittama kokonaisuus. Projekti on käynnistynyt 2016 jolloin Kuopio Innovation Oy toimi pää toteuttajana sekä Kuopion kaupunki ja KYS osatoteuttajina. Pää toteuttajan rooli siirtyi Kuopion kaupungille Kuopio Innovation Oy:n liikkeen luovutuksen yhteydessä 1.1.2017 alkaen.

Kuopion ja Pohjois-Savon alueen yhdeksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi on muodostunut terveys- ja hyvinvoinnin osaaminen sekä tutkimus. Terveysteknologian kehityskeskus -projektin tavoitteena on asiakas-tarpeista lähtevän innovaatio-, testaus- ja kehitystoiminnan lisääminen sekä yritysten liiketoiminnan kasvun edistäminen nopeuttamalla innovaatioiden koti- ja varsinkin vientimarkkinoille pääsyä. Keinoina ovat aiempaa tehokkaampi ja paremmin kohdennettu yhteistyö, neuvonta, olemassa olevien kehitys- ja testausympäristöjen hyödyntäminen, referenssien ja tutkimustulosten saaminen sekä kaikkien saavutusten esille tuominen. Toimintojen kehittymisen myötä mahdollistetaan palvelut ja ratkaisut, joilla tehdään terveys- ja hyvinvointipalveluista kustannustehokkaampia, vaikuttavampia ja laadukkaampia.

Projektin myötä Kuopion kaupunki ja KYS ovat aloittaneet Living Lab -palvelut, joissa tulevaisuuden hyvinvointiratkaisuja kehittävät yritykset voivat testata ja yhteiskehittää tuotteitaan sekä palveluitaan aidoissa terveydenhuollon ympäristöissä. Living Lab -ympäristöinä toimivat Kuopion kaupungilla perusterveydenhuollon palvelut ja erikoisalueena vanhuspalvelut ja kotihoito sekä KYS:ssä erikoissairaanhoidon soveltuvat osastot ja poliklinikat. Living Labien kautta yrittäjät ja yritykset saavat tärkeää tietoa mm. ratkaisujensa käytettävyydestä, ja vastaavasti terveydenhuolto saa tietoa uusimpien palveluiden hyödyistä ja mahdollista kustannussäästöistä. Vuoden 2017 loppuun mennessä Living Lab palveluissa oli erivaiheisia testauksia ja yhteiskehittämiä tehty 53 (29 Kuopion kaupungilla, 24 KYS:ssä). Yhteiskehittämisen myötä alueelle on syntynyt myös uusia työpaikkoja.

Tavoitteena on muodostaa Living Lab toiminnoista pysyvä osa tulevaisuuden elinvoimaisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden palvelukokonaisuutta. Tässä Kuopion kaupungin KuopioHealth –brändi (www.kuopiohealth.fi) on noussut yhteensitovaksi verkostomaiseksi kokonaisuudeksi julkisen sektorin, akateemisen maailman, elinkeinoelämän, kolmannen sektorin ja loppukäyttäjien välillä. Projekti toteuttaa osaltaan kansallisia sosiaali- ja terveysministeriön Sote-tieto hyötykäyttöön strategiaa sekä työ- ja elinkeinoministeriön terveysalan kasvustrategiaa sekä maakunta- ja sote-uudistusta.

ODA – Omat digiajan hyvinvointipalvelut -projektissa toteutetaan laaja toiminnallinen muutos, jossa keskeisessä roolissa on muutoksen mahdollistava, projektissa kehitettävä ja pilotoitava, sähköisten palvelujen kokonaisuus. Vuonna 2017 palvelukokonaisuuden nimeksi päätettiin yhdessä Kelan kanssa Kanta Omaolo. Palveluun tuottaa Tietämyskannan (ODA1) Kustannus Oy Duodecim, teknisen toteutuksen (ODA2) Mediconsult & Solita ja konesali- ja kapasiteettipalvelut (ODA3) tuottaa vuoden 2017 kilpailutuksen tuloksena Telia. ODA1 pilotti käynnistyi ja toimitus hyväksyttiin loppuvuodesta 2017.

Kanta Omaolo –palvelukokonaisuuden hallinnointi ja jatkokehitys tulee siirtymään Sotedigi -yhtiölle hankkeen päättyessä 10/2018. SoteDigi –yhtiö linjattiin kesällä 2017 Valtioneuvoston Maakuntadigi –periaatepäätöksessä maakuntien ja niiden järjestämisvastuulla olevan sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisoinnin, tietojen ja tietojärjestelmien integraation ja tiedolla johtamisen toteuttamisen välineeksi. SoteDigi –yhtiöön siirtymisen askeleet kuvattiin vuoden 2017 aikana, ja valmistelu jatkuu 2018. Kanta-tietojen saaminen Omaolo-palvelujen käyttöön hankkeen aikana näyttää olevan haastava (mm. asiakastietolain käsittelyn aikataulut), ja se tulee vaikuttamaan projektin aikaisiin hyötyihin.

ODA-konsortio on hakenut valtiovarainministeriöltä tukea kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPa) komponenttien hyödyntämiseksi ODA –palveluissa (mm. suomi.fi-tunnistautuminen, puolesta-asiointi, viestinvälitys, palvelunäkymät, palveluväylä). Tukea on haettu ja saatu suunnittelutyöhön ja toteutustyöhön. Toteutus on tehty pääosin vuoden 2017 aikana ODA koordinaation toimesta.

Toiminnallista muutosta on Kuopion ODA-kuntapilotissa lähdetty toteuttamaan kolmella pilottiprosessilla, joita ovat 1) alakouluikäisen prosessi 2) yläkouluikäisen prosessi ja 3) lasten ja nuorten suun terveyden ennaltaehkäisevä prosessi. Palveluprosesseja tutkivat ja kehittävät ryhmät ovat kuuden hengen moniammatillisia ryhmiä, joissa on edustajia lapsiperhepalveluista ja lastensuojelun avohuollosta, perhetyöstä, kouluterveydenhoidosta, oppilashuoltopalveluista ja suun terveydenhuollosta. Kaikissa prosesseissa kehittämisen kohteena on tuen tarpeessa olevien lasten, nuorten ja perheiden varhaisempi tunnistaminen siten, ettei viivettä huolen ilmenemisestä tuen saamiseen olisi lainkaan. Vuoden 2017 aikana kehittämisen kohteena on ollut huolen tunnistamisen prosessi niin kouluterveydenhuollon, kuin suun terveydenhuollonkin palveluissa.

Alakouluikäisen ja yläkouluikäisen prosessit yhdistettiin selvitystyön edetessä yhdeksi peruskouluikäisen lapsen tai nuoren ja hänen perheensä palveluprosessiksi. Kouluterveydenhuollossa toteutettiin muutosvalmennusten myötä useita toiminnallisia muutoksia. Yhteistyötä on vahvistettu suun terveydenhuollon, oppilashuoltopalveluiden, perhepalveluiden, lastensuojelun avohuollon ja perhetyön kesken. Terveystenhoitajille kehitettiin työmenetelmä, jonka avulla tuen tarpeessa olevia oppilaita ja perheitä voidaan tunnistaa. Terveystenhoitajia kannustettiin entistä tehokkaampaan huolen puheeksiottoon. ”Luukulta luukulle” –ohjaamista haluttiin vähentää uuden toimintatavan myötä, jossa terveystenhoitaja kokoaa moniammatillisen asiantuntijaryhmän oppilaan ja hänen perheensä ympärille mikäli tuen tarvetta ilmenee. Kouluterveydenhuollossa toteutettiin myös kirjaamisen auditointi, jonka tulosten pohjalta laadittiin yhteiset kirjaamisohjeet ja tehostettiin SPAT-koodien käyttämistä eli tilastointia, jota esimies seuraa säännöllisesti.

Suun terveydenhuollossa käynnistettiin keväällä 2017 omahoidon vastaanotto, jossa annetaan omahoidon ohjausta, hoidetaan hammashoitopelkoa ja annetaan aikaa ja osaamista psyko-sosiaalisen huolen varhaiseen tunnistamiseen ja ongelman ratkaisemiseen. Vastaanotto on suunnattu alle 18-vuotiaille tai päivystyksestä ohjatuille asiakkaille, joilla on puutteita omahoidon toteutumisessa. Huolen tunnistamisen prosessia kehitettiin henkilöstöä ja asiakasta kuunnellen, ja yhteistyötä tiivistettiin neuvolan, kouluterveydenhuollon, oppilashuollon ja perhepalvelujen kanssa. Käytäntöjä yhtenäistettiin, ja suun terveydenhuollossa luotiin toimintamalli tilanteeseen, jossa lapsi tai nuori ei saavu vastaanotolle, sekä niihin tilanteisiin, jotka vaativat lastensuojeluilmoituksen tekemistä. Omahoidon vastaanotto toimii myös sidosryhmien yhteyslinkkinä ennaltaehkäisevään suun terveydenhuoltoon.

Syksyllä 2017 kouluterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon prosessit valmistautuivat digitaalisten Omaolo –palveluiden pilotointia varten. Molemmat Kuopion pilotit konseptoitiin yhdessä käytännön ammattilaisten, palvelumuotoilutoimiston ja ODA2 teknisen toteutuksen kanssa. Kuopiossa valtiovarainministeriön kuntakokeiluprojektissa kehitetty (Kuopion kaupunki ja Diakonia-ammattikorkeakoulu) nuorten elämänhallinnan mittari (3x10D) on otettu osaksi kansallisia Omaolo-palveluja ja sitä on kehitetty Kuopion piloteissa edelleen soveltuvaksi peruskouluikäisille (7-9 vuotias, 10-13 vuotias, 14-17 vuotias) ja perheelle. 3X10D-mittarista toivotaan olevan apua lasten ja nuorten sekä heidän perheensä tuen tarpeiden tunnistamisessa.

Kouluterveydenhuollossa tullaan keväällä 2018 pilotoimaan 3X10D - Elämänhallinnan mittaria kolmella peruskoululla kolmen terveystenhoitajan toimesta. Jokainen testaa yhtä ikäluokkaa ja sille skaalattua kyselyä, sekä vanhemmille suunnattua kyselyä. Suun terveydenhuollossa tullaan pilotoimaan suun terveydenhuollon anamneesia eli esitietoja. Omaha-ohjeet haluttaisiin saada osaksi asiakkaan hyvinvointisuunnitelmaa esimerkiksi videon muodossa. Lisäksi suun terveydenhuolto testaa tarvittaessa myös 3X10D-mittaria, jonka avulla saadaan tietoa asiakkaan psyko-sosiaalisesta tilanteesta.

Puolesta asiointia tullaan tarvitsemaan molemmissa piloteissa ja sitä kehitetään valtakunnallisessa yhteistyössä. Huolen tunnistamiseen liittyvä työskentely nivoutui Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) tavoitteisiin. Yhteistyötä tehtiin myös erikoissairaanhoidon Virtuaalisairaala 2.0 –hankkeen kanssa, joka työstää Kuopiossa raskausajan diabetes- ja nuorisopsykiatrian digihoitopolkuja, ja tähän työstämiseen myös Kuopion ODA-hankkeesta osallistuttiin.

Minimikontekstinhallinta- ja ajanvarausintegraatioita perustietojärjestelmiin valmisteltiin yhdessä muiden ODA-kuntien kanssa. Kunnat neuvottelivat järjestelmätoimittajien (Kuopion osalta CGI ja Innet) kanssa yhdessä. CGI:n tarjous hyväksyttiin Alue-Pegasos näkökulmasta, mutta CGI siirsi sen toiminnallisuudet alkuvuoteen 2018. Innetin kanssa keskustelut eivät päässeet yhtä pitkälle vuonna 2017 mutta jatkuvat 2018.

ODA-palveluiden vaikuttavuuden arviointiryhmien työskentely käynnistyi ja ryhmiin nimettiin henkilöitä substanssista, esimerkiksi omaishoidosta, vammaispalveluista ja maahanmuuttajapalveluista. Kuopion pilottien osalta, pilottien viivästyttyä, ei mitattuja tuloksia vielä ole saatavilla, mutta hyviä huomioita toiminnallisten muutosten vaikutuksista on jo nähtävillä. Viestintää toteutettiin osallistumalla messuille ja erilaisiin tapahtumiin sekä kirjoittamalla tiedotteita ja abstracteja.

Isaacus – Hyvinvoinnin palveluoperaattori on Sitran rahoittama hankekokonaisuus, jossa valmistellaan hyvinvointidatan kokoamiseen ja koordinointiin keskittyvän toimijan perustamista Suomeen. Suomessa yksilöistä kerätty tieto on ollut hajallaan kansallisissa ja paikallisissa järjestelmissä. Uuden rakennetun tietoaaltaan ja palveluoperaattorin tehtävänä on tarjota eri tietolähteistä saatavaa hyvinvointiin vaikuttavaa tietoa yhden luukun kautta. Tiedon kokoamisessa ja käsittelyssä turvataan tietosuojaa ja tietoturva.

Kuopion hankkeen nimenä on Isaacus - Lasten ja nuorten hyvinvointitiedon pilotti. Hankkeessa asiakasryhmänä on sosiaalihuollon asiakkaista sekmentoituna olevat alle 18-vuotiaat lapset. Kuopion Isaacus-lasten ja nuorten hyvinvointitiedon pilotti kestää syyskuusta 2016 tammikuuhun 2018.

Hankkeessa on tehty tekninen tietoaaltaan toteutus ensimmäisenä Suomessa. Dataintegraatio on Kuopion kaupungin kolmeen järjestelmään: Sosiaali-Effica, Pegasos ja Intime. Tietoaaltaassa käytetään lähteinä yksikkörajoja ylittäen sosiaalihuollon- ja terveydenhuollon ja taloustiedon tietojärjestelmistä. Tietoaaltaassa on useita erilaisia analytiikkavälineitä eli ns. tutkijan työtiloja, joita tutkija/tutkijaryhmät voivat hyödyntää. Hankkeen aikana arvioitiin myös lastensuojelun asiakaskortin soveltuvuutta palvelutarpeen arviointi- ja seurantavälineenä.

Isaacus tietoaaltaan rakensi Istekki Oy. Isaacus – hankkeen aikana Wisane Oy, Istekki Oy ja ESIOR Oy analysoivat sovitusti asiakastietoinesta ja tuottivat tietoa toiminnasta palveluprosessin kokonaisuuden hyödyksi. Tekstianalyysin tuottaja vaihtui syksyllä 2017 ja uuden analyysituottajan Istekki Oy tekstianalyysin tutkimustulokset valmistuvat tammikuun 2018 aikana.

Yhteistyötä on tehty mm. Kuopion yliopistollisen sairaalan (PSSHP/Kys), Itä-Suomen yliopiston (UEF), Savonian, Health Kuopion, ja Kuopion kaupungin eri yksiköiden sekä alueella olevien hankkeiden mm. Palvelupaketti, LAPE, StopDia ja ODA kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös Sitran ja Sitran hankerahoitukselle tietoallasta rakentavien HUS- ja VSSHP- ja Biopankki-hankkeiden kanssa.

Henkilöstön täydennyskoulutus

Perusturvan ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksen osallistuminen ammattiryhmittäin vuonna 2017 ja täydennyskoulutuspäivien määrät vuosina 2016 ja 2017

Ammattiryhmä	lukumäärä (n)	Koulutukseen osallistuneet 2017	Koulutus-päivät 2017	Koulutus-päivät 2016
Lääkärit ja hammaslääkärit	186	173	828	620
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulu- tai opistoasteen tutkinnon suorittaneet	832	662	2 608	2 943
Sosiaalityöntekijät	102	94	408	213
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tai kouluasteen tutkinnon suorittaneet	1 331	697	1 641	2 164
Yliopistokoulutettu muu henkilöstö	74	66	432	291
Muu henkilöstö (mm. tuki-, toimisto- ja tietopalveluhenkilöstö)	127	67	160	216
YHTEENSÄ	2 652	1 759	6 077	6 447

* Henkilöstömäärät 31.12.2017 tilanteen mukaisesti *

Perusturvan ja terveydenhuollon henkilöstön koulutukseen osallistuneiden täydennyskoulutuspäivien keskimääräinen lukumäärä ammattiryhmittäin vuosina 2017 - 2014

Ammattiryhmä	2017	2016	2015	2014
Lääkärit ja hammaslääkärit	4,8	3,7	3,2	4,0
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulu- tai opistoasteen tutkinnon suorittaneet	3,9	4,5	3,8	4,1
Sosiaalityöntekijät	4,3	3,0	4,6	2,9
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tai kouluasteen tutkinnon suorittaneet	2,4	3,2	2,5	2,3
Yliopistokoulutettu muu henkilöstö	6,5	5,4	6,2	6,2
Muu henkilöstö (mm. tuki-, toimisto- ja tietopalveluhenkilöstö)	2,4	3,0	2,3	1,7

Perusturvan ja terveydenhuollon henkilöstökoulutuksen määrärahojen (€) käyttö vuosina 2014-2017

	2017	2016	2015	2014
Palvelualueiden (PeTe) koulutusmäärärahojen käyttö	341 239	333 904	341 599	369 211
Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus	20 306	29 541	24 856	8 920
PeTe:n yhteinen koulutus (mm. turvallisuuskoulutukset)	804	16 357	40 725	26 211
YHTEENSÄ	362 349	379 802	409 195	406 356

7. TULOSLASKELMAT

Vega 12.2.2018

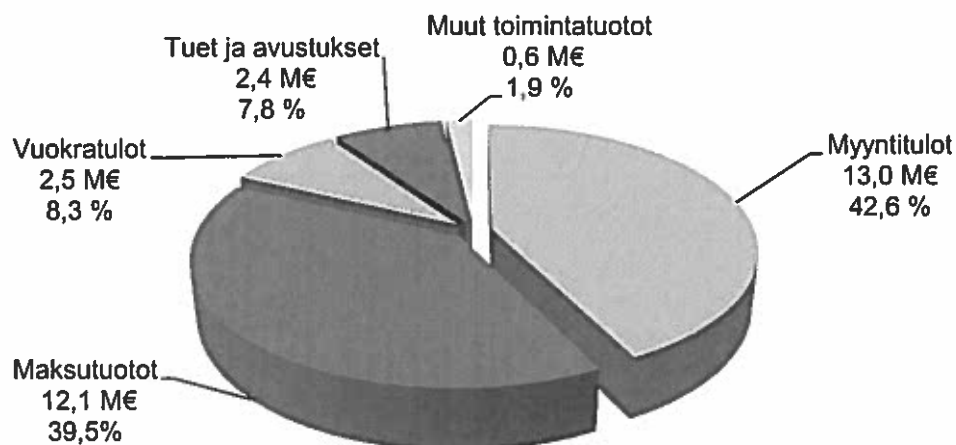
TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU								
TAMMI-JOULUKUU 2017								
	TP 2016	ALKUPER. TA 2017	MUUTETTU TA 2017	TP 2017	YLITYS / ALITUS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17
PERUSTURVAN PALVELUALUE YHTEENSÄ								
Toimintatulot	35 311 078	28 403 628	27 860 928	30 617 725	2 756 797	109,9	-4 693 353	-13,3
Myyntitulot	6 375 925	4 516 787	10 382 223	13 040 000	2 657 777	125,6	6 664 075	104,5
Maksutuotot	13 924 192	16 013 108	12 463 200	12 081 519	-381 681	96,9	-1 842 673	-13,2
Vuokratulot	1 951 055	1 830 404	2 574 400	2 528 056	-46 344	98,2	577 002	29,6
Tuet ja avustukset	11 876 587	3 551 678	2 033 462	2 398 754	365 292	118,0	-9 477 833	-79,8
Muut toimintatuotot	1 183 320	2 491 651	407 643	569 396	161 753	139,7	-613 924	-51,9
Toimintamenot	-194 957 926	-168 857 845	-171 081 093	-172 236 583	-1 155 490	100,7	22 721 343	-11,7
Henkilöstökulut	-65 171 551	-62 111 569	-63 181 494	-65 562 599	-2 381 105	103,8	-391 048	0,6
Palvelujen ostot	-75 762 865	-77 838 815	-78 963 315	-81 365 041	-2 401 726	103,0	-5 602 176	7,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 767 611	-2 153 930	-2 153 930	-1 808 350	345 580	84,0	-40 739	2,3
Avustukset	-41 763 640	-15 880 882	-15 880 882	-12 347 661	3 533 222	77,8	29 415 980	-70,4
Vuokrat	-9 955 771	-10 435 677	-10 464 500	-10 594 130	-129 630	101,2	-638 359	6,4
Muut toimintakulut	-536 487	-436 972	-436 972	-558 803	-121 831	127,9	-22 316	4,2
KATE	-159 646 848	-140 454 217	-143 220 165	-141 618 858	1 601 307	98,9	18 027 990	-11,3
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT								
Toimintatulot	17 056 938	20 295 517	22 781 523	24 377 803	1 596 280	107,0	7 320 865	42,9
Myyntitulot	3 192 929	2 540 787	8 361 223	10 065 922	1 704 699	120,4	6 872 993	215,3
Maksutuotot	11 519 473	15 350 504	11 577 000	11 176 177	-400 823	96,5	-343 296	-3,0
Vuokratulot	1 901 432	1 657 400	2 510 400	2 504 500	-5 900	99,8	603 069	31,7
Tuet ja avustukset	370 031	320 900	220 900	448 960	228 060	203,2	78 929	21,3
Muut toimintatuotot	73 073	425 926	112 000	182 244	70 244	162,7	109 170	149,4
Toimintamenot	-106 823 301	-122 901 173	-125 797 874	-130 162 542	-4 364 668	103,5	-23 339 240	21,8
Henkilöstökulut	-44 252 716	-47 065 345	-48 004 531	-49 338 979	-1 334 448	102,8	-5 086 262	11,5
Palvelujen ostot	-44 885 479	-54 798 795	-56 686 395	-60 650 711	-3 964 316	107,0	-15 765 232	35,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 301 855	-1 743 530	-1 744 530	-1 452 701	291 829	83,3	-150 846	11,6
Avustukset	-8 324 328	-10 739 690	-10 739 690	-9 797 221	942 469	91,2	-1 472 893	17,7
Vuokrat	-7 691 926	-8 284 133	-8 353 048	-8 508 050	-155 002	101,9	-816 124	10,6
Muut toimintakulut	-366 998	-269 680	-269 680	-414 881	-145 201	153,8	-47 883	13,0
KATE	-89 766 363	-102 605 656	-103 016 351	-105 784 738	-2 768 387	102,7	-16 018 375	17,8
LAPSIPERHEPALVELUT								
Toimintatulot	2 498 819	1 862 876	2 214 472	2 422 392	207 920	109,4	-76 428	-3,1
Myyntitulot	524 872	221 000	266 000	499 549	233 549	187,8	-25 323	-4,8
Maksutuotot	794 978	579 604	886 200	905 342	19 142	102,2	110 364	13,9
Vuokratuotot	1 003	0	0	4 438	4 438		3 435	342,6
Tuet ja avustukset	1 177 882	1 062 272	1 062 272	1 012 264	-50 008	95,3	-165 619	-14,1
Muut toimintatuotot	84	0	0	799	799		714	847,5
Toimintamenot	-27 358 072	-27 532 137	-27 532 137	-28 830 051	-1 297 914	104,7	-1 471 979	5,4
Henkilöstökulut	-8 584 835	-7 908 879	-7 908 879	-8 608 045	-699 166	108,8	-23 210	0,3
Palvelujen ostot	-17 308 876	-17 980 431	-17 980 431	-18 503 586	-523 155	102,9	-1 194 710	6,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-270 007	-308 000	-308 000	-284 072	23 928	92,2	-14 065	5,2
Avustukset	-21 186	-50 000	-50 000	-60 362	-10 362	120,7	-39 176	184,9
Vuokrat	-1 130 755	-1 210 873	-1 210 873	-1 288 848	-77 975	106,4	-158 093	14,0
Muut toimintakulut	-42 414	-73 954	-73 954	-85 139	-11 185	115,1	-42 725	100,7
KATE	-24 859 253	-25 669 261	-25 317 665	-26 407 660	-1 089 995	104,3	-1 548 407	6,2

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

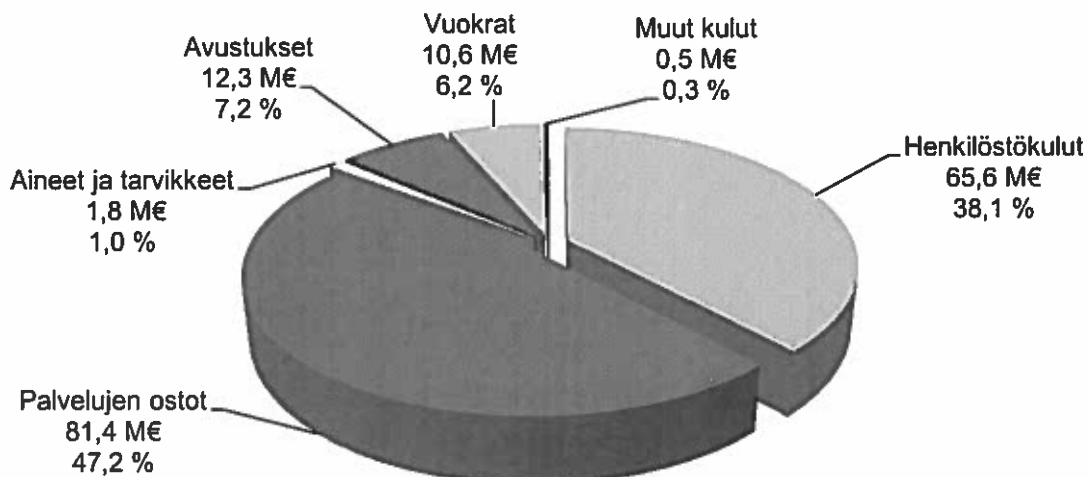
TAMMI-JOULUKUU 2017

	TP 2016	ALKUPER. TA 2017	MUUTETTU TA 2017	TP 2017	YLITYS / ALITUS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17
AIKUISSOSIAALITYÖN PALVELUT								
Toimintatulot	15 282 792	5 681 002	2 512 000	3 182 699	670 699	126,7	-12 100 094	-79,2
Myyntitulot	2 431 659	1 600 000	1 600 000	2 249 446	649 446	140,6	-182 213	-7,5
Maksutuotot	1 609 741	83 000	0	0	0	0	-1 609 741	-100,0
Vuokratulot	48 620	173 004	64 000	19 118	-44 882	29,9	-29 502	-60,7
Tuet ja avustukset	10 088 125	1 781 166	574 250	536 038	-38 212	93,3	-9 552 087	-94,7
Muut toimintatuotot	1 104 646	2 043 832	273 750	378 096	104 346	138,1	-726 550	-65,8
Toimintamenot	-54 786 924	-10 539 002	-9 644 943	-6 089 163	3 555 780	63,1	48 697 762	-88,9
Henkilöstökulut	-7 595 236	-1 903 585	-1 898 218	-2 128 298	-230 080	112,1	5 466 938	-72,0
Palvelujen ostot	-12 898 326	-3 009 681	-2 162 081	-1 097 337	1 064 744	50,8	11 800 989	-91,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-122 557	-64 400	-63 400	-16 674	46 726	26,3	105 883	-86,4
Avustukset	-33 418 127	-5 091 192	-5 091 192	-2 490 058	2 601 134	48,9	30 928 068	-92,5
Vuokrat	-670 194	-448 643	-408 551	-345 949	62 602	84,7	324 245	-48,4
Muut toimintakulut	-82 485	-21 501	-21 501	-10 846	10 655	50,4	71 638	-86,9
KATE	-39 504 132	-4 858 000	-7 132 943	-2 906 464	4 226 479	40,7	36 597 668	-92,6
PERUSTURVAN TUKIPALVELUT								
Toimintatulot	5 137	35 840	35 840	4 790	-31 050	13,4	-347	-6,8
Myyntitulot	0	4 000	4 000	1 173	-2 827	29,3	1 173	
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	
Vuokratulot	0	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	5 057	31 840	31 840	3 618	-28 222	11,4	-1 439	-28,5
Muut toimintatuotot	80	0	0	0	0	0	-80	-100,0
Toimintamenot	-2 808 826	-2 470 771	-2 470 771	-2 848 413	-377 642	115,3	-39 587	1,4
Henkilöstökulut	-2 702 098	-2 303 522	-2 303 522	-2 704 499	-400 977	117,4	-2 401	0,1
Palvelujen ostot	-71 341	-133 882	-133 882	-124 215	9 667	92,8	-52 874	74,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 896	-4 000	-4 000	-5 415	-1 415	135,4	-1 519	39,0
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	
Vuokrat	-30 721	-23 781	-23 781	-9 455	14 326	39,8	21 266	-69,2
Muut toimintakulut	-769	-5 586	-5 586	-4 829	757	86,4	-4 059	527,5
KATE	-2 803 689	-2 434 931	-2 434 931	-2 843 623	-408 692	116,8	-39 934	1,4
JOHDON TUKIPALVELUT								
Toimintatulot	467 391	528 393	317 093	630 041	312 948	198,7	162 650	34,8
Myyntitulot	226 465	151 000	151 000	223 909	72 909	148,3	-2 556	-1,1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	
Vuokratulot	0	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	235 491	355 500	144 200	397 874	253 674	275,9	162 384	69,0
Muut toimintatuotot	5 435	21 893	21 893	8 257	-13 636	37,7	2 822	51,9
Toimintamenot	-3 180 803	-5 414 762	-5 635 368	-4 306 415	1 328 954	76,4	-1 125 612	35,4
Henkilöstökulut	-2 036 666	-2 930 238	-3 066 344	-2 782 779	283 565	90,8	-746 113	36,6
Palvelujen ostot	-598 844	-1 916 026	-2 000 526	-989 192	1 011 334	49,4	-390 348	65,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 296	-34 000	-34 000	-49 488	-15 488	145,6	19 808	-28,6
Avustukset	0	0	0	-20	-20		-20	
Vuokrat	-432 175	-468 247	-468 247	-441 829	26 418	94,4	-9 654	2,2
Muut toimintakulut	-43 822	-66 251	-66 251	-43 108	23 143	65,1	714	-1,6
KATE	-2 713 412	-4 886 369	-5 318 275	-3 676 373	1 641 902	69,1	-962 962	35,5

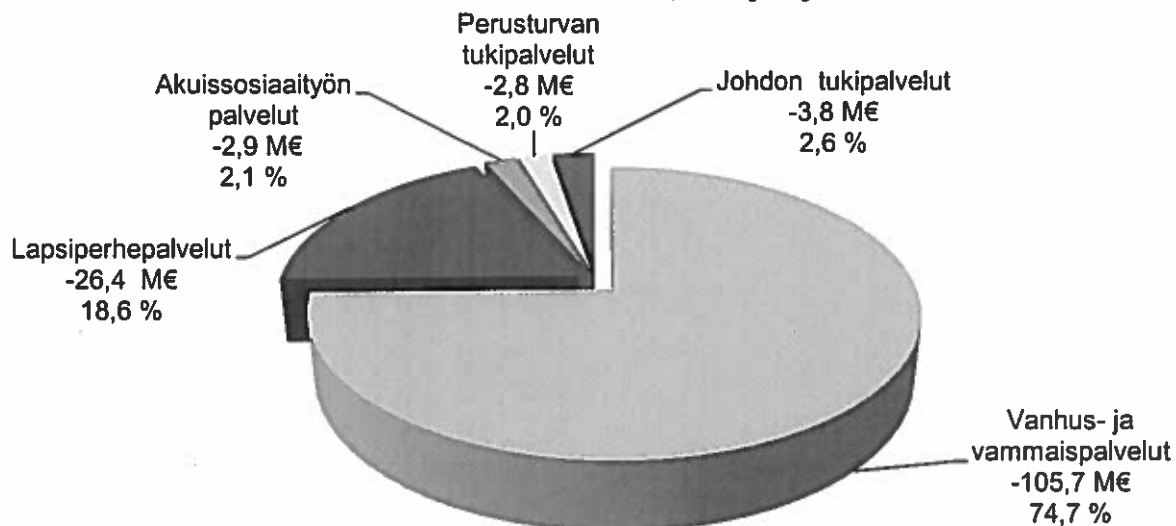
Perusturva/ toimintatulojen 30,6 milj. € jakautuminen

Perusturva/ toimintamenojen 172,2 milj. € jakautuminen

Perusturva/ toimintakatteen 141,6 milj. € jakautuminen

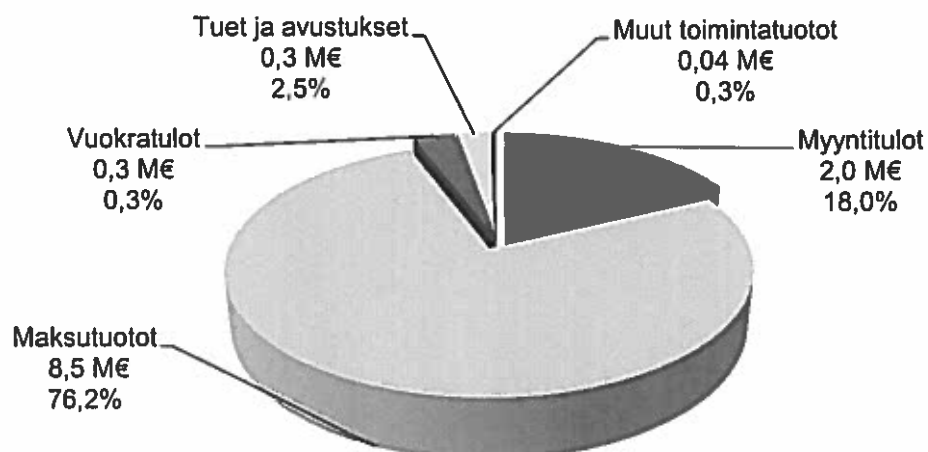

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU								
TAMMI-JOULUKUU 2017								
	TP 2016	ALKUPER. TA 2017	MUUTETTU TA 2017	TP 2017	YLITYS / ALITUS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17
TERVEYDENHUOLLON PALVELUALUE YHTEENSÄ								
Toimintatulot	14 771 420	14 983 793	10 702 812	11 136 772	433 960	104,1	-3 634 648	-24,6
Myyntitulot	6 416 308	6 269 981	1 820 000	2 003 846	183 846	110,1	-4 412 463	-68,8
Maksutuotot	7 730 943	8 124 462	8 288 462	8 483 730	195 268	102,4	752 787	9,7
Vuokratulot	338 147	339 000	334 000	339 043	5 043	101,5	896	0,3
Tuet ja avustukset	214 690	215 350	215 350	274 366	59 016	127,4	59 676	
Muut toimintatuotot	71 332	35 000	45 000	35 787	-9 213	79,5	-35 544	-49,8
Toimintamenot	-237 637 506	-249 789 165	-252 682 339	-253 101 862	-419 523	100,2	-15 464 357	6,5
Henkilöstökulut	-44 804 775	-47 947 438	-47 145 762	-46 930 368	215 394	99,5	-2 125 593	4,7
Palvelujen ostot	-178 009 740	-185 656 705	-188 770 906	-189 459 262	-688 356	100,4	-11 449 522	6,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 892 515	-7 163 771	-7 794 571	-7 754 793	39 778	99,5	-862 279	12,5
Avustukset	-195 450	-301 160	-301 160	-286 815	14 345	95,2	-91 365	46,7
Vuokrat	-7 401 827	-8 374 490	-8 324 339	-8 346 698	-22 359	100,3	-944 871	12,8
Muut toimintakulut	-333 200	-345 601	-345 601	-323 926	21 675	93,7	9 274	-2,8
KATE	-222 866 086	-234 805 372	-241 979 527	-241 965 091	-14 436	100,0	-19 099 005	8,6
AVOHOIDON PALVELUT								
Toimintatulot	11 696 710	11 562 293	7 114 312	7 355 375	241 063	103,4	-4 341 335	-37,1
Myyntitulot	6 089 066	5 929 981	1 452 000	1 604 643	152 643	110,5	-4 484 423	-73,6
Maksutuotot	5 419 465	5 462 562	5 487 562	5 553 127	65 565	101,2	133 662	2,5
Vuokratulot	0	5 000	0	0	0	0,0	0	0,0
Tuet ja avustukset	127 218	131 750	131 750	164 926	33 176	0,0	37 708	0,0
Muut toimintatuotot	60 961	33 000	43 000	32 679	-10 321	76,0	-28 282	-46,4
Toimintamenot	-49 027 673	-52 586 920	-53 487 212	-53 056 608	430 604	99,2	-4 028 934	8,2
Henkilöstökulut	-26 773 551	-28 904 009	-28 353 047	-28 205 659	147 388	99,5	-1 432 108	5,3
Palvelujen ostot	-12 135 860	-12 894 577	-13 755 693	-13 488 975	266 718	98,1	-1 353 115	11,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 443 469	-5 540 461	-6 239 461	-6 235 152	4 309	99,9	-791 683	14,5
Avustukset	-195 450	-300 000	-300 000	-286 815	13 185	95,6	-91 365	46,7
Vuokrat	-4 292 024	-4 707 673	-4 599 311	-4 651 684	-52 373	101,1	-359 660	8,4
Muut toimintakulut	-187 319	-240 200	-239 700	-188 322	51 378	78,6	-1 003	0,5
KATE	-37 330 963	-41 024 627	-46 372 900	-45 701 233	671 667	98,6	-8 370 269	22,4
SAIRAALAPALVELUT								
Toimintatulot	2 276 760	2 596 350	2 636 350	2 716 435	80 085	103,0	439 675	19,3
Myyntitulot	169 303	243 000	243 000	268 950	25 950	110,7	99 647	58,9
Maksutuotot	2 042 090	2 286 900	2 326 900	2 367 490	40 590	101,7	325 400	15,9
Vuokratuotot	660	0	0	1 500	1 500	0,0	840	127,3
Tuet ja avustukset	62 472	64 450	64 450	75 493	11 043	0,0	13 021	20,8
Muut toimintatuotot	2 235	2 000	2 000	3 001	1 001	150,1	767	34,3
Toimintamenot	-21 155 870	-23 200 017	-22 500 016	-22 207 467	292 549	98,7	-1 051 597	5,0
Henkilöstökulut	-12 504 277	-13 417 016	-12 837 015	-12 797 882	39 133	99,7	-293 605	2,3
Palvelujen ostot	-5 049 969	-5 575 817	-5 525 817	-5 315 119	210 698	96,2	-265 150	5,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 368 523	-1 564 000	-1 494 000	-1 461 335	32 665	97,8	-92 812	6,8
Avustukset	0	0	0	0	0	0,0	0	
Vuokrat	-2 161 685	-2 571 184	-2 571 184	-2 562 239	8 945	99,7	-400 554	18,5
Muut toimintakulut	-71 416	-72 000	-72 000	-70 891	1 109	98,5	525	-0,7
KATE	-18 879 110	-20 603 667	-19 863 666	-19 491 032	372 634	98,1	-611 922	3,2

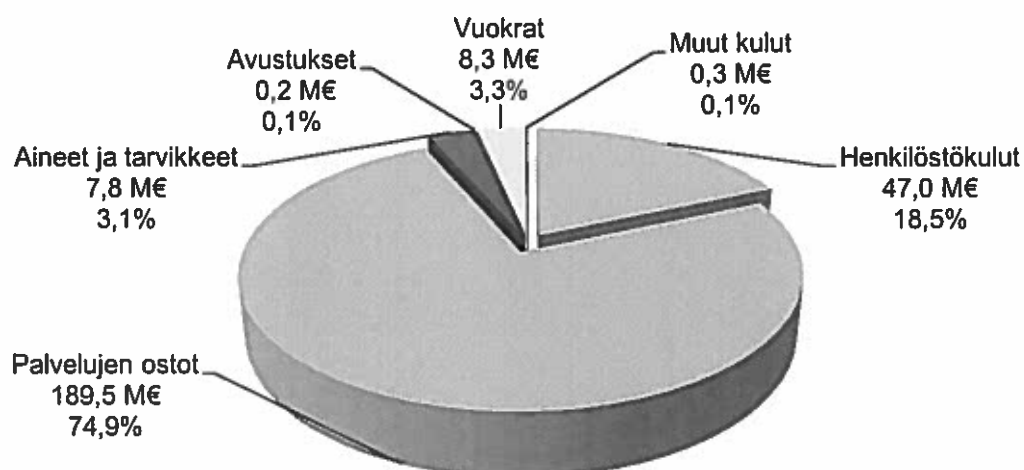
TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU
TAMMI-JOULUKUU 2017

	TP 2016	ALKUPER. TA 2017	MUUTETTU TA 2017	TP 2017	YLITYS / ALITUS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17
MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT								
Toimintatulot	501 649	450 750	539 750	629 667	89 917	116,7	128 018	25,5
Myyntitulot	47 279	24 000	14 000	26 006	12 006	185,8	-21 273	-45,0
Maksutuotot	92 687	75 000	174 000	232 496	58 496	133,6	139 808	150,8
Vuokratulot	337 487	334 000	334 000	337 543	3 543	101,1	56	0,0
Tuet ja avustukset	23 980	17 750	17 750	33 515	15 765	0,0	9 535	39,8
Muut toimintatuotot	215	0	0	107	107		-108	-50,3
Toimintamenot	-8 764 787	-9 641 776	-10 063 811	-9 982 067	81 744	99,2	-1 217 280	13,9
Henkilöstökulut	-3 923 220	-4 287 096	-4 405 384	-4 376 028	29 356	99,3	-452 808	11,5
Palvelujen ostot	-3 774 037	-4 184 099	-4 437 184	-4 380 573	56 611	98,7	-606 536	16,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 741	-58 310	-60 110	-56 292	3 818	93,6	18 450	-24,7
Avustukset	0	-1 160	-1 160	0	1 160	0,0	0	
Vuokrat	-930 969	-1 079 710	-1 128 072	-1 106 919	21 153	98,1	-175 950	18,9
Muut toimintakulut	-61 820	-31 401	-31 901	-62 255	-30 354	195,2	-435	0,7
KATE	-8 263 138	-9 191 026	-9 524 061	-9 352 400	171 661	98,2	-1 089 262	13,2
TERVEYDENHUOLLON TUKIPALVELUT								
Toimintatulot	119 602	74 400	112 400	104 679	-7 721	93,1	-14 923	-12,5
Myyntitulot	110 660	73 000	111 000	104 246	-6 754	93,9	-6 414	-5,8
Maksutuotot	0	0	0	0	0		0	
Vuokratulot	0	0	0	0	0		0	
Tuet ja avustukset	1 020	1 400	1 400	432	-968	30,9	-588	-57,6
Muut toimintatuotot	7 922	0	0	0	0		-7 922	
Toimintamenot	-1 644 746	-1 399 340	-1 620 188	-1 607 792	12 396	99,2	36 954	-2,2
Henkilöstökulut	-1 603 727	-1 339 317	-1 550 316	-1 550 799	-483	100,0	52 929	-3,3
Palvelujen ostot	-17 813	-41 100	-41 100	-29 015	12 085	70,6	-11 202	62,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 781	-1 000	-1 000	-1 586	-586	158,6	4 195	-72,6
Avustukset	0	0	0	0	0	0,0	0	
Vuokrat	-17 150	-15 923	-25 772	-25 856	-84	100,3	-8 707	50,8
Muut toimintakulut	-274	-2 000	-2 000	-535	1 465	26,8	-261	95,3
KATE	-1 525 144	-1 324 940	-1 507 788	-1 503 113	4 675	99,7	22 031	-1,4
ERIKOISSAIRAANHOITO								
Toimintatulot	176 700	300 000	300 000	330 617	30 617	110,2	153 917	87,1
Myyntitulot	0	0	0	0	0		0	
Maksutuotot	176 700	300 000	300 000	330 617	30 617	110,2	153 917	87,1
Vuokratulot	0	0	0	0	0		0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0		0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0		0	
Toimintamenot	-157 044 430	-162 961 112	-165 011 112	-166 247 929	-1 236 817	100,7	-9 203 500	5,9
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0		0	
Palvelujen ostot	-157 032 060	-162 961 112	-165 011 112	-166 245 579	-1 234 467	100,7	-9 213 519	5,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-428	-428		-428	
Avustukset	0	0	0	0	0		0	
Vuokrat	0	0	0	0	0		0	
Muut toimintakulut	-12 370	0	0	-1 922	-1 922		10 448	
KATE	-156 867 730	-162 661 112	-164 711 112	-165 917 313	-1 206 201	100,7	-9 049 583	5,8

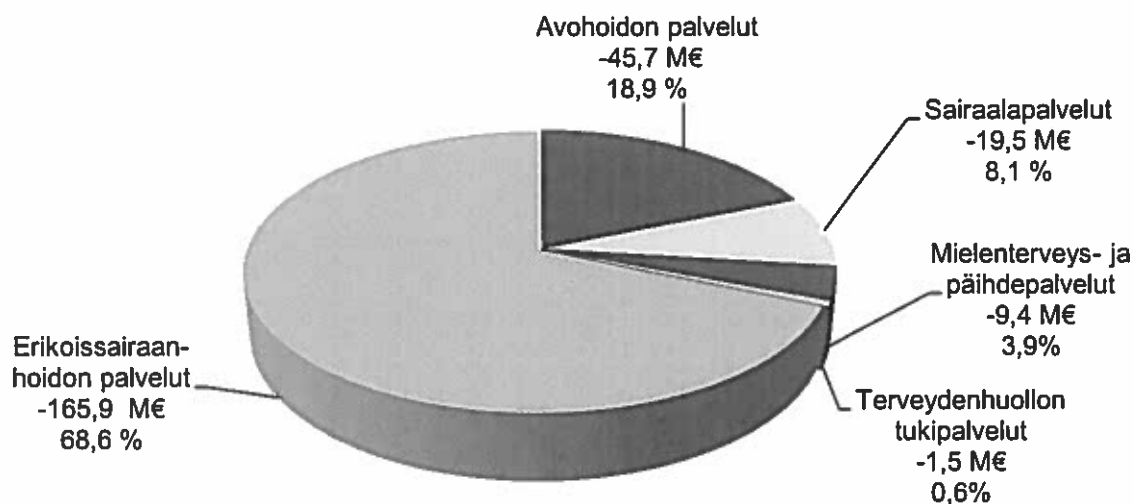
Terveydenhuolto/ toimintatulojen 11,1 milj. € jakautuminen

Terveydenhuolto/ toimintamenojen 253,1 milj. € jakautuminen

Terveydenhuolto / toimintakatteen 242,0 milj. € jakautuminen

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU
TAMMI-JOULUKUU 2016

ISÄNTÄKUNTAPALVELUT	TP 2016	TA 2017	TP 2017	ALITUS/ YLITYS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17
TUUSNIEMEN PERUSTERVEYDENHUOLTO							
Toimintatulot	3 317 830	3 350 000	3 138 384	-211 616	93,7	-179 446	-5,4
Liikevaihto	0	0	0	0		0	
Liiketoiminnan muut tuotot	3 317 830	3 350 000	3 138 384	-211 616	93,7	-179 446	-5,4
Toimintamenot	-3 317 830	-3 350 000	-3 138 384	211 616	93,7	179 446	-5,4
Materiaalit ja palvelut	-1 257 708	-1 237 960	-1 217 633	20 327	98,4	40 075	-3,2
Henkilöstökulut	-2 045 241	-2 099 040	-1 907 322	191 718	90,9	137 919	-6,7
Liiketoiminnan muut kulut	-14 881	-13 000	-13 428	-428	103,3	1 453	-9,8
LIIEKEYLJÄÄMÄ(-ALJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0,0	0	0,0

KUOPION KAUPUNKI

Perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueet
Isäntäkuntapalvelut

TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU TAMMI-JOULUKUU 2017									
	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	MUUTETTU TA 2017	TP 2017	YLITYS / ALITUS	TOT %	MUUTOS € 16/17	MUUTOS % 16/17	
PERUSTURVA JA TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ									
Toimintatuotot	50 082 498	43 387 421	38 563 740	41 754 497	3 190 757	108,3	-8 328 001	-16,6	
Toimintakulut	-432 595 432	-418 647 010	-423 763 432	-425 338 446	1 575 014	100,4	7 256 986	-1,7	
Toimintakate	-382 512 934	-375 259 589	-385 199 692	-383 583 949	-1 615 743	99,6	-1 071 015	0,3	
PERUSTURVA									
Toimintatuotot	35 311 078	28 403 628	27 860 928	30 617 725	2 756 797	109,9	-4 693 353	-13,3	
Toimintakulut	-194 957 926	-168 857 845	-171 081 093	-172 236 583	1 155 490	100,7	22 721 343	-11,7	
Toimintakate	-159 646 849	-140 454 218	-143 220 166	-141 618 858	-1 601 308	98,9	18 027 991	-11,3	
TERVEYDENHUOLTO									
Toimintatuotot	14 771 420	14 983 793	10 702 812	11 136 772	433 960	104,1	-3 634 648	-24,6	
Toimintakulut	-237 637 506	-249 789 165	-252 682 339	-253 101 862	419 523	100,2	-15 464 357	6,5	
Toimintakate	-222 866 086	-234 805 372	-241 979 527	-241 965 091	-14 436	100,0	-19 099 005	8,6	
ISÄNTÄKUNTAPALVELUT									
Toimintatuotot	3 317 830	3 350 000	3 350 000	3 138 384	-211 616	93,7	-179 446	-5,4	
Toimintakulut	-3 317 830	-3 350 000	-3 350 000	-3 138 384	-211 616	93,7	179 446	-5,4	
Liikelyljäämä /(-alijäämä)	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	

8. IRTAIMISTOHANKINNAT

IRTAIMISTOHANKINNAT VUONNA 2017 Investoinnin hankintaraja yli 10.000 €	Esitys €	Karsinta €	Käsu €	Tot 2017 €
SUUN TERVEYDENHUOLTO	470 000	-70 000	400 000	330 637
Hoitokoneyksiköt x 4 (turbiinit, kulmakappaleet)	200 000			
Megamallin käyttöönotto investointi	0			
Ortopantomolaite Savotalolle (optiona kilpailutuksessa)	40 000	-40 000		
Liikuteltava unitti	20 000	-20 000		
Nilsin uuden terveysaseman suun th kalustus	210 000	-10 000		
VASTAANOTTOYKSIKÖT (9 toimipistettä)	460 000	-460 000	0	116 968
<i>Lääkäreiden vastaanotto</i>				
KUIVOn kalustaminen	60 000	-60 000		
Nilsin uuden terveysaseman kalustus	150 000	-150 000		
<i>Kuvantamispalvelut</i>				
Savotalon natiiviröntgentutkimuslaitteen uusiminen	250 000	-250 000		
TERVEYDENHOITOYKSIKKÖ	55 000	-15 000	40 000	37 900
UÄ-laite	40 000			
Jynkän koulun uudisrakennuksen kalustus/terveydenhoidon tilat	15 000	-15 000		
Päivärannan neuvolan/päiväkodin uudisrakennus				
Nilsin uuden neuvolan kalustus				
SAIRAALAT	503 800	-203 800	300 000	280 707
Hoitajakutsujärjestelmä (Lehtola, Kivelä, Karttula)	200 000			
Huuhdeluoneiden säilytyskalusteiden uusiminen	40 000	-40 000		
Cpap-laitteiden uusimiset ja kuluvat hoitotarvikkeet	192 000	-92 000		
Kuntoutusapuvälineet (uusittavat)	22 300	-22 300		
Patjat ja hoitotarvikkeet (uusittavat)	14 500	-14 500		
Uusittavat kalusteet (työergonomian korjaus)	24 000	-24 000		
Juankosken ja Tuusniemen Holter skannerit ja IT liittymät	11 000	-11 000		
LAPSIPERHEPALVELUT	25 000	-25 000	0	0
Kalustehankinnat; remonttimuutosten ja uusien toiminnallisten kokonaisuuksien muodostamisen takia/ Nuorten vastaanotto- ja arviointiyksikkö, sijaishuolto	25 000			
SOSIAALITYÖN PALVELUT	27 000	-27 000	0	0
Asemakadun tilamuutokset ja puhelinkoppi aikuissosiaalityöhön	27 000			
VANHUSTEN HOIVAPALVELUT	200 000	-200 000	0	0
Puijonlaakson palvelukeskuksen hoitajakutsujärjestelmä	200 000			
KUNTOUTUSPALVELUT	97 200	-97 200	0	0
Kuntosalilaitteiden uusinta / Leväsen pk ja Nilsin tk	16 000			
Nilsin terveysaseman uudisrakennuksen kalustus	39 700			
Juankosken terveysaseman kuntosalilaitteet	41 500			
ERITTELEMÄTÖN	50 000	10 000	145 000	0
PERUSTURVA JA TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	1 888 000	-1 088 000	885 000	766 212

9. PERINTÖVAROJEN KÄYTTÖ

Vanhuspalvelut / kotihoito ja hoiva

	SALDO 1.1.2017	KÄYTETTY v. 2017	JÄLJELLÄ 31.12.2017	KÄYTTÖTARKOITUS V. 2017
LAINA KEKÄLÄISEN PERINTÖ Riistavesi / Vanhustyön hyväksi tili 2260	28 933	-2 303	26 630	Riistaveden palvelukeskuksen pienhankintoja ja virkistystä asukkaille.
LAHJOITUS RIISTAVEDEN KOTIHOITOON Vanhusten päivätoimintaan tili 2274	31 291	-2 443	28 848	Päiväryhmäasiakkaiden retkikuljetukset
EINO LYYTISEN PERINTÖ Nilsin terveyskeskuksen saneeraukseen aiemmin varattu määräraha esitetään käytettäväksi vanhustenhuollon kehittämiseen valtiokonttorin päätöksen mukaisesti tili 2279, toko 6016	122 479	-1 060	121 418	Ikäihmisten kansalaisopiston "Virkeä" ryhmän kurssimaksuihin
NIIRALAN PALVELUKOTI- YHDISTYKSEN LAHJOITUS Vanhusten palveluasumiseen tili 2243	459 325	-14 443	444 883	Sävelsirkku yht. 2 kpl - laitteet, ylläpito ja internet Liikunta- ja virikemateriaali Retkikuljetukset Savon Sanomat

JUANKOSKEN RAHASTOT:				
Lahjoitusrahastot tili 2253	790	0	790	
Vanhusten virkistystoiminta tili 2276	1 182		1 182	
Aino Vartiainen testamentti tili 2254	5 644	0	5 644	
Matti Pirisen kuolinpesä tili 2255	13 535	0	13 535	

Lastensuojelu

E. JA T. LAPIN TESTAMENTTIVARA ORPOLAPSILLE tili 2283	111 379	125 649	237 027	Orpojen ja kodittomien lasten käyttöön (lastensuojelun tukitoimien piirissä olevat)
TAUNO LAITISEN PERINTÖ tili 2284	204 323	-16 109	188 214	Tukea ja apua tarvitsevien nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin tukeminen: VAMOS-Kuopio -nuorisotakuun kärkihankkeen kaupungin omarahoitusosuuden Alle 18-vuotiaiden starttipajapalvelu.

Terveystieteiden palvelut

ERKKI KALEVI JARVELAISEN PERINTÖ tili 2244	50 193	-2 493	47 699	Hoito-ohjelman aloitusmaksu
--	--------	--------	--------	-----------------------------

VIRANHALTIJAORGANISAATIO 2017

Kaupungin valtuusto
Kaupungin hallitus
Kaupunginjohtaja

Perusturva- ja terveyslautakunta

Perusturvan palvelualue palvelualuejohtaja Markku Tervahauta		Perusturvan palvelualue palvelualuejohtaja Markku Tervahauta		Terveydenhuollon palvelualue palvelualuejohtaja Markku Tervahauta	
Vanhus- ja vammaispalvelut kuntoutusjohtaja Mikko Korhonen / vanh. perusturvajohtaja Mari Antikainen	Lapsiperhepalvelut perusturvajohtaja Mari Antikainen	Aikuisosiaalityön palvelut perusturvajohtaja Mari Antikainen	Avohoidon palvelut terveysjohtaja Jari Saarinen Kuntoutus Mikko Korhonen	Sairaalapalvelut kuntoutusjohtaja Mikko Korhonen	Mielenterveys- ja päihdepalvelut terveysjohtaja Jari Saarinen
Vanhusten palveluohjaus palveluohjaus- päälikkö Hanna Jokinen	Sosiaalipäivystys sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Sosiaalityön palvelut sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Vastaanottopalvelut ylläkäri Pertti Lipponen	Politiikkatoiminnan palvelut ylläkäri Tuija Jääskeläinen	Lasten mielenterveyspalvelut ma. palvelupäälikkö Anneli Reinikainen
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto ja vammaispalvelupäälikkö Tarja Hoffman	Av- ja jälkihuolto sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Taloudellisen tukemisen palvelut sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Suun terveydenhuolto- palvelut ylhammassiiväkäri Maija Rajamaa	Osastohoidon palvelut ylläkäri Tuija Jääskeläinen	Nuorten mielenterveyspalvelut ma. palvelupäälikkö Anneli Reinikainen
Vanhusten hoivapalvelut kotihoidon päälikkö Kajja Kokkonen	Sijalshuolto sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Maahanmuuttajapalvelut sosiaalityön päälikkö Aulis Samola	Terveydenhoitopalvelut terveydenhoidon palvelujen päälikkö Hanna-Mari Tanninen	Kuntoutuspalvelut palvelupäälikkö Heli Mattila (aikuiset), Hanna-Mari Tanninen (lapset ja nuoret)	Aikuisten mielenterveys- palvelut (KPK) ylläkäri Jarmo Pajula
				Erikoissairaanhoidon terveysjohtaja Jari Saarinen	

Perusturvan - ja terveydenhuollon johdon tukipalvelut

11. LIITTEET

PERUSTURVA- JA TERVEYSLAUTAKUNTA 2017, 11.6.2017 saakka

<u>Varsinaiset jäsenet</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Ryynänen Olli-Pekka puheenjohtaja professori, kok.	Viitanen Erkki työnjohtaja, kok.
Kaartinen Tiina varapuheenjohtaja, päiväkodinjohtaja, sd.	Grönqvist Helena opiskelija, sd.
Asikainen Risto kouluttaja, vas.	Mehto Paula kotiavustaja, vas.
Hiltunen Arja koulunkäyntiavustaja, kesk.	Mäkinen Eeva lehtori, FT, kesk.
Savolainen Ate perhepäivähoitaja, ent. yrittäjä, ps.	Pentikäinen Sakari insinööri, yrittäjä, ps.
Mertanen Sanna pastori, vihr.	Kuuluvainen Minna ympäristönsuojelun- suunnittelija AMK, palveluneuvoja
Kananen Sylvi kodinhoitaja, herastuomari, sd.	Pulkkinen Leena perushoitaja, eläkkeellä, sd.
Kivelä Antti apulaisylilääkäri, kesk.	Kankkunen Paavo agrologi, eläkkeellä, kesk.
Taskinen Merja Toimitusjohtaja, sairaanhoitaja, kok.	Miettinen Sirpa terveydenhoitaja erikoissairaanhoitaja, kok.
Räsänen Sami ohjaaja, sd.	Vainikainen Tapio kirvesmies, sd.
Tiihonen Veikko rehtori, kok.	Hiltunen Ilkka yrittäjä, eläkeläinen, kok.
Parviainen Marjatta maatalousyrittäjä, kesk.	Tähtinen Aila KM, erityisluokan-opettaja, kesk.
Maaningan edustaja: Aki Siidorow maanviljelijä, kesk.	Heikki Mensonen tilitoimistoyrittäjä, isännöitsijä, kesk.
Juankosken edustaja: Salme Harjunen , ps.	Mikkonen Jaakko , kesk.
Tuusniemen edustaja: Terttu Kolari , kesk.	Räsänen Marja-Leena kesk.
Kh:n edustaja: Tolppanen Tapio maanviljelijä, kesk.	Kananen Hannu maatalousyrittäjä, kesk.

JAOSTO 2017, 11.6.2017 saakka

<u>Varsinaiset jäsenet</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Kaartinen Tiina puheenjohtaja, päiväkodinjohtaja, sd.	Räsänen Sami ohjaaja, sd.
Viitanen Erkki varapuheenjohtaja, työnjohtaja, kok.	Miettinen Sirpa terveydenhoitaja, erikoissairaanhoitaja, kok.
Asikainen Risto kouluttaja, vas.	Mehto Paula kotiavustaja, vas.
Mertanen Sanna pastori, vihr.	Savolainen Ate perhepäivähoitaja, ent. yrittäjä, ps.
Mäkinen Eeva lehtori, kesk.	Hiltunen Arja koulunkäyntiavustaja, kesk.

**PERUSTURVA- JA TERVEYSLAUTAKUNTA 2017,
12.6.2017 alkaen**

Varsinaiset jäsenet

Röppänen Neeta
puheenjohtaja
logistiikkajohtaja, sd..

Linnanmäki Vesa
varapuheenjohtaja,
myyntijohtaja, kesk.

Airaksinen Tanja
erityisopettaja, sd.

Kaipainen Tanja
sairaanhoitaja, vihr.

Meriluoto Laura
yhteiskuntatieteiden
maisteri, vas.

Nevala Hanna,
suunnittelija, kok.

Parviainen Marjatta
maatalousyrittäjä, kesk.

Pitkänen Esa
erityisopettaja, kesk.

Ryynänen Olli-Pekka
professori emeritus, kok.

Savolainen Ate
eläkeläinen, yrittäjä,
koneteknikko, ps.

Suksi Simo
LVI-asentaja, sd.

Tuusniemen edustaja:
Terttu Kolari
kesk.

Kh:n edustaja:
Tolppanen Tapio
maanviljelijä, kesk.

Henkilökohtaiset
varajäsenet

Yeboah Lorretta
merkonomi, sd.

Miettinen Juha
varatuomari, kesk.

Marttinen Johanna
koordinaattori, sd.

Rissanen Tiina
dosentti, yliopiston
lehtori, vihr.

Mikkonen Marjaana
sosionomi, lastentarhan-
opettaja, ammatillinen
opettaja, vas.

Kekäläinen Titta
toiminnanjohtaja, kok.
toiminnanjohtaja, kok.

Hänninen Sari
terveystieteiden
opiskelija,
tahdistinhoitaja, kesk.

Koskela Esa
autonkuljettaja, kesk..

Viitanen Erkki
työnjohtaja, kok.

Lappalainen Risto
myyntipääällikkö,
eläkeläinen, ps.

Räsänen Sami
ohjaaja, sd.

Räsänen Marja-Leena
kesk.

Nykänen Jarmo
maanviljelijä, kesk.

JAOSTO 2017, 12.6.2017 alkaen

Varsinaiset jäsenet

Linnanmäki Vesa
puheenjohtaja,
myyntijohtaja, kesk.

Kaipainen Tanja
sairaanhoitaja, vihr.

Viitanen Erkki
varapuheenjohtaja,
työnjohtaja, kok.

Suksi Simo
LVI-asentaja, sd.

Mikkonen Marjaana
sosionomi, lastentarhan-
opettaja, ammatillinen
opettaja, vas.

Henkilökohtaiset
varajäsenet

Pitkänen Esa
erityisopettaja, kesk.

Rissanen Tiina
dosentti, yliopiston lehtori,
vihr.

Ryynänen Olli-Pekka
professori emeritus, kok.

Räsänen Sami
ohjaaja, sd.

Meriluoto Laura
yhteiskuntatieteiden
maisteri, vas.

Yhteystiedot:

KUOPION KAUPUNKI

Perusturvan- ja terveydenhuollon palvelualueet

Tulliportinkatu 17

PL 227

70101 KUOPIO

puh. 017 - 186 111

Internet:

<http://www.kuopio.fi>

Palvelualuejohtaja Markku Tervahauta

Kuntoutusjohtaja Mikko Korhonen, mikko.t.korhonen@kuopio.fi

Perusturvajohtaja Mari Antikainen, mari.annika.antikainen@kuopio.fi

Terveysjohtaja Jari Saarinen, jari.saarinen@kuopio.fi

Valmistelussa myös:

Henkilöstö- ja hallintopäällikkö Terttu Ruotsalainen, terttu.ruotsalainen@kuopio.fi

Talouspäällikkö Kaija Kähkönen, kaija.kahkonen@kuopio.fi

Talouspäällikkö Arja Matsi, arja.matsi@kuopio.fi

Taloussihteeri Paula Räsänen, paula.rasanen@kuopio.fi

Taloussihteeri Satu Mäkeläinen, satu.makelainen@kuopio.fi

Palvelussuhdeasiantuntija Virpi Lempinen, virpi.lempinen@kuopio.fi

Palvelussuhdeasiantuntija Marjatta Räsänen, marjatta.rasanen@kuopio.fi

Controller Arja Kekoni, arja.kekoni@kuopio.fi

Vs. tietohallintopäällikkö Sari Korhonen, sari.hannele.korhonen@kuopio.fi